

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης
 Μεσογείων 14-18, 115 10 Αθήνα
 Πληροφορίες: Μ. Κόνιαρης
 Τηλ.: 2131300094
 E-mail: m.koniaris@gsrt.gr

Αθήνα, 28-01-2019

Αρ. Πρωτ.: 12825

ΘΕΜΑ: Τροποποίηση της με αρ. πρωτ 99113/14/15.06.2018 απόφασης με θέμα: Πρόσκληση υποβολής προτάσεων και Οδηγός Εφαρμογής της Δράσης «Χρηματοδότηση φορέων που συμμετέχουν επιτυχώς στις διακρατικές ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων της Ενότητας 2 του Προγράμματος PRIMA “Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου» (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area)

ΑΠΟΦΑΣΗ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 «Έλεγχος των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις», του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ 98/Α’/ 22.04.2005).
2. Τον ν. 4310/2014 «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 258/Α’/ 8.12.2014), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
3. Τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Β 83), όπως ισχύει.
4. Τον ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/Α/04.08.2017) «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις».
5. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 143/Α’/28.06.2014), όπως ισχύει
6. Τον ν. 2690/1999 (Α’ 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει και ειδικότερα το άρθρο 25.
7. Τον ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94 Α’) και ειδικότερα την υποπαράγραφο Δ9 «Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας».
8. Το π.δ. 70/2015 (ΦΕΚ 114/Α’/ 22-09-2015) «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού ... Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ...Ανάπτυξης και Τουρισμού», όπως τροποποιήθηκε από το π.δ. 123/2016 (ΦΕΚ 208/Α’/4-11-2016)
9. Το π.δ. 18/2018 «Οργανισμός του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α’31), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
10. Την με αριθ. 40023/Υ1/2018 (Β’867) Απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού, με τίτλο: Μεταβίβαση δικαιώματος υπογραφής «Με εντολή Υπουργού», «Με εντολή Αναπληρωτή Υπουργού» και «Με εντολή Υφυπουργού» στους Γενικούς/Διοικητικό και Τομεακούς Γραμματείς του ΥΠ.Π.Ε.Θ., στους Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων, Αυτοτελών Διευθύνσεων, Τμημάτων, Αυτοτελών Τμημάτων ..., της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, ... , καθώς και ο ορισμός κύριων διατακτών του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων».
11. Την με αρ. πρωτ. 221711/Γ2 (ΦΕΚ 731/Υ.Ο.Δ.Δ/30.12.2016) Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με τίτλο: «Αποδοχή παραίτησης Γενικού

Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και διορισμός Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων».

12. Την υπ. αριθ. 5439/85 ΚΥΑ «Σύσταση ειδικών λογαριασμών στο ΥΠΕΤ και στους εποπτευόμενους από αυτό φορείς, για την αξιοποίηση των κονδυλίων έρευνας, όπως αυτή τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις κάτωθι κατά σειρά ΚΥΑ: α) 5056/20.5.87, β) 7401/11.5.88, γ) 570/19.1.94 και δ) 12739/9.10.2000 (ΦΕΚ 1302/Β'/30.10.2000)», με την Απόφαση του Γ.Λ.Κ. 2091375/31.12.97 τους Νόμους: α) 2579/98 (ΦΕΚ31Α/17.2.98) άρθρο 31, β) 2628/98 (ΦΕΚ151/Α/6.7.98) άρθρο 12, γ) 2685/99 (ΦΕΚ 35/Α/18.2.99) άρθρο 27 και δ) 2771/99 (ΦΕΚ 280/Α/16.12.99) και την ΥΑ 84833/16 (ΦΕΚ 1926/Β/30.5.2018).
13. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, όπως ισχύει
14. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C198/01)
15. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01)
16. Την απόφαση (ΕΕ) 2017/1324 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4^{ης} Ιουλίου 2017 σχετικά με τη συμμετοχή της Ένωσης στην εταιρική σχέση στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας στην περιοχή της Μεσογείου (PRIMA), την υλοποίηση της οποίας αναλαμβάνουν από κοινού πλείονα κράτη μέλη και ειδικότερα το άρθρο 4 (προϋποθέσεις συμμετοχής της Ένωσης στην PRIMA, άρθρο 5(3) (συνεισφορές των συμμετεχόντων κρατών στην PRIMA) και άρθρο 6(1) περ.β και 6(5).
17. Την υπ. αριθ. 95637/2017 (ΦΕΚ 2234/Β'/29-06-2017) ΚΥΑ των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών για συμμετοχή της Ελλάδας στο κοινό πρόγραμμα «Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area) PRIMA, με το ποσό των 10 εκ.€.
18. Την υπ. αριθ. 39987/2018 (ΦΕΚ 943/Β'/16-03-2018) ΚΥΑ των Αν. Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών και Ανάπτυξης Καθορισμός των εθνικών κανόνων συμμετοχής των ελληνικών φορέων στην «Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου» (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area) –PRIMA σχετικά με δραστηριότητες που επιλέγονται κατόπιν διακρατικών (πολυμερών) ανοικτών και ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που οργανώνονται από το Ίδρυμα PRIMA ή τα συμμετέχοντα κράτη και χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης των συμμετεχόντων κρατών.
19. Τη σύσταση του Ιδρύματος PRIMA (PRIMA FOUNDATION) στις 19-06-2017 σύμφωνα με τον ισπανικό νόμο) με ιδρυτικά μέλη την Γαλλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Ιταλία και έδρα την Βαρκελώνη της Ισπανίας, (αριθ. εγγράφου 4621/19-06-2017 σε συνδυασμό με το 6753/2-10-2017) και με φορολογικό αριθ.: G67027904.
20. Την με αρ. πρωτ. 128128/27.07.2017 αίτηση της Γενικής Γραμματέως Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων προς τον Πρόεδρο του Ιδρύματος PRIMA (PRIMA Foundation) για συμμετοχή της Ελλάδας στο Ίδρυμα και ορισμό εκπροσώπου της ΓΓΕΤ στο Διοικητικό Συμβούλιο και την από 17/1 απόφαση του Δ.Σ., το οποίο ενέκρινε τη συμμετοχή της Ελλάδας και της Κύπρου στο Ίδρυμα PRIMA.
21. Την υπ'αριθ.144071/29-12-2017 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με την οποία εντάχθηκε το έργο στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) 2017, στη ΣΑΕ 013/2, με κωδικό MIS 2017ΣΕ01320010 και προϋπολογισμό 10 εκ.€ για την περίοδο 2018-2028.
22. Την από 06-2-2018 πρόσκληση του PRIMA για υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο της Ενότητας 2 του Ετήσιου Προγράμματος Εργασίας 2018 και τις από 22/01/2018 και 08/02/2018 σχετικές Ανακοινώσεις στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ.
23. Το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας του Ιδρύματος PRIMA για το έτος 2018, όπως εγκρίθηκε από την Ε. Επιτροπή στις 24/1/2018, με ημερομηνία έναρξης 7.8.2017 και λήξης 31.12.2018 και ειδικότερα την Ενότητα 2 (δραστηριότητες που επιλέγονται μετά από ανοικτές, διακρατικές, ανταγωνιστικές προκηρύξεις του ιδρύματος PRIMA και χρηματοδοτούνται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές των συμμετεχόντων κρατών).
24. Το με αρ. πρωτ. ΚΜΚΕ 00146 ΕΞ 2018 ΕΜΠ/17.05.2018 έγγραφο της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων.

25. Την με αρ. πρωτ. 5394/14.01.2019 (ΚΜΚΕ 00010 ΕΞ 2019 ΕΜΠ) σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων.
26. Το γεγονός ότι από την παρούσα προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού η οποία θα καλυφθεί από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), ΣΑΕ 013/2, με κωδικό 2017ΣΕ01320010.
27. Την με αρ. πρωτ. 99113/Ι4/15.06.2018 (ΑΔΑ: 6Μ8Γ4653ΠΣ-8ΨΧ) απόφαση με θέμα: «Πρόσκληση υποβολής προτάσεων και Οδηγός Εφαρμογής της Δράσης «Χρηματοδότηση φορέων που συμμετέχουν επιτυχώς στις διακρατικές ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων της Ενότητας 2 του Προγράμματος PRIMA “Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου» (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area)»

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

1. Την τροποποίηση της με αρ. πρωτ. 99113/Ι4/15.06.2018 (ΑΔΑ: 6Μ8Γ4653ΠΣ-8ΨΧ) απόφασης, αναφορικά με τον Οδηγό Εφαρμογής της Δράσης, ως εξής:
 - α) Στο Κεφάλαιο 4 «Επιλέξιμες Δραστηριότητες» διαγράφεται το σημείο «γii) Ενέργειες συντονισμού» και τα σχετικά εδάφια,
 - β) Στο Κεφάλαιο 5 «Επιλέξιμες Δαπάνες»
 - i) Διαγράφεται η κατηγορία 11 «Δαπάνες συντονισμού»
 - ii) Το τελευταίο εδάφιο της κατηγορίας «10) Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες» αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι συγκεκριμένες δαπάνες είναι επιλέξιμες χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών και το ύψος τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του συνολικού προϋπολογισμού (επιλέξιμη δημόσια δαπάνη) του έργου, όπως αυτός υπολογίζεται αφού αφαιρεθούν: α) Το ποσό του ΦΠΑ, έστω κι αν αυτός αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη και β) Οι δαπάνες για την ανάθεση “έρευνας επί συμβάσει” ».
2. Αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης αποτελεί ο συνημμένος Οδηγός Εφαρμογής και τα Παραρτήματα αυτού στον οποίο έχουν ενσωματωθεί όλες οι ανωτέρω τροποποιήσεις.
3. Τα λοιπά στοιχεία της με αρ. πρωτ. 99113/Ι4/15.06.2018 (ΑΔΑ: 6Μ8Γ4653ΠΣ-8ΨΧ) απόφασης παραμένουν ως έχουν.
4. Η παρούσα να αναρτηθεί στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ <http://www.gsrt.gr>.
5. Αναλυτικές πληροφορίες και ενημέρωση παρέχονται από τα παρακάτω στελέχη του Τμήματος Ε. Ένωσης της Διεύθυνσης Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας της ΓΓΕΤ:
 Κόνιαρης Μάριος, τηλ: 213 1300094, e-mail: m.koniaris[at]gsrt.gr
 Σταθοπούλου Αναστασία, τηλ: 2131300101, e-mail: a.stathopoulou[at]gsrt.gr

**Η Γενική Γραμματέας Έρευνας και
Τεχνολογίας**

Δρ. Μ. Κυπριανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
 Δ/ΝΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ
 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
 ΤΜΗΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
 Ταχ.Δ/ση: Μεσογείων 14-18, 11510 Αθήνα

ΔΡΑΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ:

«Χρηματοδότηση ελληνικών φορέων που συμμετέχουν επιτυχώς στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων της Ενότητας 2 του PRIMA:

«Δραστηριότητες που επιλέγονται κατόπιν διακρατικών, ανοικτών και ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που διοργανώνονται από το Ίδρυμα PRIMA και χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης των συμμετεχόντων στο PRIMA κρατών»

Πρόγραμμα PRIMA (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area)

ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ – ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1^η τροποποίηση, Ιανουάριος 2019

Το PRIMA είναι μια πρωτοβουλία του άρθρου 185 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ε.Ε. και συγχρηματοδοτείται από τον «Ορίζοντα 2020», το Πρόγραμμα Πλαίσιο της Ε.Ε. για την Έρευνα και την Καινοτομία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ PRIMA	4
1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΡΑΣΗΣ.....	5
1.3 ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	6
2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	7
3. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	8
4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	11
5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	13
6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ	18
6.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ)	18
6.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΓΝΩΣΕΩΝ	20
7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	22
7.1 ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	23
7.2 ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	23
8. ΕΓΚΡΙΣΗ - ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	26
8.1 ΑΠΟΦΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	26
8.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ	27
9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ	28
9.1 ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	28
9.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ	28
9.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	29
10. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	29
10.1 ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	30
10.2 ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ -ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΟΡΓΑΝΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	32
10.2.1 Όργανα Επαλήθευσης.....	32
10.2.2 Διαδικασία επαλήθευσης	32
10.3 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....	34
10.3.1 Αιτήματα Τροποποιήσεων	34
10.3.2 Κατηγορίες Τροποποιήσεων	35
10.3.3 Περιορισμοί Τροποποιήσεων	36
11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	36
12. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ	38
12.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	38
12.2 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.....	40
12.3 ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ	40
13. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	41
14. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	41

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ PRIMA

Η πρωτοβουλία «Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου» (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area) – PRIMA έχει ως γενικό στόχο την οικοδόμηση ικανοτήτων Ε&Κ και την ανάπτυξη γνώσεων και κοινών καινοτόμων λύσεων για τα συστήματα παροχής και διαχείρισης νερού και για τα αγρο-διατροφικά συστήματα, ώστε να καταστούν πιο ανθεκτικά στην κλιματική αλλαγή, πιο αποτελεσματικά και αποδοτικά ως προς το κόστος και πιο βιώσιμα από περιβαλλοντική και κοινωνική άποψη. Στο πλαίσιο αυτό κεντρική προτεραιότητα του PRIMA αποτελεί η αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με τη λειψυδρία, την ασφάλεια των τροφίμων, τη μεσογειακή διατροφή και τη σχέση της με την υγεία, η συμβολή στην ανασύνταξη του παραγωγικού δυναμικού των χωρών της Μεσογείου στους εν λόγω τομείς και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Το PRIMA υλοποιείται μέσω ειδικού προγράμματος δεκαετούς διάρκειας (2018-2028) το οποίο εγκρίθηκε με την Απόφαση (ΕΕ) 2017/1324 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2017 στη βάση του άρθρου 185 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ε. Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Πλαίσιο της Ε. Ένωσης για την Έρευνα και την Καινοτομία, «Ορίζοντας 2020», και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο PRIMA¹.

Τη διαχείριση του προγράμματος έχει αναλάβει ο φορέας που ιδρύθηκε από τα συμμετέχοντα κράτη, υπό τη μορφή μη κερδοσκοπικού οργανισμού ιδιωτικού δικαίου (ιδρύματος), με την επωνυμία «PRIMA Foundation», που διέπεται από το ισπανικό δίκαιο και έχει έδρα τη Βαρκελώνη.

Οι θεματικές προτεραιότητες του προγράμματος είναι:

- α) Βιώσιμη διαχείριση υδάτων στις ξηρικές και ημι-ξηρικές περιοχές της Μεσογείου,
- β) Βιώσιμα συστήματα γεωργικών εκμεταλλεύσεων υπό τους περιβαλλοντικούς περιορισμούς της Μεσογείου
- γ) Μεσογειακές Αλυσίδες Αξίας στον τομέα των τροφίμων για την περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη.

Περισσότερες πληροφορίες για το περιεχόμενο των ανωτέρω προτεραιοτήτων και τη στοχοθεσία του προγράμματος εν γένει περιλαμβάνονται στο **Στρατηγικό Θεματολόγιο Έρευνας και Καινοτομίας (Strategic Research and Innovation Agenda-SRIA) του PRIMA** το οποίο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://prima-med.org/calls-for-proposals/reference-documents/>.

Δομή προγράμματος PRIMA

- **Ενότητα 1: Δράσεις/έργα που χρηματοδοτούνται από πόρους του «Ορίζοντα 2020»**

Η έκδοση των προσκλήσεων, η αξιολόγηση των προτάσεων και η διαχείριση των έργων γίνεται απευθείας από τον φορέα «PRIMA Foundation». Οι δράσεις διέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο του «Ορίζοντα 2020» με ελάχιστες παρεκκλίσεις για λόγους προσαρμογής στις ανάγκες του PRIMA.

- **Ενότητα 2: Δράσεις/έργα που χρηματοδοτούνται από τα συμμετέχοντα κράτη**

Η Ενότητα 2 περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση διακρατικών συνεργατικών έργων. Η έκδοση των προσκλήσεων και η αξιολόγηση των προτάσεων γίνεται από το ίδρυμα PRIMA και στη συνέχεια κάθε χώρα αναλαμβάνει χρηματοδότηση των φορέων που εδρεύουν στην επικράτειά της και τη διαχείριση των αντίστοιχων έργων σύμφωνα με το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.

- **Ενότητα 3: Δραστηριότητες που διοργανώνονται και χρηματοδοτούνται από τα συμμετέχοντα κράτη**

¹Κροατία, Κύπρος, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισραήλ, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβενία, Ισπανία, Τυνησία, Τουρκία, Αλγερία, Λίβανος, Αίγυπτος και Μαρόκο.

Η Ενότητα 3 περιλαμβάνει 2 τύπους δραστηριοτήτων:

- α) Δράσεις/έργα στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων των συμμετεχόντων κρατών, συμπεριλαμβανομένων των διακρατικών έργων²
- β) Υποστηρικτικές δραστηριότητες που προωθούν τη δικτύωση, τον συντονισμό, τη συνεργασία και τις συνέργειες με άλλες ευρωπαϊκές και διεθνείς δραστηριότητες. Θα υλοποιηθούν με τη μορφή workshop, δράσεων κατάρτισης, brokerage events, διαδικτυακών πλατφορμών και φόρουμ, παρατηρητηρίων κλπ.

Ετήσια προγράμματα εργασίας

Το PRIMA υλοποιείται βάσει ετήσιων προγραμμάτων εργασίας, που διαμορφώνονται από τα συμμετέχοντα κράτη, εγκρίνονται από την Ε. Επιτροπή και καλύπτουν το σύνολο των δραστηριοτήτων (Ενότητες 1-3) που πρόκειται να αναληφθούν κατά το έτος αναφοράς.

Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τις Ενότητες 1 και 2 γίνονται αποκλειστικά από το Ίδρυμα PRIMA, αναρτώνται στην ιστοσελίδα <http://www.prima-med.org> και περιλαμβάνουν αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις επιλέξιμες θεματικές προτεραιότητες, τα συμμετέχοντα κράτη, τους δικαιούχους, τους κανόνες συμμετοχής, το χρονοδιάγραμμα, τη διαδικασία υποβολής, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων και τους εθνικούς κανόνες συμμετοχής των συμμετεχόντων κρατών.

Η ΓΓΕΤ θα φροντίζει για την ανάρτηση σχετικής ανακοίνωσης στην ιστοσελίδα της (<http://www.gsrt.gr>) και για την ευρύτερη διάχυση της ενημέρωσης με κάθε πρόσφορο τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της διοργάνωσης ενημερωτικών εκδηλώσεων.

Σημειώνεται ότι οι Ελληνικοί φορείς μπορούν να συμμετάσχουν στις προκηρύξεις τόσο για την Ενότητα 1, όσο και για την Ενότητα 2 υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τους όρους των αντίστοιχων προσκλήσεων.

Ειδικά για την Ενότητα 2 η ΓΓΕΤ θα εκδίδει κατ' έτος απόφαση στην οποία θα προσδιορίζονται οι Εθνικοί Κανόνες που διέπουν τη συμμετοχή των ελληνικών φορέων στη συγκεκριμένη πρόσκληση όπως εξηγείται αναλυτικά στις επόμενες ενότητες του παρόντος.

Οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής στην Ενότητα 1 καθορίζονται αποκλειστικά από το PRIMA, καθώς η συγκεκριμένη Ενότητα χρηματοδοτείται από κοινοτικούς πόρους («Ορίζοντας 2020»).

1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΡΑΣΗΣ

Η παρούσα Γενική Πρόσκληση – Οδηγός Εφαρμογής αφορά αποκλειστικά στη χρηματοδότηση ελληνικών φορέων³ που συμμετέχουν σε έργα της Ενότητας 2 - Δραστηριότητες (έργα) που επιλέγονται κατόπιν διακρατικών, ανοικτών και ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που διοργανώνονται από το Ίδρυμα PRIMA και χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης των συμμετεχόντων στο PRIMA κρατών.

Πρόκειται για δράση εθνικής εμβέλειας που απευθύνεται σε δικαιούχους, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια. Αφορά κατά κύριο λόγο στην παροχή επιχορήγησης για την υλοποίηση έργων έρευνας και ανάπτυξης. Εφόσον αυτό προβλέπεται στους ειδικούς όρους που θα εκδίδονται κατ' έτος (Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής) μπορούν επίσης να χρηματοδοτηθούν, ανάλογα με τον τύπο του δικαιούχου, δραστηριότητες καινοτομίας ή κινητικότητας ή/και άλλες ενέργειες όπως αναλυτικά περιγράφεται στην Ενότητα 4 του παρόντος.

² Participating States Initiated Activities (PSIAs). Το σύνολο των σχετικών διαδικασιών (πρόσκληση, αξιολόγηση, διαχείριση, χρηματοδότηση) πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο. Προϋπόθεση για την επιλεξιμότητά τους αποτελεί η ένταξη τους στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας του PRIMA μετά από διεθνή αξιολόγηση.

³ Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου τα οποία είναι εγκατεστημένα στη χώρα και λειτουργούν νόμιμα σε αυτή.

Η συνολική δημόσια δαπάνη για τη συμμετοχή της χώρας στο Κοινό Πρόγραμμα PRIMA κατά τη δεκαετία 2018-2028, ανέρχεται στο ποσό των 10 εκ.€ και χρηματοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο (εθνικοί πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων –ΠΔΕ).

Η διαθέσιμη δημόσια δαπάνη ανά πρόσκληση (Ενότητα 2 του ετήσιου προγράμματος εργασίας του PRIMA), οι επιλέξιμες θεματικές προτεραιότητες και λοιποί όροι συμμετοχής θα περιλαμβάνονται σε σχετικοί απόφαση που θα εκδίδεται κατ' έτος από τη ΓΓΕΤ.

Στόχοι –αναμενόμενα οφέλη

Η υλοποίηση της Δράσης και γενικότερα η συμμετοχή της χώρας στο PRIMA αναμένεται να αποφέρει πολλαπλά θετικά οφέλη για την ελληνική επιστημονική και επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία, δεδομένου ότι η πρωτοβουλία εστιάζεται σε τομείς σημαντικής προτεραιότητας για τη χώρα όπως είναι η βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, η προσαρμογή των γεωργικών συστημάτων στις περιβαλλοντικές και οικονομικές πιέσεις και η συμβολή του τομέα των τροφίμων (μεσογειακή διατροφή) στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Η μακροπρόθεσμη συνεργασία και δέσμευση όλων των μεσογειακών χωρών σε συνδυασμό με τη χρηματοδοτική στήριξη της Ε.Ε. αναμένεται να οδηγήσει στην ανάπτυξη κοινών καινοτόμων λύσεων, ικανοτήτων (capacities) και γνώσεων στους ανωτέρω τομείς και κατ' επέκταση να συμβάλει στην αντιμετώπιση προκλήσεων που σχετίζονται με την κοινωνικο-οικονομική ευημερία της περιοχής και την αύξηση των μεταναστευτικών ροών από τις χώρες της Β. Αφρικής και της Μ. Ανατολής προς την Ευρώπη. Πέραν των άμεσων ωφελειών που προαναφέρθηκαν, η συμμετοχή της χώρας στο πρόγραμμα κρίθηκε απαραίτητη και για γενικότερους λόγους που σχετίζονται με τη γεωπολιτική σημασία της περιοχής. Παράλληλα, μέσω της συμμετοχής της χώρας στο PRIMA, οι ελληνικοί φορείς αποκτούν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν τμήμα των διατιθέμενων κοινοτικών πόρων στο πλαίσιο των έργων της Ενότητας 1.

Ειδικότερα μέσω της συμμετοχής της χώρας στο PRIMA παρέχεται η δυνατότητα:

- Ενίσχυσης της διεθνούς συνεργασίας και επικέντρωσης προσπαθειών και πόρων σε θεματικά πεδία, μείζονος ενδιαφέροντος για τη χώρα και σημαντικά για την κοινωνία και την οικονομία,
- Ανάπτυξης νέων γνώσεων – συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών – με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών αναγκών.

Για την αποτίμηση της Δράσης σε εθνικό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο προγράμματος θα χρησιμοποιηθούν **οι δείκτες του Παραρτήματος II**. Σε επίπεδο προγράμματος θα χρησιμοποιηθούν επιπρόσθετα οι δείκτες επιπτώσεων (Key Performance Indicators) που περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Θεματολόγιο Έρευνας και Καινοτομίας (Strategic Research and Innovation Agenda-SRIA) του PRIMA.

1.3 ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η Δράση θα υλοποιηθεί από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με την παρούσα απόφαση, τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις («Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής») που αναφέρονται στη συνέχεια και το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που παρατίθεται στην Ενότητα 2 παρακάτω.

Οι Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής για την εκάστοτε πρόσκληση του PRIMA για την Ενότητα 2 θα εγκρίνονται με απόφαση της ΓΓΕΤ, στην οποία θα προσδιορίζονται ιδίως :

α) οι θεματικές περιοχές της πρόσκλησης του PRIMA στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν ελληνικοί φορείς,

β) το ύψος της χρηματοδότησης που διατίθεται από ελληνικής πλευράς για τη χρηματοδότηση προτάσεων στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρόσκλησης (συνολικά και ενδεχομένως και ανά θεματική περιοχή),

γ) οι ειδικοί όροι επιλεξιμότητας (π.χ. κατηγορίες δικαιούχων, επιλέξιμες δραστηριότητες και δαπάνες, προϋπολογισμός ανά έργο ή/και φορέα, μέγιστη διάρκεια έργων και όσα άλλα στοιχεία κριθούν απαραίτητα κατά περίπτωση).

Πριν από την έκδοση των προσκλήσεων του PRIMA για την Ενότητα 2 οι ανωτέρω Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής για το συγκεκριμένο έτος αναφοράς (ή πρόσκληση), θα διαβιβάζονται από τη ΓΓΕΤ στο Ίδρυμα PRIMA, προκειμένου να συμπεριληφθούν στα έγγραφα της πρόσκλησης που αναρτώνται στην ιστοσελίδα του προγράμματος.

Τέλος, η ΓΓΕΤ είναι αρμόδια για την έκδοση των αποφάσεων χρηματοδότησης, την καταβολή της δημόσιας δαπάνης στους δικαιούχους, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της υλοποίησης των έργων των Ελλήνων εταίρων που συμμετέχουν στις διακρατικές συμπράξεις που έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση, καθώς και για κάθε άλλη διαδικασία που αναφέρεται στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής και στο νομοθετικό-κανονιστικό πλαίσιο της Δράσης.

2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση της Δράσης είναι:

- α) Ο ν. 4310/2014 (ΦΕΚ 258/Α/08.12.2014) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
- β) Ο ν. 4386/2016 (ΦΕΚ 83/Α/11.05.2016) «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
- γ) Ο ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/Α/04.08.2017) «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις».
- δ) Ο ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143/Α'/28.06.2014) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
- ε) Ο ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94/Α/14.08.2015), όπως ισχύει και ειδικότερα η υποπαράγραφος Δ9: Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας.
- στ) Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) (Α' 147).
- ζ) Ο ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45/Α/09.03.1999) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
- η) Η υπ.αριθ.95637/2017 (ΦΕΚ 2234/Β'/29.06.2017) ΚΥΑ των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών για τη συμμετοχή της Ελλάδας στο κοινό πρόγραμμα «Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area) PRIMA.
- θ) Η υπ.αριθ.39987/2018 (ΦΕΚ 943/Β'/16.03.2018) ΚΥΑ των Αναπληρωτών Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών και Ανάπτυξης «Καθορισμός των εθνικών κανόνων συμμετοχής των ελληνικών φορέων στην “Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου” (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area)–PRIMA, σχετικά με δραστηριότητες που επιλέγονται κατόπιν διακρατικών, ανοικτών και ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που οργανώνονται από το Ίδρυμα PRIMA ή τα συμμετέχοντα κράτη και χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης των συμμετεχόντων κρατών.

Το κανονιστικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός» - ΓΑΚ) και η τροποποίηση αυτού 2017/1084/14-6-2017
- Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C198/01)
- Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01)
- Η Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003).

Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου Ι του ΓΑΚ, καθώς και τις ειδικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 19, 25 και 28 του προαναφερθέντος κανονισμού.

Επιμέρους θέματα ρυθμίζονται επίσης από:

1. Την απόφαση (ΕΕ) 2017/1324 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4^{ης} Ιουλίου 2017 σχετικά με τη συμμετοχή της Ένωσης στην εταιρική σχέση στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας στην περιοχή της Μεσογείου (PRIMA), την υλοποίηση της οποίας αναλαμβάνουν από κοινού πλείονα κράτη μέλη και ειδικότερα το άρθρο 4 (προϋποθέσεις συμμετοχής της Ένωσης στην PRIMA, άρθρο 5(3) (συνεισφορές των συμμετεχόντων κρατών στην PRIMA) και άρθρο 6(1) περ. β και 6(5).
2. Τα εκάστοτε Ετήσια Προγράμματα Εργασίας του PRIMA και τα έγγραφα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για την Ενότητα 2, όπως αναρτώνται στην ιστοσελίδα του προγράμματος: <http://prima-med.org/>.

Επιπρόσθετα, στην εκτέλεση των έργων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα:

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).
- Ο ν.2472/97 (ΦΕΚ Α' 50) για «την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», όπως ισχύει σήμερα.

Τέλος, οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τις **απαιτήσεις δημοσιότητας** του PRIMA ιδίως όσον αφορά στη συγχρηματοδότηση του προγράμματος PRIMA από πόρους της Ε. Ένωσης, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, και τα σχετικά λογότυπα που θα τους υποδειχθούν από την ΓΓΕΤ σε οποιαδήποτε ενέργεια δημοσιότητας που αφορά στο έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες και συνέδρια, επιστημονικές εργασίες σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, εκδηλώσεις).

Η υποβολή αιτήσεων των δυνητικών δικαιούχων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους των όρων δημοσιότητας.

3. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Οι κατηγορίες δικαιούχων που είναι επιλέξιμες για κάθε επιμέρους πρόσκληση της Ενότητας 2 του PRIMA θα προσδιορίζονται στην **Απόφαση έγκρισης των Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής** που θα εκδίδεται ετησίως από τη ΓΓΕΤ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ενότητα 1.3 ανωτέρω.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι θα περιλαμβάνονται σε **προσωρινό κατάλογο δικαιούχων** που θα αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ μετά το πέρας της αξιολόγησης σε επίπεδο PRIMA (βλ. Ενότητα 7 παρακάτω) και θα πληρούν σε κάθε περίπτωση τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να έχει τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να έχει επιτυχώς συμμετάσχει στη διαδικασία αξιολόγησης που

διεξάγεται υπό την ευθύνη του Ιδρύματος PRIMA για την Ενότητα 2 του προγράμματος στο πλαίσιο της αντίστοιχης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Τέλος, τόσο ο φορέας όσο και οι εργασίες που αναλαμβάνει να εκτελέσει στο πλαίσιο του διακρατικού συνεργατικού έργου θα πρέπει να πληρούν αφενός τις γενικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας του παρόντος Οδηγού Εφαρμογής και αφετέρου τις ειδικές προϋποθέσεις των ως άνω προσδιοριζόμενων Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής.

Για τον καθορισμό των επιλέξιμων δραστηριοτήτων και του χρηματοδοτικού σχήματος οι δυνητικοί δικαιούχοι θα εντάσσονται περαιτέρω στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται κάθε οντότητα, όπως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικοί και Τεχνολογικοί Φορείς και Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς τους (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής τους, **πρωταρχικός σκοπός** των οποίων είναι η εκπαίδευση, η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων.

Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί και οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Όλα τα κέρδη πρέπει να επανεπενδύονται στις πρωταρχικές δραστηριότητες και στη διάδοση των αποτελεσμάτων. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν μια τέτοια οντότητα όπως με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν έχουν προνομιακή πρόσβαση στο ερευνητικό δυναμικό του ή στα ερευνητικά του αποτελέσματα.

Οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων θα πρέπει να λειτουργούν νομίμως στην Ελλάδα κατά την ημερομηνία υποβολής της πρότασης στο PRIMA.

β) Επιχειρήσεις (κάθε μονάδα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα)

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί νομίμως και λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ του Ν. 4019/2011).

Η επιχείρηση – δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διαθέτει ΑΦΜ ή VAT. Οι επιχειρήσεις οι οποίες κατά την υποβολή δεν διαθέτουν έδρα ή υποκατάστημα στην Ελλάδα δεσμεύονται ότι η εν λόγω προϋπόθεση θα πληρούται κατά την χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης.

Οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εμπορικού δικαίου, εφόσον εμπίπτουν στους δυνητικούς δικαιούχους, κατά την υποβολή της πρότασης/αίτησης χρηματοδότησης (βλ. Ενότητα 5 παρακάτω), θα δηλώνονται ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις».

Δεν είναι επιλέξιμες οι επιχειρήσεις:

- Σε βάρος των οποίων εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.
- που βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση
- που χαρακτηρίζονται ως προβληματικές κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014.
- που έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.

Σημειώνεται ότι με βάση τα ανωτέρω δεν αποκλείονται επιχειρήσεις που έχουν λάβει μεν ενίσχυση διάσωσης αλλά έχουν αποπληρώσει το δάνειο και έχει λυθεί η σύμβαση εγγύησης καθώς και οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί.

Ο ορισμός της προβληματικής επιχείρησης σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 651/2014, καθώς και πρόσθετες πληροφορίες⁴ περιλαμβάνονται στο Παραρτήματα IV και XII του παρόντος.

Επισημαίνεται ότι τα σχετικά κριτήρια αφορούν ανεξάρτητες επιχειρήσεις. Στην περίπτωση συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης η πλήρωση της σχετικής προϋπόθεσης θα πρέπει να ισχύει συνολικά για τον όμιλο στον οποίο ανήκει ο εν λόγω φορέας.

Οι ορισμοί της ΜμΕ καθώς και των ανεξαρτήτων μεταξύ τους ΜμΕ προσδιορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 και παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος. Μεγάλες επιχειρήσεις νοούνται οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια του ως άνω Παραρτήματος.

γ) Λοιποί φορείς

Οι ακόλουθες οντότητες:

α) Δημόσιες Υπηρεσίες, που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση κατά την έννοια της παρ. 1στ του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ Α 143/28.06.2014),

β) Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (όπως Μουσεία με ανεξάρτητη νομική οντότητα, Δημόσια Νοσοκομεία, Ακαδημία Αθηνών, Εθνική Βιβλιοθήκη, Εθνική Πινακοθήκη, κ.α.),

γ) Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, που έχουν ιδρυθεί με Νόμο ή ΠΔ και επιχορηγούνται από το Κράτος,

δ) Κοινοφελή Ιδρύματα που διέπονται από το ν. 4182/2013,

παρότι δεν εμπίπτουν στον ορισμό του Οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν υπό τους ίδιους όρους με αυτούς⁵ εφόσον **πληρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις**:

i) Ο φορέας εμπίπτει σε κάποια από τις παραπάνω κατηγορίες και οι κύριες δραστηριότητές του δεν είναι οικονομικές, σύμφωνα με τον ορισμό του κοινοτικού δικαίου

ii) Υπάρχει στο καταστατικό του φορέα πρόβλεψη για δραστηριότητα έρευνας

iii) Η συμμετοχή του φορέα στο έργο αφορά σε μη οικονομική δραστηριότητα του φορέα και:

α) τα αποτελέσματα της έρευνας θα διαχέονται ευρέως σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης και

β) τυχόν κέρδη που προκύπτουν από το έργο θα επανεπενδύονται στις μη οικονομικές δραστηριότητες του φορέα.

iv) Θα εφαρμοστεί διακριτή λογιστική παρακολούθηση για το έργο και διακριτή λογιστική παρακολούθηση των μη οικονομικών και (εάν υπάρχουν) οικονομικών δραστηριοτήτων του φορέα

v) Δεν θα χορηγείται **έμμεση κρατική ενίσχυση** στις συμμετέχουσες στο έργο επιχειρήσεις λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας (βλ. Ενότητα 4.2)

Εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις οι φορείς αυτοί θα χαρακτηρίζονται ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως ερευνητικοί οργανισμοί».

Σε αντίθετη περίπτωση, ο εν λόγω φορέας θα αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης ως «επιχείρηση» και ακολουθεί τις προβλεπόμενες για τις επιχειρήσεις εντάσεις ενίσχυσης της Ενότητας 4 του παρόντος.

Η συμμετοχή των επιχειρήσεων διέπεται επιπρόσθετα από τους ακόλουθους όρους:

- Στην περίπτωση που το ερευνητικό έργο αφορά σε ΚΑΔ, στον οποίο δεν έχει δραστηριοποιηθεί η επιχείρηση, υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση μεταβολής εργασιών από την αρμόδια ΔΟΥ,

⁴ Εγκύκλιοι και έγγραφα της ΕΥΚΕ τα οποία εφαρμόζονται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης.

⁵ Η χρηματοδότηση για το συγκεκριμένο έργο (α) να θεωρηθεί ως μη κρατική ενίσχυση βάσει του σημείου 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), και (β) να ανέλθει στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

από την οποία να προκύπτει η δήλωση έναρξης του απαιτούμενου ΚΑΔ, πριν την καταβολή της τελευταίας πληρωμής.

- Το σχεδιαζόμενο έργο πρέπει να πληροί τον χαρακτήρα κινήτρου και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης από τους δικαιούχους στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του ερευνητικού έργου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Στην παρούσα Ενότητα περιγράφονται οι δυνητικά επιλέξιμες δραστηριότητες ανά κατηγορία δικαιούχου στο πλαίσιο της Δράσης.

Εξαιρούνται από την παρούσα πρόσκληση οι τομείς δραστηριοτήτων των δικαιούχων στους οποίους δεν δύναται να εφαρμοστεί ο Κανονισμός ΕΕ 651/2014, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού, κατά περίπτωση:

α) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶, με εξαίρεση τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση, τις ενισχύσεις για πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, τις ενισχύσεις στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς ΜΜΕ, τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία, τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας·

β) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, με εξαίρεση τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας, τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς τις ΜΜΕ, τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση και τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία·

γ) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις: i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση της απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·

δ) στις ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων, που εμπίπτουν στην απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου⁷

ε) στις κατηγορίες περιφερειακών ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 13.

Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται σύμφωνα με τα στοιχεία α), β) ή γ) του πρώτου εδαφίου όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς ή

⁶Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 1).

⁷ Απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (ΕΕ L 336 της 21.12.2010, σ. 24).»·

δραστηριότητες της δεύτερης αυτής περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, με τα κατάλληλα μέσα, όπως τον διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή τη διάκριση των δαπανών, ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

Οι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δραστηριότητες για κάθε επιμέρους πρόσκληση του PRIMA θα καθορίζονται ετησίως από τη ΓΓΕΤ στην Απόφαση έγκρισης των Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής (βλ. Ενότητα 1.3 ανωτέρω) αφού ληφθεί υπόψη, μεταξύ άλλων, το περιεχόμενο της αντίστοιχης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του PRIMA και μπορεί να περιλαμβάνουν το σύνολο ή τμήμα των ακόλουθων δραστηριοτήτων ανά κατηγορία δυνητικού δικαιούχου:

α) Επιχειρήσεις ή λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις (οικονομικές δραστηριότητες)

i) Δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014) οι οποίες θα πρέπει να εμπίπτουν πλήρως σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες: βασική έρευνα, βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας

ii) Δραστηριότητες καινοτομίας για ΜμΕ [(π.χ. απόκτηση/επικύρωση/προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, απόσπαση προσωπικού από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων) - (άρθρο 28 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014)],

iii) Συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις (άρθρο 19 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014).

Οι εντάσεις ενίσχυσης ανά δραστηριότητα και ανά τύπο επιχείρησης παρουσιάζονται στον πίνακα της Ενότητας 6 του παρόντος.

β) Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων και λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων στην περίπτωση μη οικονομικών δραστηριοτήτων

i) Δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας (απόκτηση/επικύρωση/προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας)

ii) Δραστηριότητες κινητικότητας Ελλήνων και αλλοδαπών, μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψήφιων διδασκόντων, μεταδιδασκόντων, μελών ΔΕΠ/ΕΠ και ερευνητών μεταξύ ελληνικών οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων και αντίστοιχων φορέων-εταίρων του διακρατικού συνεργατικού έργου, **για σύντομο χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 60 ημέρες κατ' έτος και τους 5 μήνες συνολικά για τη διάρκεια του έργου.**

Η κινητικότητα θα πρέπει να συνδέεται με στόχους δημιουργίας ικανοτήτων (capacity building), κατάρτισης και έρευνας και οι μετακινούμενοι θα πρέπει να είναι μέλη των ομάδων έργου των φορέων - εταίρων.

Το αντικείμενο, οι στόχοι, η μεθοδολογία υλοποίησης και τα αναμενόμενα αποτελέσματα/παραδοτέα των εν λόγω δραστηριοτήτων, θα πρέπει να συνδέονται άμεσα με το διακρατικό συνεργατικό έργο του οποίου αποτελούν τμήμα και η σχετική περιγραφή θα περιλαμβάνεται στην ανάλυση του φυσικού αντικείμενου της υποβληθείσας πρότασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου κατάρτισης ή δημιουργίας ικανοτήτων κατά περίπτωση και του σχεδιασμού των επισκέψεων (κατά προσέγγιση) για το χρονικό διάστημα της κινητικότητας.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος υποχρεούται να υποβάλει στη ΓΓΕΤ, στο πλαίσιο των ενδιάμεσων εκθέσεων προόδου και της τελικής έκθεσης, έκθεση πεπραγμένων στην οποία θα περιγράφονται η πορεία υλοποίησης και τα αποτελέσματα/οφέλη που έχουν προκύψει από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

γ) Υποστηρικτικές δραστηριότητες επιλέξιμες και για τις δύο κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων

Περιλαμβάνονται ενέργειες δημοσιότητας, προβολής του έργου και διάχυσης των αποτελεσμάτων του (στο εσωτερικό και στο εξωτερικό)

Επισημαίνεται ότι οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης αποτελούν υποχρεωτικές δραστηριότητες για κάθε Έλληνα εταίρο του διακρατικού συνεργατικού έργου.

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι ενισχύσεις που παρέχονται στο πλαίσιο της Δράσης αποτελούν **επιχορηγήσεις** και θα διατεθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός) και το σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01).

Στο πλαίσιο αυτό, οι δικαιούχοι μπορούν να χρηματοδοτηθούν για την υλοποίηση των ανωτέρω δραστηριοτήτων, για δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του έργου και οι οποίες αφορούν σε μία από τις ακόλουθες επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα.

Στην περίπτωση των επιχειρήσεων οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται με βάση το άρθρο του Καν. ΕΕ 651/2014 στο οποίο εντάσσεται το προς χρηματοδότηση έργο. Ο δικαιούχος της ενίσχυσης δύναται να υλοποιήσει το έργο με χρήση περισσότερων του ενός άρθρων αντιστοιχίζοντας όμως την κάθε επιλέξιμη δαπάνη στο άρθρο του Καν. ΕΕ 651/2014 που χρησιμοποιεί.

Για τους Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων εφαρμόζεται το άρθρο 2.1.1 των Κατευθυντήριων Γραμμών για την Έρευνα, [Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01)] με 100% χρηματοδότηση σε περίπτωση πλήρωσης των προϋποθέσεων που τίθενται από αυτές.

Για τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης με δικαιούχο επιχείρηση, η ενίσχυση έχει **χαρακτήρα κινήτρου** και επομένως **ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει υποβάλει αίτηση ενίσχυσης/χρηματοδότησης πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο**. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του έργου καθίσταται **μη επιλέξιμο** προς χρηματοδότηση.

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η επομένη της ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Περισσότερες διευκρινίσεις για την επιλεξιμότητα των δαπανών και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την τεκμηρίωσή τους περιλαμβάνονται στο Παράρτημα V.

Αναλυτικά, οι επιλέξιμες δαπάνες ανά τύπο δραστηριότητας είναι οι εξής:

Α) Επιχορήγηση δαπανών για έργα έρευνας και ανάπτυξης

(Άρθρο 25 του Καν.651/2014 στην περίπτωση επιχειρήσεων – δυνητικών δικαιούχων)

Οι επιλέξιμες δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης, και πιο συγκεκριμένα βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης, αφορούν συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης και είναι οι εξής:

1) Δαπάνες προσωπικού: ερευνητές και τεχνικοί στο βαθμό που απασχολούνται άμεσα στο έργο

Στην κατηγορία περιλαμβάνονται αμοιβές για το προσωπικό (ερευνητές και τεχνικοί) που απασχολείται στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου. Πρόκειται για δαπάνες που αφορούν:

α) στο τακτικό προσωπικό του δικαιούχου που απασχολείται στο έργο και συνδέεται με τον δικαιούχο με σχέση εξαρτημένης εργασίας (μόνιμο, σύμβαση εργασίας πλήρους ή μερικής απασχόλησης αορίστου χρόνου) και

β) σε τυχόν έκτακτο προσωπικό που απαιτείται για την υλοποίηση του έργου και απασχολείται είτε με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου (πλήρους ή μερικής απασχόλησης) είτε με σύμβαση μίσθωσης έργου.

Σημειώνεται ότι το μέγιστο επιχορηγούμενο μικτό κόστος ανά άτομο το μήνα ανέρχεται στο ποσό των 3.000 ευρώ. Στην περίπτωση συμβάσεων μίσθωσης έργου συνυπολογίζεται και ο ΦΠΑ της σύμβασης έργου, εφόσον προβλέπεται και βαρύνει πραγματικά και οριστικά το δικαιούχο.

Τα διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων (Πρόεδροι και μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων, Διευθύνοντες Σύμβουλοι, Διαχειριστές και αντίστοιχες θέσεις) δεν δικαιούνται αμοιβής.

2) Δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού

Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου και υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές.

Στην περίπτωση των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων που θα χρηματοδοτηθούν με βάση το άρθρο 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), δηλαδή γι' αυτούς που η χρηματοδότησή τους δεν συνιστά κρατική ενίσχυση (και θα λάβουν 100% χρηματοδότηση) στο πλαίσιο της συγκεκριμένης κατηγορίας δαπανών είναι επιλέξιμη και η αγορά οργάνων και εξοπλισμού.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

- Επιστημονικά όργανα και εργαλεία, εξοπλισμός απαραίτητος για την εκτέλεση του έργου, καθώς και μέσα και εξοπλισμός πληροφορικής και επικοινωνιών, που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων του έργου. Αφορά, κυρίως, σε ειδικό εξοπλισμό και όχι σε εξοπλισμό γενικής χρήσης ή στον βασικό εξοπλισμό που χρησιμεύει στην παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης. **Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για βασικό εξοπλισμό γραφείου (πχ laptop, tablet, υπολογιστές, εκτυπωτές, οθόνες και συναφή παρελκόμενα).**
- Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού, εφόσον απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου,

Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη η ενοικίαση εξοπλισμού ή η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού, καθώς και η απόσβεση εξοπλισμού που έχει ήδη αποκτηθεί με εθνική ή κοινοτική επιχορήγηση.

3) Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα.

Όσον αφορά στα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες,

4) Δαπάνες για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δαπάνες :

i) Έρευνα επί συμβάσει.

Πρόκειται για ερευνητικές δραστηριότητες που ανατίθενται από τον δικαιούχο μέσω σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολαβίες) σε φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα με αποδεδειγμένη δραστηριοποίηση στον συγκεκριμένο τομέα ΕΤΑΚ και εφόσον τεκμηριώνεται πλήρως η αναγκαιότητα για την επιτυχή υλοποίηση του έργου. **Οι δαπάνες αυτής της υποκατηγορίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 30% του προϋπολογισμού του δικαιούχου.**

ii) Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες, οι γνώσεις και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας θα πρέπει να αγοράστηκαν ή να ελήφθησαν – bought or licensed - με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων⁸.

⁸ Οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν θα πρέπει να διαφέρουν από εκείνους που θα είχαν οριστεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και να μην περιέχουν κανένα στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Κάθε συναλλαγή που προκύπτει από ανοιχτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία θεωρείται ότι πληροί την αρχή της τήρησης ίσων αποστάσεων.

iii) Συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Στην υποκατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από εξωτερικό πάροχο/εμπειρογνώμονα, οι οποίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο και μπορούν να περιλαμβάνουν την εκπόνηση μελετών, την παροχή νομικής υποστήριξης σε θέματα που άπτονται των δαπανών της υποκατηγορίας “Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας” ή εμπειρογνωμοσύνη σε τεχνικά-τεχνολογικά θέματα ή/και οικονομοτεχνικά ζητήματα.

Δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες για μελέτη σκοπιμότητας (κατηγορία 6 παρακάτω) και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες καινοτομίας (Δραστηριότητα Β).

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αφορούν αποκλειστικά στην ερευνητική δραστηριότητα και σε κάθε περίπτωση θα παρέχεται αναλυτική τεκμηρίωση της ανάγκης για την πραγματοποίηση των συγκεκριμένων τμημάτων της έρευνας από τρίτους ή για την προμήθεια της σχετικής τεχνογνωσίας από εξωτερικές πηγές, καθώς και του κόστους της τεχνολογίας-τεχνογνωσίας το οποίο θα πρέπει να αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς και να μην υπάρχει αθέμιτη σύμπραξη. Δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της εκτέλεσης του ενισχυόμενου έργου ή τμήματός του σε τρίτους από οποιονδήποτε δικαιούχο.

Η υπερβολική ανάθεση σε φορείς εκτός Ελλάδας είναι επιλέξιμη εφόσον οι παρεχόμενες υπηρεσίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς του ερευνητικού έργου και δεν παρέχονται ή δεν μπορούν να παρασχεθούν με την απαιτούμενη ποιότητα ή με εύλογο κόστος από αντίστοιχους φορείς στην ελληνική επικράτεια.

Δεν επιτρέπεται να δηλωθεί ως υπερβολικός ή πάροχος τεχνολογίας-τεχνογνωσίας φορέας-εταίρος του διακρατικού συνεργατικού έργου από την Ελλάδα ή το εξωτερικό ή φυσικό πρόσωπο που δηλώνεται ως μέλος της ομάδας έργου.

5) Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται **δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου** και ειδικότερα οι ακόλουθες υποκατηγορίες:

i. Δαπάνες ταξιδίων

Αφορά στις δαπάνες μετακίνησης – διαμονής – αποζημίωσης των μελών της ομάδας έργου του δικαιούχου στο πλαίσιο δραστηριοτήτων που σχετίζονται άμεσα με το έργο.

Οι δαπάνες μπορεί να αφορούν σε συναντήσεις συνεργασίας με τους υπόλοιπους εταίρους του έργου, με υπερβολικό έρευνας επί συμβάσει ή τη ΓΓΕΤ, μετακινήσεις για έρευνα πεδίου, μετρήσεις, επιτόπια συλλογή δεδομένων κλπ, καθώς και για συμμετοχή σε συνέδρια, workshops και λοιπές εκδηλώσεις που διοργανώνονται στο πλαίσιο του έργου ή σχετίζονται άμεσα με αυτό.

Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για μεταφορά με ταξί, οι δαπάνες ενοικίασης αυτοκινήτων και οι δαπάνες πάρκινγκ, εφόσον υπάρχει δημόσιο μέσο μεταφοράς που καλύπτει την εν λόγω διαδρομή.

ii. Δαπάνες δημοσιότητας, προβολής του έργου και διάχυσης των αποτελεσμάτων του (στο εσωτερικό και στο εξωτερικό)

Πρόκειται για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου και της τήρησης των κανόνων δημοσιότητας (π.χ. παραγωγή έντυπου ή ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού για το έργο, διοργάνωση εκδηλώσεων, δημιουργία ιστοσελίδας κλπ).

iii. Αναλώσιμα. Η υποκατηγορία περιλαμβάνει τις δαπάνες για υλικά, αναλώσιμα, εφόδια και συναφή προϊόντα που αποκτώνται για να καλύψουν ανάγκες που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση του έργου.**iv. Δαπάνες που αφορούν στην αμοιβή ορκωτού λογιστή/ελεγκτή, εγγεγραμμένου στο Μητρώο Ελεγκτών της ΕΛΤΕ για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου (δαπανών) του έργου.****v. Λοιπές λειτουργικές δαπάνες (μόνο για επιχειρήσεις)**

Η συγκεκριμένη υποκατηγορία είναι επιλέξιμη μόνο για επιχειρήσεις και περιλαμβάνει άλλα γενικά έξοδα και λειτουργικές δαπάνες που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες/υποκατηγορίες και είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου. Η συγκεκριμένη υποκατηγορία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του προϋπολογισμού του δικαιούχου.

6) Δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, είναι οι δαπάνες διεξαγωγής της μελέτης.

Β) Επιχορήγηση δαπανών καινοτομίας

(Άρθρο 28 του Καν.651/2014 στην περίπτωση επιχειρήσεων ΜΜΕ – δυνητικών δικαιούχων)

7) Δαπάνες καινοτομίας (δεν είναι επιλέξιμες για δικαιούχο μεγάλη επιχείρηση)

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι ακόλουθες υποκατηγορίες δαπανών :

i. Δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού

Αφορά σε δαπάνες για την απόκτηση (obtaining), την επικύρωση και την προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού. Σχετίζονται με την απονομή δικαιώματος που προκύπτει ως αποτέλεσμα ερευνητικών δραστηριοτήτων που εκτελεί, χρηματοδοτεί ή στις οποίες συμμετέχει ο δικαιούχος.

ii. Δαπάνες απόσπασης προσωπικού υψηλής ειδίκευσης

Αφορά σε δαπάνες για την απόσπαση από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις, που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό. Για τις δαπάνες της υποκατηγορίας ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 37 του Ν. 4310/2014 (Α 258) όπως ισχύει.

iii. Δαπάνες για υπηρεσίες καινοτομίας

Στην υποκατηγορία περιλαμβάνονται δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες συγκαταλέγονται η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών, που τα εμπεριέχουν, καθώς και οι δαπάνες μετάφρασης για υποβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Ως υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας ορίζονται η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης.

Γ) Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις

(Άρθρο 19 του Καν.651/2014 στην περίπτωση επιχειρήσεων ΜΜΕ – δυνητικών δικαιούχων)

8) Δαπάνες συμμετοχής ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή σε εμπορική έκθεση. Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση δικαιούχων που χαρακτηρίζονται ως ΜμΕ και υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή στην έκθεση σχετίζεται άμεσα με το φυσικό αντικείμενο του επιχορηγούμενου έργου. Δεν είναι επιλέξιμη η συμμετοχή σε εμπορική έκθεση για προϊόντα/υπηρεσίες στα οποία ήδη δραστηριοποιείται η επιχείρηση.

Δ) Δαπάνες για δράσεις κινητικότητας (μόνο για οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων)

9) Δαπάνες κινητικότητας

Το κόστος της συγκεκριμένης κατηγορίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των **3.000,00 ευρώ** ανά μήνα για τον οικείο οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων (φορέα υποδοχής ή προέλευσης).

Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται έξοδα ταξιδιού, διαμονής και ημερήσιας αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Δ9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94/Α') «Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας», όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, εκτός εάν ορίζονται χαμηλότερα όρια από το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των δικαιούχων **(ιδίως τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2,5,17 και 23)**. Εφαρμόζονται επίσης όσα ειδικότερα αναφέρονται για την κατηγορία «Δαπάνες ταξιδιών».

Δεν αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης στην περίπτωση που παρέχεται δωρεάν διαμονή. Αντίστοιχα η ημερήσια αποζημίωση καταβάλλεται μειωμένη ή δεν καταβάλλεται καθόλου στην περίπτωση παροχής ημιδιατροφής ή πλήρους διατροφής αντίστοιχα.

Επίσης δεν καταβάλλεται ημερήσια αποζημίωση στην περίπτωση που ο μετακινούμενος λαμβάνει αμοιβή στο πλαίσιο της συμμετοχής του στην ομάδα έργου για το χρονικό διάστημα που συμπίπτει με την περίοδο της κινητικότητας.

Στην περίπτωση ιδιωτών που καλούνται από το εξωτερικό για να παράσχουν σχετικές υπηρεσίες στον δικαιούχο στο πλαίσιο της δράσης κινητικότητας αναγνωρίζονται έξοδα κίνησης, ημερήσια αποζημίωση και έξοδα διανυκτέρευσης **μόνο εφόσον δεν έχει καθορισθεί άλλου είδους αποζημίωση/αμοιβή** (άρθρο 23 της υποπαραγράφου Δ9 του ν. 4336/2015).

Επισημαίνεται ότι η κινητικότητα θα πραγματοποιείται μεταξύ οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων των εταίρων του διακρατικού συνεργατικού έργου και οι μετακινούμενοι θα αποτελούν μέλη της αντίστοιχης ομάδας έργου. Οι μετακινήσεις σε άλλη χώρα/φορέα εκτός των εταίρων του διακρατικού συνεργατικού έργου δεν χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δραστηριότητας, έστω και αν συνδέονται με το έργο.

Οι μετακινούμενοι στο πλαίσιο δράσεων κινητικότητας δεν θα πρέπει να χρηματοδοτούνται προς τούτο, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής έρευνας, από οποιαδήποτε άλλη πηγή (δημόσια, ιδιωτική, ευρωπαϊκή, διεθνή) καθ' όλη τη διάρκεια τους.

Συγκεκριμένα, οι σχετικές δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες εάν κατά τη διάρκεια της κινητικότητας ο μετακινηθείς τύχει υποτροφίας κινητικότητας, μέσω ευρωπαϊκών ή άλλων προγραμμάτων προκειμένου να πραγματοποιήσει έρευνα στο εξωτερικό. Αντίστοιχα ισχύουν και στην περίπτωση κινητικότητας στην οποία φορέας υποδοχής είναι ερευνητικός φορέας της ημεδαπής. Εφόσον ανακύψει τέτοια περίπτωση, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος υποχρεούται να ενημερώσει τη ΓΓΕΤ, προσκομίζοντας βεβαίωση στην οποία θα αναγράφονται το πρόγραμμα και το χρονικό διάστημα που θα διανυθεί στο εξωτερικό.

Επίσης δεν χρηματοδοτούνται:

- Υφιστάμενες δράσεις/προγράμματα που χρηματοδοτούνται από άλλη πηγή και ενισχύουν οικονομικά την κινητικότητα.
- Διμερείς συνεργασίες που αποτελούν μέρος πολυμερών συνεργασιών και χρηματοδοτούνται από άλλους πόρους.
- Αμιγώς εκπαιδευτικά προγράμματα (προγράμματα εκμάθησης γλώσσας, σεμινάρια κλπ)

Ε) Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες (μόνο για οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων)

10) Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες

Η συγκεκριμένη κατηγορία είναι επιλέξιμη μόνο **για δικαιούχους Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων που** θα χρηματοδοτούνται με βάση το άρθρο 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), δηλαδή γι' αυτούς που η χρηματοδότησή τους δεν συνιστά κρατική ενίσχυση (και θα λάβουν 100% χρηματοδότηση). **Για τις επιχειρήσεις οι έμμεσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες.**

Περιλαμβάνει λειτουργικές δαπάνες που **ΔΕΝ συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του έργου (δεν εμπίπτουν σε καμία από τις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανωτέρω)** πραγματοποιούνται όμως σε ευθεία συσχέτιση με τις άμεσες δαπάνες του έργου (αποτελούν άμεσο αποτέλεσμα του έργου).

Ενδεικτικά αναφέρονται δαπάνες διοικητικού και υποστηρικτικού προσωπικού, διαχειριστικές δαπάνες, δαπάνες για τηλεπικοινωνίες, ύδρευση ή ενέργεια κλπ.

Οι συγκεκριμένες δαπάνες είναι επιλέξιμες χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών και το ύψος τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του συνολικού προϋπολογισμού (επιλέξιμη δημόσια δαπάνη) του έργου, όπως αυτός υπολογίζεται αφού αφαιρεθούν:

- α) Το ποσό του ΦΠΑ, έστω κι αν αυτός αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη
- β) Οι δαπάνες για την ανάθεση “έρευνας επί συμβάσει”

6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Η χρηματοδότηση προς τους φορείς που ασκούν οικονομική δραστηριότητα (επιχειρήσεις) θα διατεθεί υπό τη μορφή επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

Η χρηματοδότηση των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων θα γίνει με βάση το άρθρο 2.1.1 των Κατευθυντήριων Γραμμών για την Έρευνα, [Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01)] με 100% χρηματοδότηση σε περίπτωση πλήρωσης των προϋποθέσεων που τίθενται από αυτές (βλ. Ενότητα 6.2 παρακάτω). Σε αντίθετη περίπτωση, θεωρείται ότι ασκούν οικονομική δραστηριότητα και χρηματοδοτούνται με τους όρους και τις προϋποθέσεις των επιχειρήσεων.

6.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ)

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο και για κάθε είδος επιλέξιμης δραστηριότητας είναι η ίδια για όλες τις κατηγορίες δαπάνης που περιλαμβάνει η δραστηριότητα.

Όταν ένα έργο περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες κάθε Ενότητα Εργασίας στο έντυπο που θα υποβληθεί σε εθνικό επίπεδο (βλ. Ενότητα 7) θα πρέπει να αντιστοιχίζεται είτε σε μια συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη) της δραστηριότητας έρευνα & ανάπτυξη (άρθρο 25, 651/2014), είτε σε κάποια από τις υπόλοιπες επιλέξιμες δραστηριότητες [π.χ. Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜμΕ (άρ. 28, 651/2014), Συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις (άρθρο 19, 651/2014)].

Σε αυτή την περίπτωση, η ένταση της ενίσχυσης εξαρτάται και από τον χαρακτηρισμό κάθε ενότητας εργασίας σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται ένταση ενίσχυσης ανά επιλέξιμη δραστηριότητα, κατηγορία έρευνας και μέγεθος επιχείρησης.

Πίνακας 1: Ανώτατες εντάσεις ενίσχυσης ανά επιλέξιμη δραστηριότητα, κατηγορία έρευνας και μέγεθος επιχείρησης

Επιλέξιμη δραστηριότητα	Κατηγορία Έρευνας	Ένταση ενίσχυσης		
		Μεγάλη επιχείρηση	Μεσαία επιχείρηση	Πολύ μικρή και μικρή επιχείρηση
Έργα έρευνας & ανάπτυξης (αρ.25, Καν. 651/2014)	Βασική έρευνα	100%	100%	100%
	Βιομηχανική έρευνα	50%	60%	70%
	Βιομηχανική έρευνα Εφόσον πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: i) το έργο προβλέπει πραγματική ⁹ συνεργασία: μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜμΕ ή πραγματοποιείται σε τουλάχιστον δύο κράτη-μέλη ή σε ένα κράτος μέλος και σε ένα συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας ΕΟΧ ή μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός ή περισσότερων Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, οι οποίοι φέρουν τουλάχιστον το 10% των επιλέξιμων δαπανών και έχουν δικαίωμα να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους [*] και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70% των επιλέξιμων δαπανών ii) τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής	65%	75%	80%
	Πειραματική Ανάπτυξη	25%	35%	45%
	Πειραματική Ανάπτυξη Εφόσον καλύπτονται οι προϋποθέσεις i) και ii) του αυξημένου ύψους ενίσχυσης βιομηχανικής έρευνας (βλ. ανωτέρω)	40%	50%	60%
	Μελέτες σκοπιμότητας	50%	60%	70%
	Καινοτομία για ΜμΕ (αρ28, Καν. 651/2014)	0%	50%	50%
Συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις (αρ. 19, Καν. 651/2014)		0%	50%	50%

9 «πραγματική συνεργασία»: η συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μερών για την ανταλλαγή γνώσεων ή τεχνολογίας ή για την επίτευξη κοινού στόχου βάσει του καταμερισμού της εργασίας, στην περίπτωση που τα μέρη καθορίζουν από κοινού το αντικείμενο του συνεργατικού έργου, συμβάλλουν στην υλοποίησή του και αναλαμβάνουν από κοινού τους κινδύνους, καθώς και τα αποτελέσματά του. Ένα ή περισσότερα μέρη μπορεί να επιβαρύνονται με το πλήρες κόστος του έργου και άρα να απαλλάσσονται τα λοιπά μέλη από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του. Η έρευνα επί συμβάσει και η παροχή ερευνητικών υπηρεσιών δεν θεωρούνται μορφές συνεργασίας.

Σημειώνεται ότι το ύψος της αιτούμενης ενίσχυσης από τους υποβάλλοντες Αιτήσεις Χρηματοδότησης θα πρέπει να ανταποκρίνεται στα οριζόμενα στην παρούσα. **Η ορθότητα των αιτημάτων θα αποτελέσει αντικείμενο της αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης.**

Σώρευση Ενισχύσεων

Για την πιθανή σωρευση ενισχύσεων σε ένα συγκεκριμένο έργο ισχύουν τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

Οι ενισχύσεις των έργων της Δράσης μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, **εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες.** Επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες ενισχύονται στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, είναι δυνατόν να ενισχυθούν στο πλαίσιο άλλων κρατικών ενισχύσεων ή ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, υπό την προϋπόθεση ότι η σωρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του ΕΕ 651/2014.

Ιδιωτική συμμετοχή

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, η δικαιούχος της ενίσχυσης επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους (ίδια συμμετοχή) ή/και δάνειο. Το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να υποστηρίζεται από χρηματοδοτικά εργαλεία υπό την προϋπόθεση ότι η σωρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του Καν. ΕΕ 651/2014.

Επισημαίνεται ότι το άθροισμα όλων των μορφών υποστήριξης από δημόσια χρηματοδότηση (εθνική και κοινοτική) δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το συνολικό κόστος του ερευνητικού έργου (δηλαδή, το ποσό του δανείου που ενισχύεται στην περίπτωση δανείου επιμερισμού ρίσκου ή το συνολικό ποσό του δανείου στην περίπτωση εγγυημένου από δημόσια χρηματοδότηση δανείου, αθροιζόμενα θα πρέπει να μην υπερβαίνουν το συνολικό κόστος του ερευνητικού έργου)¹⁰.

Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης (επιχείρηση) αποδεικνύεται με την εξόφληση των παραστατικών σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα Οδηγό (Παράρτημα ΙΧ).

Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη μέρους της ιδιωτικής συμμετοχής και σε περίπτωση εκχώρησης της δημόσιας χρηματοδότησης σε Τράπεζα για την παροχή δανεισμού, η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα, με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης για το ισόποσο τμήμα του δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση δανείου, τυχόν πρόσθετες πράξεις, καθώς και τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα.

6.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΓΝΩΣΕΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ε. Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), προκειμένου να θεωρηθεί ότι η χρηματοδότηση ενός Οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων δεν υπόκειται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων (χρηματοδότηση 100%) θα πρέπει να πληρούνται οι σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

α) Οι κύριες δραστηριότητες του είναι μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες:

- i) Δραστηριότητες εκπαίδευσης για την εξασφάλιση περισσότερων και πιο ειδικευμένων ανθρώπινων πόρων
- ii) Ανεξάρτητη Ε&Α για περισσότερη γνώση και καλύτερη κατανόηση

¹⁰Επισημαίνεται ότι όταν το χρηματοδοτικό εργαλείο εμπεριέχει ενίσχυση, το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτής σωρεύει με την επιχορήγηση κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτουν οι Κανονισμοί χορήγησης των ενισχύσεων.

iii) Ευρεία διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοιχτής πρόσβασης και

β) η χρηματοδότηση του εν λόγω Οργανισμού από τη Δράση αφορά στην κύρια δραστηριότητά του και το σύνολο των τυχόν κερδών από τις δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης (π.χ. ερευνητική συνεργασία) επανεπενδύεται στις κύριες δραστηριότητες του εν λόγω Οργανισμού ή της ερευνητικής υποδομής.

Αποφυγή σταυροειδούς επιδότησης

Στην περίπτωση που ο ίδιος οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης προκειμένου η δημόσια χρηματοδότηση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων να μην θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση πρέπει τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες, η χρηματοδότηση και τα έσοδά τους από παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών, να διαχωρίζονται σαφώς και με λογιστική παρακολούθηση, ώστε να αποφεύγεται η επιδότηση της οικονομικής δραστηριότητας να καλύπτεται από την επιδότηση της μη οικονομικής.

Εάν το έργο που υλοποιείται από τον Οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων θεωρείται ως οικονομική δραστηριότητα και δεν εμπίπτει στις ανωτέρω περιπτώσεις, τότε η ενίσχυση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και οι εν λόγω οργανισμοί θα χρηματοδοτηθούν με ανώτατη ένταση ενίσχυσης ίση με αυτή των επιχειρήσεων ανάλογα με το είδος της ενισχυόμενης δραστηριότητας.

Μη ύπαρξη έμμεσης ενίσχυσης

Κατά την υλοποίηση έργου που περιλαμβάνει συνεργασία επιχειρήσεων και Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, δεν θα πρέπει να παρέχεται **στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις (επιπρόσθετη) έμμεση κρατική ενίσχυση** μέσω των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας.

Ειδικότερα θα πρέπει να τηρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

α) τα αποτελέσματα της συνεργασίας που δεν δημιουργούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας θα διαδίδονται ευρέως και οποιοδήποτε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας προκύπτει από τις δραστηριότητες των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων θα χορηγείται πλήρως στους φορείς αυτούς ή

β) οποιοδήποτε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας προκύπτει από το έργο, καθώς και τα σχετικά δικαιώματα πρόσβασης, χορηγούνται στους συνεργαζόμενους εταίρους με τρόπο που διασφαλίζει ότι αντανακλώνται επαρκώς οι αντίστοιχες ενότητες εργασιών, η συμμετοχή και τα αντίστοιχα συμφέροντά τους ή

γ) οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων τυγχάνουν αποζημίωσης ισοδύναμης της τιμής της αγοράς για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που προκύπτουν από τις δραστηριότητές τους και ανατίθενται στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις ή για τα οποία χορηγούνται δικαιώματα πρόσβασης στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις. Το απόλυτο ποσό της αξίας οποιασδήποτε συμμετοχής, τόσο οικονομικής όσο και μη οικονομικής, των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στις δαπάνες των δραστηριοτήτων των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή των ερευνητικών υποδομών που προκύπτει από τα σχετικά δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας μπορεί να αφαιρεθεί από την αποζημίωση αυτή.

Συμφωνητικό Κοινοπραξίας (Consortium Agreement)

Σημειώνεται ότι για τη διαπίστωση της συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων σημαντικό ρόλο θα διαδραματίζει το Συμφωνητικό κοινοπραξίας που θα συνυπογράψουν από κοινού όλοι οι εταίροι του διακρατικού έργου (σε επίπεδο PRIMA) για την από κοινού υλοποίηση του έργου.

Στο Συμφωνητικό¹¹ θα καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι όροι συνεργασίας και θα διευκρινίζεται κατά πόσο οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων διατηρούν την κυριότητα των αποτελεσμάτων της έρευνας που διεξάγουν και το δικαίωμα να τα δημοσιεύουν ελεύθερα και χωρίς περιορισμούς. Σε περίπτωση που αυτό δεν ισχύει για κάποιους (ή όλους τους) οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, θα πρέπει εντός του Συμφωνητικού να αποσαφηνίζεται σε ποιον(ους) φορέα (εις) της σύμπραξης παρέχεται η κυριότητα των αποτελεσμάτων και με ποιους όρους και προϋποθέσεις.

Το Συμφωνητικό Συνεργασίας υποβάλλεται στην ΓΓΕΤ κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ή το αργότερο πριν από την καταβολή της α' δόσης της προχρηματοδότησης.

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η υποβολή των προτάσεων διακρατικών έργων (συμπράξεις φορέων των συμμετεχόντων κρατών) θα γίνεται αποκλειστικά στο Ίδρυμα PRIMA. Το Ίδρυμα PRIMA φέρει επίσης την ευθύνη για τη διενέργεια της αξιολόγησης σύμφωνα όσα προβλέπονται στην υπ' αριθ. 2017/1324 απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και εξειδικεύονται στο αντίστοιχο ετήσιο πρόγραμμα εργασιών.

Ανεξάρτητα από τον αριθμό των Ελλήνων εταίρων στο διακρατικό έργο, η ΓΓΕΤ θα εκδώσει μία απόφαση χρηματοδότησης ανά δικαιούχο φορέα-εταίρο του διακρατικού έργου. Ο δικαιούχος φορέας φέρει την ευθύνη έναντι της ΓΓΕΤ της επιστημονικής, οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης του επιμέρους τμήματος του έργου που δεσμεύτηκε να υλοποιήσει.

Στην περίπτωση των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων μπορεί να θεωρούνται ως διαφορετικοί δικαιούχοι :

- διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου Ιδρύματος Ανώτατης Εκπαίδευσης
- διαφορετικά Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου
- διαφορετικά Εργαστήρια του ίδιου Τμήματος ΑΕΙ ή Ινστιτούτου, μόνο **εφόσον έχουν θεσμοθετηθεί με σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Τμήματος ή του Ινστιτούτου.**

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω φορείς δεν είναι υποχρεωτικό να συμμετέχουν στη σύμπραξη που δημιουργείται σε επίπεδο PRIMA ως «διαφορετικοί φορείς», καθώς είναι δυνατόν περισσότερα Τμήματα, Ινστιτούτα κλπ., του ίδιου Ιδρύματος Ανώτατης Εκπαίδευσης ή ερευνητικού κέντρου αντίστοιχα να αποτελέσουν έναν φορέα-εταίρο. Σε αυτή την περίπτωση όμως θα συμμετέχουν ως Τμήματα/Ινστιτούτα ή Ερευνητικό Κέντρο, του οποίου αποτελούν μέρη.

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Για κάθε Έλληνα Εταίρο που συμμετέχει σε πρόταση διεθνούς κοινοπραξίας ορίζεται ένα φυσικό πρόσωπο ως Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής και τεχνικής πλευράς, την αρτιότητα της υλοποίησης του και την τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων. Κατά συνέπεια, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος απαιτείται να διαθέτει εμπειρία στην επίβλεψη και το συντονισμό ερευνητικών έργων καθώς και εις βάθος γνώση της θεματικής περιοχής του έργου. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται επίσης η εποπτεία της οικονομικής και διοικητικής υποστήριξής του έργου, ο συντονισμός των δραστηριοτήτων του φορέα με τους υπόλοιπους εταίρους του έργου, και η εκπροσώπηση του δικαιούχου στην επικοινωνία με τη ΓΓΕΤ.

¹¹Το Συμφωνητικό συνεργασίας καταρτίζεται μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων ενός διακρατικού έργου με σκοπό να διευθετήσει ζητήματα, τα οποία ενδεχομένως θα προκύψουν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου. Ο φορέας χρηματοδότησης δεν συμμετέχει στη σύνταξη του Συμφωνητικού. Το Συμφωνητικό συνεργασίας συμφωνείται και συνυπογράφεται πριν από την έναρξη του έργου και δρα συμπληρωματικά προς την απόφαση χρηματοδότησης χωρίς να την αναιρεί ή να την αμφισβητεί. Ζητήματα που συνιστάται να διευθετηθούν είναι: κυρίως η οργάνωση της εργασίας μεταξύ των φορέων της σύμπραξης, η οργάνωση της διαχείρισης του έργου, ο καθορισμός των δικαιωμάτων και των τεχνικών και οικονομικών υποχρεώσεων των συμμετεχόντων φορέων, καθώς και η διαχείριση των θεμάτων που σχετίζονται με τα Δικαιώματα Πρόσβασης και Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος είναι δυνατόν να μην ανήκει στο τακτικό προσωπικό του δυνητικού δικαιούχου και να αποτελεί εξωτερικό συνεργάτη.

7.1 ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Παράλληλα με την υποβολή των προτάσεων στο ίδρυμα PRIMA, στοιχεία για την πρόταση υποβάλλονται **υποχρεωτικά** σε κάθε στάδιο και στη ΓΓΕΤ.

Η υποβολή πραγματοποιείται εντός 10 εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία της υποβολής των προτάσεων στο Ίδρυμα PRIMA και περιλαμβάνει πληροφορίες για το τμήμα του φυσικού αντικείμενου που θα εκτελέσει ο Έλληνας εταίρος, τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου και τα οφέλη για τον ίδιο, τη χώρα και την περιοχή της Μεσογείου γενικότερα στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των κοινών προκλήσεων στη διαχείριση των υδάτων, στα συστήματα γεωργικών εκμεταλλεύσεων και στην αγρο-διατροφική αλυσίδα αξίας και έμμεσα στην κλιματική αλλαγή, στη μετανάστευση κλπ.

Σε περίπτωση που η ανωτέρω ημερομηνία είναι αργία, η καταληκτική ημερομηνία μεταφέρεται στην πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα.

Η υποβολή γίνεται ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτύου στην ελληνική γλώσσα συμπληρώνοντας τη σχετική ηλεκτρονική φόρμα.

Η υποβολή γίνεται με ευθύνη του **Επιστημονικού Υπεύθυνου του Έλληνα εταίρου**, ο οποίος πρέπει να μεριμνήσει για την έγκαιρη και έγκυρη υποβολή της, καθώς και για την πληρότητά της.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής υποβολής των ανωτέρω στοιχείων έχει εγκατασταθεί στην ιστοσελίδα <http://prima.gsrt.gr>. Στην ίδια διεύθυνση μπορεί να πραγματοποιηθεί και εγγραφή στην πλατφόρμα.

Για τεχνική υποστήριξη σε θέματα που αφορούν στην πλατφόρμα υποβολής καθώς και για την υποβολή ερωτημάτων οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: **«primaApp[at]gsrt.gr»**.

Οι κατά τα ανωτέρω υποβληθείσες στη ΓΓΕΤ προτάσεις αποτελούν τη βάση για τον προκαταρκτικό έλεγχο των ελληνικών φορέων που συμμετέχουν στις διακρατικές συμπράξεις. Προτάσεις που δεν θα υποβληθούν στο πληροφοριακό σύστημα της ΓΓΕΤ, παρότι υπεβλήθησαν στο PRIMA, δεν λαμβάνονται υπόψη στον προκαταρκτικό έλεγχο και θεωρούνται μη επιλέξιμες.

Ο έλεγχος θα διενεργηθεί από επιτροπή προκαταρκτικού ελέγχου που θα συσταθεί στη ΓΓΕΤ προκειμένου να εξετάσει εάν πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις των Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής (βλ. Ενότητα 1.3) και του παρόντος Οδηγού Εφαρμογής. Η Επιτροπή συντάσσει σχετικό πρακτικό το οποίο υποβάλλεται προς έγκριση στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Μετά την έγκριση του πρακτικού τα αποτελέσματα του ελέγχου διαβιβάζονται στο Ίδρυμα PRIMA.

7.2 ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Μετά το πέρας της αξιολόγησης σε επίπεδο PRIMA, η ΓΓΕΤ εκδίδει **Προσωρινό Κατάλογο Δυνητικών Δικαιούχων** και καλεί τους φορείς να υποβάλουν Αίτηση Χρηματοδότησης εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στη σχετική εγκριτική επιστολή.

Η Αίτηση Χρηματοδότησης υποβάλλεται:

α) ηλεκτρονικά μέσω της ανωτέρω πλατφόρμας με συμπληρωμένα όλα τα πεδία και χωρίς καμία παράλειψη και

β) έντυπα στη ΓΓΕΤ στη διεύθυνση: Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, Διεύθυνση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας, Τμήμα Α' Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λεωφ. Μεσογείων 14-18, 11510 Αθήνα.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά παρουσιάζονται στο Παράρτημα VII του παρόντος.

Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης λαμβάνουν αριθμό πρωτοκόλλου, ο οποίος είναι μοναδικός και θα χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια από τη ΓΓΕΤ για την χρηματοδότηση των έργων.

Εφόσον η υποβολή των ανωτέρω πραγματοποιηθεί ιδιοχείρως η ημερομηνία πρωτοκόλλησης θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.

Στην περίπτωση αποστολής, ως ημερομηνία υποβολής θεωρείται η ημερομηνία που αναγράφεται στη σφραγίδα αποστολής ταχυδρομείου ή στο παραστατικό αποστολής της εταιρείας ταχυμεταφοράς, η

οποία θα πρέπει να είναι ευδιάκριτη. Η απόδειξη αποστολής των ΕΛΤΑ ή της εταιρείας ταχυμεταφοράς θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της αίτησης χρηματοδότησης.

Παραδεκτό της αίτησης:

1. Αίτηση που υποβάλλεται εκπρόθεσμα ή/και δεν συνοδεύεται από τα ανωτέρω δικαιολογητικά, δεν θα αξιολογηθεί.

2. Δεν λαμβάνεται υπόψη αίτηση που θα σταλεί, με οποιονδήποτε άλλο από τον προαναφερόμενο τρόπο (π.χ. ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, φαξ κλπ).

Στην περίπτωση μη παραδεκτών αιτήσεων, η αρμόδια Δ/νση της ΓΓΕΤ εισηγείται προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας την απόρριψη τους.

Δικαιολογητικά που εκ παραδρομής δεν συμπεριλήφθηκαν στον υποβληθέντα φάκελο των δικαιολογητικών και δεν επηρεάζουν τη διαδικασία ελέγχου των στοιχείων της Αίτησης Χρηματοδότησης ή και επιπλέον διευκρινίσεις που ζητούνται από τη ΓΓΕΤ σε ήδη προσκομισθέντα δικαιολογητικά θα κατατίθενται από τον δυνητικό δικαιούχο εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής ενημέρωσής τους από τη ΓΓΕΤ.

Στην περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών έγκρισης της Αίτησης Χρηματοδότησης διαπιστωθεί ανακριβής δήλωση στοιχείων που αφορούν στις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως αναγράφονται παρακάτω, η αρμόδια Δ/νση της ΓΓΕΤ εισηγείται προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας την απόρριψη των συγκεκριμένων Αιτήσεων Χρηματοδότησης.

Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (ΦΕΚ Α' 75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτή. Συνεπώς, θα πρέπει να υπάρχει ταυτότητα περιεχομένου με τα ζητούμενα δικαιολογητικά και όλα τα αναφερόμενα στην αίτηση στοιχεία να είναι αληθή, συμπεριλαμβανομένης της δήλωσης ότι το έργο δεν χρηματοδοτείται και δεν θα χρηματοδοτηθεί από οποιαδήποτε άλλη πηγή (δημόσια, ιδιωτική, ευρωπαϊκή, διεθνής) καθ' όλη τη διάρκεια του.

Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

Η υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης συνιστά επίσης εξουσιοδότηση προς τη ΓΓΕΤ, για την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, των σχετικών δεδομένων:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας Δράσης (ενδεικτικά: έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή, παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των δικαιούχων),
- για το σκοπό της εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών), καθώς και
- για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της Δράσης.

Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του Ν 2472/97 όπως ισχύει κάθε φορά και του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων). Οι δικαιούχοι αποδέχονται επίσης ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη(ις) διεύθυνση(εις) email που έχουν δηλωθεί στο σχετικό έντυπο επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών.

Αξιολόγηση αιτήσεων χρηματοδότησης

Για τις ανάγκες της εγκριτικής διαδικασίας της Δράσης σε εθνικό επίπεδο θα συσταθεί **τριμελής Επιτροπή Αξιολόγησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας**.

Έργο της Επιτροπής θα είναι :

- α) ο έλεγχος της πληρότητας της αίτησης από πλευράς περιεχομένου, συνοδευτικών εντύπων και δικαιολογητικών,
- β) η ταυτοποίηση της πρότασης που υποβλήθηκε στο PRIMA με την πρόταση που υποβλήθηκε στη ΓΓΕΤ,
- γ) ο έλεγχος επιλεξιμότητας των δικαιούχων,

δ) ο έλεγχος της συμφωνίας των επιμέρους στοιχείων του προτεινόμενου έργου (αιτούμενη δημόσια δαπάνη, κατηγορίες έρευνας, επιλέξιμες δαπάνες κλπ) με τους κανόνες επιλεξιμότητας του παρόντος και τους εθνικούς κανόνες συμμετοχής,

Ελέγχεται επίσης εάν το έργο δεν έχει υποβληθεί για ένταξη σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους πριν από την έκδοση της απόφασης ένταξης/απόρριψης της Αίτησης Χρηματοδότησης.

Για την αντιμετώπιση εξειδικευμένων θεμάτων η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιεί εμπειρογνώμονες οι οποίοι συντάσσουν σχετική ειδική έκθεση αξιολόγησης και καλούμενοι από την Επιτροπή μπορούν να συμμετέχουν σε αυτή χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Οι εμπειρογνώμονες προέρχονται από το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 27 του ν. 4310/2014, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και διαθέτουν τα προσόντα που προβλέπονται στις διατάξεις αυτές και τα οποία σχετίζονται με το αντικείμενο του προτεινόμενου έργου. Οι εμπειρογνώμονες ορίζονται με σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, με κριτήρια τη συνάφεια μεταξύ της εξειδίκευσης του εμπειρογνώμονα και του αντικειμένου του υπό ένταξη έργου, τη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων και τη διαθεσιμότητα του εμπειρογνώμονα.

Τα μέλη των Επιτροπών Αξιολόγησης καθώς και οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες, υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση περί μη σύγκρουσης συμφερόντων και περί εμπιστευτικότητας.

Η ΓΓΕΤ συντονίζει και υποστηρίζει το έργο των επιτροπών αξιολόγησης και των εμπειρογνώμονων με κάθε πρόσφορο μέσο.

Το πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης διαβιβάζεται στην αρμόδια Δ/ση της ΓΓΕΤ η οποία εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας την ένταξη των έργων.

Η αρμόδια Δ/ση της ΓΓΕΤ δύναται επίσης να προβεί σε δειγματοληπτική εξέταση/επανελέγχο όσων αναφέρονται στο πρακτικό της Επιτροπής και τυχόν διαφορετικά ευρήματα περιλαμβάνονται στη σχετική εισήγησή της προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής

Οι παραδεκτές Αιτήσεις Χρηματοδότησης ελέγχονται ως προς την πληρότητα και τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής.

α) Για κάθε επιχείρηση - δυνητικό δικαιούχο ελέγχεται:

- Εάν εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρانونώς καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.
- Εάν η επιχείρηση είναι προβληματική κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Καν. ΕΕ 651/2014.
- Εάν η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.
- Εάν η επιχείρηση είναι ΜμΕ σύμφωνα με το ορισμό του Παραρτήματος Ι του Καν. ΕΕ 651/2014.
- Εάν οι επιχείρηση είναι ανεξάρτητη ή συνδεδεμένη σύμφωνα με τον ορισμό του Παραρτήματος Ι του Καν. ΕΕ 651/2014.
- Εάν οι επιχειρήσεις έχουν συσταθεί νομίμως και λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ).

β) Για κάθε οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων - δυνητικό δικαιούχο ελέγχεται:

- Εάν έχει ως πρωταρχικό σκοπό τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων εκπαίδευσης για την εξασφάλιση περισσότερων και πιο ειδικευμένων ανθρώπινων πόρων ή/και ανεξάρτητης Ε&Α για περισσότερη γνώση και καλύτερη κατανόηση,
- Εάν προβλέπεται η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης.
- Εάν η χρηματοδότηση του εν λόγω Οργανισμού από τη Δράση αφορά στην κύρια δραστηριότητά του και εάν το σύνολο των κερδών από δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης, όταν αυτές διενεργούνται είτε από τον ερευνητικό οργανισμό (συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων ή των θυγατρικών του) είτε από

κοινού με ή εξ ονόματος άλλων τέτοιων φορέων επανεπενδύεται στις κύριες δραστηριότητες του ερευνητικού οργανισμού.

-Εάν οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν μια τέτοια οντότητα π.χ. με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν έχουν προνομιακή πρόσβαση στο ερευνητικό δυναμικό του ή στα ερευνητικά του αποτελέσματα.

-Στην περίπτωση που ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης, εάν τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες, η χρηματοδότηση και τα έσοδά τους από παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών, διαχωρίζονται σαφώς και με λογιστική παρακολούθηση.

-Εάν εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.

γ) Για κάθε έναν από τους Λοιπούς φορείς που αντιμετωπίζονται ως οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων - δυνητικό δικαιούχο ελέγχεται:

- Εάν ανήκει σε μία από τις οντότητες της Ενότητας 3 και εάν πληροί αθροιστικά τις τρεις παρακάτω προϋποθέσεις:

- 1.Οι κύριες δραστηριότητές του δεν είναι οικονομικές, σύμφωνα με τον ορισμό του κοινοτικού δικαίου.
2. Υπάρχει στο Καταστατικό του πρόβλεψη για δραστηριότητα έρευνας.
3. Η συμμετοχή του Φορέα στο ερευνητικό έργο αφορά σε μη-οικονομική δραστηριότητα του Φορέα και:

α) Τα αποτελέσματα της έρευνας θα διαχέονται ευρέως σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης και

β) τυχόν κέρδη που προκύπτουν από το έργο θα επανεπενδύονται στις μη οικονομικές δραστηριότητες του Φορέα.

- Στην περίπτωση που ο ίδιος φορέας ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης, εάν τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες, η χρηματοδότηση και τα έσοδά τους από παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών, διαχωρίζονται σαφώς και με λογιστική παρακολούθηση.

-Εάν εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.

8. ΕΓΚΡΙΣΗ – ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

8.1 ΑΠΟΦΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Μετά το τέλος της διαδικασίας ελέγχου εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας με τον τελικό κατάλογο των Δικαιούχων, τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό και την αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση για κάθε επιχορηγούμενη Αίτηση Χρηματοδότησης, ενώ για τις απορριφθείσες αιτήσεις αναγράφεται ο αιτούμενος προϋπολογισμός και η σχετική τεκμηρίωση για την απόρριψή τους.

Οι αποφάσεις χρηματοδότησης εκδίδονται από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας. Στην απόφαση χρηματοδότησης των εγκεκριμένων έργων και στο επισυναπτόμενο σε αυτή Τεχνικό Παράρτημα, ορίζονται το αντικείμενο του έργου, η χρονική του διάρκεια, ο συνολικός προϋπολογισμός και το ύψος χρηματοδότησης συνολικά και ανά επιλέξιμη δραστηριότητα/κατηγορία δαπάνης, το ύψος της εγγυητικής επιστολής για την προκαταβολή (όπου απαιτείται), τα στάδια εκτέλεσης αυτού, τα παραδοτέα και η σύνθεση (ειδικότητα) του προσωπικού που θα το εκτελέσει, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια.

Μετά την έκδοση των Αποφάσεων Χρηματοδότησης, στοιχεία των εγκεκριμένων έργων δημοσιεύονται στον Δικτυακό τόπο της ΓΓΕΤ (www.gsrt.gr) και παράλληλα ενημερώνονται με σχετική επιστολή οι

ενδιαφερόμενοι για την ένταξη ή την απόρριψη της αίτησης χρηματοδότησης κατά περίπτωση. Στην περίπτωση απόρριψης στην σχετική επιστολή θα αναφέρονται οι λόγοι απόρριψης.

Στην περίπτωση έγκρισης, με την επιστολή καλείται ο δικαιούχος να υποβάλει εντός συγκεκριμένης προθεσμίας Υπεύθυνη Δήλωση περί αποδοχής των όρων της απόφασης χρηματοδότησης, και του Τεχνικού Παραρτήματος όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την αξιολόγηση καθώς και όλους τους όρους που τίθενται στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής για την υλοποίηση του έργου και την παρακολούθηση αυτού.

Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής της Υπεύθυνης Δήλωσης η ΓΓΕΤ δύναται να αναθεωρήσει την έγκριση χρηματοδότησης του εν λόγω έργου.

Σε περίπτωση απόρριψης αίτησης χρηματοδότησης κατά τη διαδικασία ελέγχου της Ενότητας 7.2 ή μη εμπρόθεσμης υποβολής της ανωτέρω Υπεύθυνης Δήλωσης και εφόσον υπάρξει σχετική δυνατότητα/έγκριση σε επίπεδο PRIMA η ΓΓΕΤ ενδέχεται να καλέσει σε διαδικασία υποβολής αίτησης χρηματοδότησης τα επόμενα σε βαθμολογία έργα, με βάση τη σειρά της βαθμολογικής κατάταξης του PRIMA και μέχρι το προκαθορισμένο όριο βαθμολογίας σε επίπεδο PRIMA, υπό την προϋπόθεση ύπαρξης διαθέσιμων πόρων, και μέχρι εξαντλήσεως αυτών.

Τονίζεται ότι οι τυπικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας θα πρέπει να πληρούνται τόσο κατά την εξέταση της Αίτησης Χρηματοδότησης/έκδοση απόφασης όσο και κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου/χορήγησης της ενίσχυσης.

Εάν σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο της διαδικασίας αξιολόγησης/έγκρισης ή/και υλοποίησης του έργου η ΓΓΕΤ διαπιστώσει ότι ο δικαιούχος υπέβαλε ψευδή/ανακριβή στοιχεία ή αίτηση απορρίπτεται ή το έργο απεντάσσεται και αναζητείται το σύνολο της τυχόν καταβληθείσας χρηματοδότησης.

8.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Οι δυνητικοί δικαιούχοι που συμμετέχουν στην διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης δύνανται να υποβάλουν ένσταση κατά της απόφασης ένταξης/απόρριψης (υπό την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999). Δεν υποβάλλεται ένσταση επί της απόφασης με τον προσωρινό κατάλογο δυνητικών δικαιούχων.

Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ, στη ΓΓΕΤ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας **είκοσι (20)** ημερολογιακών ημερών, από την επομένη της έκδοσης του οριστικού καταλόγου των προς χρηματοδότηση έργων.

Η ένσταση κατατίθεται στη ΓΓΕΤ από ειδικά εξουσιοδοτημένο προς τούτο πρόσωπο ή αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή (σφραγίδα ταχυδρομείου) ή διά μέσου εταιρίας ταχυμεταφορών (courier).

Οι ενστάσεις εξετάζονται από την ΓΓΕΤ τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης και είτε απορρίπτονται, είτε γίνονται αποδεκτές.

Αρμόδιο όργανο για την εξέταση των ενστάσεων είναι η Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων, η οποία ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Η Επιτροπή Ενστάσεων εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας και η εκδοθείσα επί της ενστάσεως απόφαση καθιστά οριστική την πράξη ένταξης ή την τυχόν απόρριψη αυτής αποκλεισμένου έτερου σταδίου διοικητικής προσφυγής.

Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν.2690/1999 από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης. Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων κοινοποιούνται αμελλητί στους δυνητικούς δικαιούχους και αναρτώνται στη Διαύγεια, και στην ιστοσελίδα ΓΓΕΤ www.gsrt.gr

9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ

9.1 ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Το σύνολο των δαπανών του έργου θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου που προσδιορίζεται στην απόφαση χρηματοδότησης και το αργότερο μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου.

Σημειώνεται ότι ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Χρηματοδότησης. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να δηλώσει προγενέστερη ημερομηνία, ανάλογα με την ημερομηνία έναρξης του διακρατικού έργου και τα οριζόμενα στο συμφωνητικό συνεργασίας (consortium agreement) ή την ημερομηνία έναρξης του έργου όπως θα συμφωνηθεί από τους εταίρους και κοινοποιηθεί από τον συντονιστή στις αρμόδιες εθνικές αρχές χρηματοδότησης.

Σε κάθε περίπτωση **η ημερομηνία έναρξης του έργου και επιλεξιμότητας των δαπανών δεν μπορεί να είναι προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης** προκειμένου το σχεδιαζόμενο έργο να πληροί τον χαρακτήρα κινήτρου. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του ερευνητικού έργου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.

Αντίστοιχα το σύνολο των παραστατικών δαπανών (π.χ. τιμολογίων) θα πρέπει να έχει εκδοθεί από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας και μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου. Εξαιρέση αποτελούν τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, τα οποία θα είναι επιλέξιμα μέχρι και τρεις (3) μήνες μετά την ημερομηνία λήξης κάθε έργου.

Οι δαπάνες θα πρέπει να έχουν εξοφληθεί έως τη διενέργεια του ελέγχου προκειμένου να πιστοποιηθούν στο πλαίσιο της αντίστοιχης διαδικασίας πιστοποίησης. Δαπάνες που δεν έχουν εξοφληθεί εντός των παραπάνω χρονικών ορίων θα θεωρούνται μη επιλέξιμες κατά τον αντίστοιχο έλεγχο. Στην περίπτωση που αυτό συμβεί κατά τον ενδιάμεσο έλεγχο, οι δαπάνες αυτές μπορούν να υποβληθούν με το αίτημα τελικού ελέγχου, εφόσον έχουν εξοφληθεί. Οποιαδήποτε δαπάνη δεν έχει εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του τελικού ελέγχου κρίνεται οριστικά μη επιλέξιμη.

Στην περίπτωση που εγκρίθηκε αίτηση χρηματοδότησης σε επιχείρηση με έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δηλαδή κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης διαθέτει VAT), τότε οι δαπάνες καθίστανται επιλέξιμες εφόσον τα νομίμως εκδοθέντα παραστατικά πραγματοποιούνται από το δικαιούχο με το ελληνικό ΑΦΜ για την υλοποίηση του έργου του.

9.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

Για την εξόφληση των δαπανών που πραγματοποιούνται θα εφαρμόζονται κάθε φορά τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών και τους τυχόν θεσπισμένους σε αυτές περιορισμούς.

Ειδικότερα, η εξόφληση κάθε δαπάνης (τμηματική ή ολική), για να είναι επιλέξιμη, πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας και τα άρθρα 22 & 23, περ. β του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως ισχύει κάθε φορά (ν. 4172/2013, ΠΟΛ. 1216/1.10.2014 και ΠΟΛ. 1079/6.4.2015), και μπορεί να γίνει ως ακολούθως:

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών, από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, αξίας κάτω των πεντακοσίων (500,00) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), εξοφλείται με μετρητά ή μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών, από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, αξίας άνω των πεντακοσίων (500,00) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), εξοφλείται τμηματικά ή ολικά με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Δεν επιτρέπεται εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά.

Οι αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης και τα ανά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της πληρωμής, καθώς και γενικότεροι όροι και επισημάνσεις για τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την επιβεβαίωση της εξόφλησης των δαπανών παρατίθενται στο **Παράρτημα**

ΙΧ «Αποδεκτοί Τρόποι Εξόφλησης Δαπανών». Αποδεικτικά πραγματοποίησης των δαπανών θεωρούνται τα σχετικά παραστατικά (π.χ. τιμολόγια) όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα V.

Η ΓΓΕΤ έχει το δικαίωμα περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίησή τους, αν αυτές δεν εξυπηρετούν τη σκοπιμότητα του έργου ή κριθούν υπερβολικές ως προς το κόστος τους.

9.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Κάθε δικαιούχος υποχρεούται να τηρεί λογαριασμό σε αναγνωρισμένο Πιστωτικό Ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα (Τραπεζικός Λογαριασμός του Έργου). Μέσω κινήσεων του λογαριασμού αυτού πραγματοποιείται το σύνολο των εξοφλήσεων των δαπανών του έργου, για τις οποίες με βάση το εκάστοτε θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Στον Λογαριασμό του Έργου θα πρέπει να πιστώνονται τα ποσά των δόσεων της δημόσιας χρηματοδότησης. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι ιδιωτική επιχείρηση, είναι δυνατή η αξιοποίηση περισσότερων του ενός λογαριασμών του δικαιούχου, στο ίδιο ή σε διαφορετικά Πιστωτικά Ιδρύματα.

Όσον αφορά στη λογιστική παρακολούθηση του έργου, είναι απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού στα λογιστικά βιβλία για τις δαπάνες και επιχορηγήσεις του ερευνητικού έργου σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. Θα πρέπει, δηλαδή, να τηρούνται για το έργο τελευταίας βαθμίδας λογαριασμοί, όπου θα φαίνονται αναλυτικά οι δαπάνες κατά κατηγορία και οι επιχορηγήσεις. **Αυτό ισχύει για όλους τους δικαιούχους.** Στην περίπτωση φορέων που τηρούν απλογραφικά βιβλία (πρώην Β' κατηγορίας), η επιχορήγηση (έσοδα) και οι δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων-εξόδων και να εμφανίζονται χωριστά από την λοιπή δραστηριότητα στα αναλυτικά στοιχεία δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Οι λογιστικές καταχωρήσεις στα βιβλία των φορέων θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των στοιχείων των παραστατικών, που αφορούν στο έργο.

Τονίζεται ότι η μη-τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού για κάποιες (ή όλες τις) κατηγορίες δαπανών θα έχει ως συνέπεια να κριθούν οι σχετικές δαπάνες μη επιλέξιμες. Όλα τα δικαιολογητικά, πρωτότυπα τιμολόγια και τα λοιπά παραστατικά στοιχεία των δαπανών του έργου τηρούνται από τον αντίστοιχο δικαιούχο και τίθενται, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί, συγκεντρωμένα στη διάθεση της ΓΓΕΤ και των λοιπών αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων που προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Φωτοαντίγραφα των τηρουμένων πρωτοτύπων παραστατικών θα τηρούνται σε ιδιαίτερους φακέλους του λογιστηρίου του δικαιούχου ανά έργο, φέροντας ένδειξη του φακέλου όπου βρίσκεται το πρωτότυπο. Τα τιμολόγια δαπανών συνοδεύονται υποχρεωτικά από παραστατικά που αποδεικνύουν την εξόφληση αυτών ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν στην εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται, τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου, όσο και μετά απ' αυτή για χρόνο τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών μετά την τελευταία καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης και πάντως όχι μικρότερο από το χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Η υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι ο φορέας απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη τήρηση των στοιχείων που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των έργων από τα αρμόδια όργανα ελέγχου θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών Αποφάσεων χρηματοδότησης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης.

Εφόσον ο φορέας ασκεί οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, με τη διακριτή λογιστική παρακολούθηση επιβεβαιώνεται η μη-σταυροειδής ενίσχυση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων.

10. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της υλοποίησης των έργων πραγματοποιείται από την ΓΓΕΤ, μέσω της αρμόδιας Διεύθυνσης, σύμφωνα με τις διαδικασίες και τους όρους που προβλέπει η παρούσα απόφαση.

Για την αποτελεσματική παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων η ΓΓΕΤ συνεργάζεται με το ίδρυμα PRIMA και τους αντίστοιχους φορείς χρηματοδότησης των άλλων κρατών.

Η ΓΓΕΤ διατηρεί το δικαίωμα να ελέγχει, όποτε κρίνεται απαραίτητο, την πορεία υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσής του και στην έδρα του δικαιούχου και/ή με επαλήθευση των στοιχείων που προσκομίζονται από τους δικαιούχους.

Οι δικαιούχοι είναι υπεύθυνοι εξ ολοκλήρου απέναντι στην ΓΓΕΤ για την υλοποίηση και τη διασφάλιση της προόδου του έργου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών, καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του έργου τους όπως περιγράφονται στην απόφαση χρηματοδότησης.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να κοινοποιούν άμεσα και υποχρεωτικά στην ΓΓΕΤ:

- οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο που υλοποιούν, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων,
- οποιαδήποτε μεταβολή μείζονος σημασίας προκύψει στο φυσικό ή οικονομικό αντικείμενο του έργου που οριοθετεί ανάγκη τροποποίησής του,
- πιθανή αδυναμία από πλευράς τους να συνεχίσουν την υλοποίηση του έργου.

10.1 ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Για την παρακολούθηση της προόδου του έργου και την εκταμίευση των προβλεπόμενων δόσεων της δημόσιας χρηματοδότησης, οι δικαιούχοι υποβάλλουν **αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης** δαπανών για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

α) Αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών.

Υποβάλλεται υποχρεωτικά **με τη συμπλήρωση 18 μηνών** από την έναρξη της υλοποίησης του έργου ή το αργότερο εντός μηνός από τη συμπλήρωση διαστήματος ίσου με το ήμισυ της διάρκειας του έργου εφόσον η διάρκεια του έργου είναι μικρότερη των 36 μηνών. Με βάση το αίτημα και μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης επαλήθευσης προωθείται η εκταμίευση των ενδιάμεσων δόσεων της δημόσιας χρηματοδότησης.

β) Αίτημα τελικής επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών.

Υποβάλλεται το αργότερο εντός μηνός από τη λήξη της εγκεκριμένης χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου. Έχει ως στόχο την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου, την οριστικοποίηση του τελικού προϋπολογισμού του έργου και της αντίστοιχης δημόσιας χρηματοδότησης και την επιβεβαίωση της τήρησης των όρων της Απόφασης ένταξης.

Τα αιτήματα υποβάλλονται μέσω του Επιστημονικού Υπεύθυνου και συνοδεύεται από στοιχεία προόδου του έργου με τη μορφή τυποποιημένης έκθεσης και τα δικαιολογητικά που καθορίζονται παρακάτω και στο Παράρτημα V.

α) Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου

Η Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου με το αντίστοιχο **Αίτημα Διενέργειας Ενδιάμεσου Ελέγχου** υποβάλλεται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από τη συμπλήρωση 18 μηνών από την έναρξη υλοποίησης του έργου ή από τη συμπλήρωση διαστήματος ίσου με το ήμισυ της διάρκειας του έργου εφόσον η διάρκεια του έργου είναι μικρότερη των 36 μηνών.

Με βάση την υποβληθείσα Έκθεση και τα παραστατικά που τη συνοδεύουν διενεργείται ο σχετικός έλεγχος, πιστοποιείται το ποσοστό ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου και ανάλογα γίνεται η εκταμίευση της ενδιάμεσης δόσης.

Η ενδιάμεση έκθεση προόδου περιέχει:

- Αναλυτική τεχνική περιγραφή του έργου που υλοποιήθηκε στην εξεταζόμενη χρονική περίοδο, ανά Ενότητα Εργασίας, καθώς και τα προβλεπόμενα για την ελεγχόμενη χρονική περίοδο παραδοτέα που έχουν ολοκληρωθεί
- Καταγραφή ενδεχόμενων αποκλίσεων ή/και προβλημάτων σε σχέση με την υλοποίηση του έργου και τεκμηρίωση των ακολουθούμενων/προτεινόμενων λύσεων,

- iii) Τα οικονομικά στοιχεία του έργου για την περίοδο που καλύπτει ο έλεγχος, ανά κατηγορία δαπάνης,
- iv) Υπεύθυνη Δήλωση του Δικαιούχου, υπογεγραμμένη αρμοδίως, στην οποία θα αναφέρεται ότι:
- Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών.
 - Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΓΓΕΤ.
 - Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα.
 - Οι δαπάνες του έργου παρακολουθούνται λογιστικά σε ξεχωριστό λογαριασμό και είναι εις γνώση του υπογράφοντα ότι όσες από αυτές δεν έχουν καταχωρηθεί στο λογαριασμό αυτό θα κριθούν ως μη-επιλέξιμες.
- v) Βεβαίωση/έκθεση ορκωτού λογιστή/ελεγκτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα Ενότητα και στο Παράρτημα Χ.

β) Τελική Έκθεση

Εντός μηνός, και σε κάθε περίπτωση εντός δύο (2) μηνών το αργότερο, από την ημερομηνία λήξης του έργου, υποβάλλεται η **Τελική Έκθεση** η οποία περιλαμβάνει απολογισμό του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου και συνοδεύεται υποχρεωτικά από **Αίτημα Διενέργειας Τελικού Ελέγχου** και Πιστοποίησης της Ολοκλήρωσης του έργου.

Η Τελική Έκθεση περιλαμβάνει όσα στοιχεία αναφέρονται ανωτέρω για την ενδιάμεση και επιπρόσθετα:

- Σύνοψη της έκθεσης (στα ελληνικά και στα αγγλικά) σε μορφή κατάλληλη για δημοσίευση, όπου αναφέρονται οι στόχοι και τα επιτεύγματα του έργου.
- Στην περίπτωση παραγωγής ερευνητικών αποτελεσμάτων, μελέτη αξιοποίησης στην οποία ο κάθε δικαιούχος αναφέρει πώς προτίθεται να εκμεταλλευθεί ή να αξιοποιήσει εμπορικά τα αποτελέσματα του έργου και όλα τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί των αποτελεσμάτων, όπου περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εφευρέσεις που έγιναν, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που ζητούνται ή πρόκειται να ζητηθούν ή έχουν αποκτηθεί, τα καταχωρημένα σχέδια και παρόμοια νόμιμα δικαιώματα επί των αποτελεσμάτων. Η μελέτη περιλαμβάνει κάθε σχετική έρευνα και στοιχεία που απαιτούνται για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου.

Ως προς το οικονομικό αντικείμενο, περιλαμβάνονται δαπάνες που δεν είχαν ελεγχθεί και εγκριθεί σε προηγούμενο (ενδιάμεσο) έλεγχο.

Σημειώνεται ότι η υποβολή των ανωτέρω εκθέσεων είναι υποχρεωτική. Η μη υποβολή τους εμπρόθεσμα μπορεί να οδηγήσει στην αναστολή της χρηματοδότησης του έργου για όσο χρονικό διάστημα δεν υποβάλλονται τα σχετικά στοιχεία, αλλά και στην οριστική διακοπή της χρηματοδότησης, την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής και την επιστροφή της καταβληθείσας ενίσχυσης.

Δυνατότητα των δικαιούχων να κάνουν χρήση υπηρεσιών ορκωτών λογιστών

Είναι δυνατή η βεβαίωση των δαπανών του έργου από ορκωτούς λογιστές, εγγεγραμμένους στο μητρώο Ελεγκτών της Ε.Λ.Τ.Ε., σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν. 4310/2014. Το έργο του ορκωτού λογιστή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υποβολή έκθεσης που αφορά στον έλεγχο της νομιμότητας και της κανονικότητας διενέργειας και εξόφλησης των δαπανών και της ορθής λογιστικής καταχώρησής τους. Επίσης, οι ορκωτοί λογιστές ελέγχουν την ύπαρξη επαρκών δικαιολογητικών, την πραγματοποίηση των δαπανών εντός της επιλέξιμης περιόδου και το συσχετισμό αυτών με το συγκεκριμένο έργο, καθώς και τη συμμόρφωση με τους όρους της απόφασης ένταξης. Οι ορκωτοί λογιστές επιλέγονται από τον δικαιούχο και η δαπάνη για την απασχόλησή τους είναι επιλέξιμη εφόσον πραγματοποιείται μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε έργου. Σε περίπτωση, που κατά τον έλεγχο του φυσικού αντικειμένου του έργου, υπάρξει αποδοχή μέρους ή ποσοστού των παραδοτέων, είτε ως προς την ποσότητα είτε ως προς την ποιότητα, καθώς και στις περιπτώσεις που κατά τον οικονομικό έλεγχο διαπιστωθούν μη επιτρεπόμενες υπερβάσεις προϋπολογισμού, μη επιλεξιμότητα δαπανών κλπ, η ΓΓΕΤ διατηρεί το

δικαίωμα να περικόψει το πιστοποιηθέν από τους ορκωτούς λογιστές ύψος δαπάνης κατά αντίστοιχο ποσό ή ποσοστό.

Στο **Παράρτημα Χ** περιλαμβάνεται υπόδειγμα Έκθεσης/Βεβαίωσης Ελέγχου Ορκωτού Λογιστή Προσυμφωνημένων Διαδικασιών και Οδηγίες για τον έλεγχο των δαπανών από Ορκωτούς λογιστές.

10.2 ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ -ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΟΡΓΑΝΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ

10.2.1 Όργανα Επαλήθευσης

Με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας ορίζονται ένας ή περισσότεροι εμπειρογνώμονες ή συστήνεται όργανο επαλήθευσης (επιτροπή πιστοποίησης) αποτελούμενο από τρία (3) μέλη για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του έργου για τη συνολική διάρκεια του κύκλου ζωής του, την πιστοποίηση των δαπανών, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και τη διαπίστωση της επίτευξης του οικονομικού και τεχνολογικού σκοπού του έργου σύμφωνα με τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης.

Οι εμπειρογνώμονες ή τα μέλη των επιτροπών που ορίζονται για την παρακολούθηση και πιστοποίηση του φυσικού αντικειμένου προέρχονται από το Μητρώο Αξιολογητών του άρθρου 27 του ν. 4310/2014, και έχουν ειδικότητα και πείρα ανάλογη με το περιεχόμενο του έργου, ενώ οι εμπειρογνώμονες ή τα μέλη της επιτροπής που ορίζονται για τον έλεγχο του οικονομικού αντικειμένου επιλέγονται μεταξύ των στελεχών της ΓΓΕΤ ή/και από εξωτερικούς συνεργάτες.

Έργο του οργάνου επαλήθευσης ή του αντίστοιχου εμπειρογνώμονα αποτελεί:

- Η αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειωθεί στην υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου και ο βαθμός επίτευξης των στόχων σε σχέση με τα προβλεπόμενα στην απόφαση χρηματοδότησης για την αντίστοιχη χρονική περίοδο. Ελέγχονται τα παραδοτέα του έργου, καθώς και το τελικό αποτέλεσμα (προϊόν, συσκευή, διάταξη, μέθοδος παραγωγής κλπ)
- Η πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου με βάση τα προσκομισθέντα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης της άμεσης συσχέτισης των δαπανών με το έργο, της επιβεβαίωσης του εύλογου του κόστους των επιλέξιμων δαπανών και της ύπαρξης επαρκούς διαδρομής ελέγχου
- Η επαλήθευση της τήρησης των λοιπών όρων υλοποίησης του έργου σύμφωνα με την παρούσα απόφαση και τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του έργου
- Η επιβεβαίωση της τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για το έργο ή επαρκούς λογιστικής κωδικοποίησης
- Η επαλήθευση της εφαρμογής των κατά περίπτωση όρων ενωσιακού και εθνικού δικαίου που διέπουν την υλοποίηση του έργου
- Η επιβεβαίωση της συμμόρφωσης του δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων
- Η διατύπωση πιθανών συστάσεων για διορθωτικές ενέργειες
- Η διατύπωση άποψης σε σχέση με τη συνέχιση ή μη της χρηματοδότησης του έργου

10.2.2 Διαδικασία επαλήθευσης

Οι επαληθεύσεις/πιστοποιήσεις των έργων διακρίνονται σε διοικητικές και επιτόπιες. Οι διοικητικές επαληθεύσεις/πιστοποιήσεις διενεργούνται εξ αποστάσεως με βάση τα στοιχεία που υποβάλλονται από τους δικαιούχους των έργων, ενώ για τις επιτόπιες επαληθεύσεις/πιστοποιήσεις είναι απαραίτητη η επιτόπια επίσκεψη στο σημείο (-α) που θα επιλεγεί (-ούν) από τη ΓΓΕΤ ως καταλληλότερο (-α) για την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Προκειμένου οι δικαιούχοι να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι κατά την ημερομηνία της επιτόπιας επαλήθευσης/πιστοποίησης, η ΓΓΕΤ, κατόπιν συνεννόησης, αποστέλλει μέσω συμβατικού ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν τη διενέργεια του επιτόπιου ελέγχου ενημερωτικό έγγραφο ειδοποίησης, στο οποίο αναφέρεται η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος του

ελέγχου, η εκτιμώμενη διάρκεια και ο τρόπος διενέργειάς, καθώς και όλα τα στοιχεία ή το προσωπικό που πρέπει να βρίσκονται στη διάθεση του οργάνου επαλήθευσης. Ο δικαιούχος από την πλευρά του θα πρέπει να διευκολύνει τα μέλη του οργάνου επαλήθευσης/πιστοποίησης, να τηρεί τις οδηγίες του, και τις προθεσμίες που θέτει ως προς την αποστολή στοιχείων για τυχόν εκκρεμότητες που διαπιστώθηκαν. Η παρουσία κατά τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης/πιστοποίησης των αρμόδιων στελεχών εκ μέρους του δικαιούχου αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της.

Η συμπλήρωση των ελλείψεων που ενδεχομένως θα εντοπισθούν στο πλαίσιο του ελέγχου θα πραγματοποιείται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την γνωστοποίησή τους (έγγραφη ή ηλεκτρονική) στον δικαιούχο.

Μετά τη διενέργεια της επαλήθευσης/πιστοποίησης και την κάλυψη τυχόν ελλείψεων που εντοπίστηκαν ή την άπρακτη παρέλευση του δεκαπενθήμερου, ολοκληρώνεται η επαλήθευση/πιστοποίηση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης.

Η έκθεση επαλήθευσης/πιστοποίησης θα πρέπει να είναι σαφώς, ειδικώς και επαρκώς τεκμηριωμένη, ιδίως στις περιπτώσεις που τα ευρήματα επιφέρουν στους δικαιούχους δυσμενείς έννομες συνέπειες (π.χ. απομείωση της αιτούμενης δημόσιας δαπάνης).

Έγκριση αποτελεσμάτων επαλήθευσης – αντιρρήσεις δικαιούχου

Η συνταχθείσα κατά τα ανωτέρω έκθεση επαλήθευσης υποβάλλεται στη ΓΓΕΤ, η οποία τη διαβιβάζει προς έγκριση στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας μαζί με σχετική εισήγηση.

Μετά την έγκριση των αποτελεσμάτων της έκθεσης επαλήθευσης αυτή κοινοποιείται στον δικαιούχο.

Στην περίπτωση που ο δικαιούχος διαφωνεί με τα αποτελέσματα της έκθεσης πιστοποίησης, μπορεί να υποβάλει εγγράφως τυχόν **αντιρρήσεις** στη ΓΓΕΤ το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου από την ΓΓΕΤ. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, θα θεωρείται ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν αποδεχτεί τα αποτελέσματα και δε θα γίνεται δεκτή η υποβολή ενστάσεων. **Οι ενστάσεις θα εξετάζονται κατά περίπτωση από την επιτροπή διενέργειας του ελέγχου ή την επιτροπή ενστάσεων που θα ορίζεται από το Γενικό Γραμματέα Ε&Τ.**

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η σχετική έγκριση από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, οριστικοποιούνται τα αποτελέσματα της επαλήθευσης- πιστοποίησης δαπανών και ενημερώνονται οι δικαιούχοι.

Η θετική αξιολόγηση της ενδιαμέσης έκθεσης προόδου αποτελεί την προϋπόθεση καταβολής της επόμενης δόσης της χρηματοδότησης, ενώ με βάση τα αποτελέσματα της τελικής πιστοποίησης, οριστικοποιούνται τα οικονομικά στοιχεία του έργου, επιβεβαιώνεται η τήρηση των όρων της απόφασης χρηματοδότησης και εκδίδεται απόφαση ολοκλήρωσης, η οποία αποτελεί την προϋπόθεση καταβολής της τελικής δόσης της χρηματοδότησης (αποπληρωμής), καθώς και για την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής.

Όταν από τα αποτελέσματα επαλήθευσης διαπιστώνεται ότι το έργο δεν εκτελείται σύμφωνα με τις προδιαγραφές ή ότι τα ως εκείνη τη στιγμή διαθέσιμα αποτελέσματα δεν εγγυώνται την επιτυχία του έργου στο σύνολό του ή ότι στην κατάσταση των δαπανών έχουν συμπεριληφθεί μη επιλέξιμες δαπάνες, τα όργανα ελέγχου ή/και η αρμόδια Υπηρεσία της ΓΓΕΤ μπορούν να εισηγηθούν τη διακοπή του έργου, την περικοπή αντίστοιχου ποσού ή/και την επιστροφή της ήδη καταβληθείσας χρηματοδότησης.

Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης ανάκλησης επιστρέφεται η ήδη καταβληθείσα ενίσχυση ως αχρεωστήτως καταβληθείσα και σε περίπτωση μη επιστροφής της, καταπίπτουν υπέρ του Δημοσίου οι εκδοθείσες υπέρ αυτού εγγυητικές επιστολές (εφόσον υπάρχουν).

Σε περίπτωση αποδοχής από τον πιστοποιητή του φυσικού αντικείμενου του έργου, μέρους ή ποσοστού των παραδοτέων ερευνητικού έργου είτε ως προς την ποσότητα, είτε ως προς την ποιότητα αυτού, η αρμόδια Υπηρεσία περικόπτει από το πιστοποιηθέν από τους ορκωτούς λογιστές/ελεγκτές ύψος δαπάνης αντίστοιχο ποσό ή ποσοστό.

Η ακριβής διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στο πλαίσιο της παρούσας δράσης καθώς θα καθοριστεί σε κοινή υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί για τον σκοπό αυτό.

10.3 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΕΤ εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας την έκδοση τροποποιήσεων της απόφασης Χρηματοδότησης ή ανάκλησης αυτής και μεριμνά για τη δημοσιοποίηση των αποφάσεων.

Τροποποίηση επιμέρους στοιχείων της απόφασης χρηματοδότησης είναι δυνατή εφόσον υποβάλλεται σχετικό αίτημα και τηρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- παρέχεται επαρκής τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα των προτεινόμενων μεταβολών ως προς την ομαλή υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου του έργου και την επίτευξη των στόχων του,
- δεν αλλοιώνονται η φύση και οι στόχοι του έργου,
- δεν μεταβάλλονται στοιχεία με τρόπο που να ακυρώνονται η επιλεξιμότητα ή/και η θετική αξιολόγηση της πρότασης, βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης του PRIMA
- δεν αυξάνεται το ποσό της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης του έργου.

Στην περίπτωση που η αιτούμενη τροποποίηση επηρεάζει την υλοποίηση του συνολικού διακρατικού έργου απαιτείται παράλληλα θετική εισήγηση του Συντονιστή του έργου.

10.3.1 Αιτήματα Τροποποιήσεων

Τα αιτήματα τροποποίησης υποβάλλονται από τον δικαιούχο με όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα έγγραφα ή δικαιολογητικά με τα οποία θα τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους.

Τα αιτήματα τροποποίησης μπορούν να αφορούν είτε:

- τροποποιήσεις στοιχείων του έργου ήσσονος σημασίας, οι οποίες δεν αλλάζουν τη φύση του έργου και τους στόχους αυτού, είτε
- τροποποιήσεις στοιχείων του έργου μείζονος σημασίας, οι οποίες σχετίζονται με κρίσιμες παραμέτρους του έργου που ενδέχεται να επηρεάσουν την ομαλή υλοποίησή του. Επιτρέπεται η υποβολή μέχρι δύο (2) αιτημάτων τροποποίησης μείζονος σημασίας για κάθε δικαιούχο ανά έργο.

Τα αιτήματα μείζονος σημασίας εξετάζονται, κατά περίπτωση, από Επιτροπή Ελέγχου Αιτημάτων Τροποποιήσεων της Δράσης ή την αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΕΤ και εγκρίνονται από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Η Επιτροπή Ελέγχου Αιτημάτων Τροποποιήσεων συστήνεται και συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ε&Τ και απαρτίζεται από έμπειρα στελέχη της ΓΓΕΤ ή/και από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, εγγεγραμμένους ή μη στο Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών, που τηρείται στην ΓΓΕΤ.

Η Επιτροπή ή η αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΕΤ έχει τη δυνατότητα να ζητά γνωμοδότηση από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, οι οποίοι προέρχονται από το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 27 του ν. 4310/2014, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Οι εμπειρογνώμονες ορίζονται με σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Τα αιτήματα τροποποιήσεων, που εξετάζονται είτε από την Υπηρεσία είτε από την Επιτροπή, εκτός αυτών που υποβάλλονται για λόγους ανωτέρας βίας¹², μπορούν να υποβάλλονται μέχρι τριάντα (30) ημερολογιακές μέρες πριν από την ημερομηνία λήξης του έργου (σύμφωνα με την απόφαση χρηματοδότησης). Αιτήματα που υποβάλλονται μετά από αυτή την προθεσμία δεν θα εξετάζονται. Στα αιτήματα αποτυπώνονται με ευδιάκριτο τρόπο οι προτεινόμενες αλλαγές σε σχέση με τα εκάστοτε ισχύοντα στοιχεία της απόφασης χρηματοδότησης και επισυνάπτονται όλα τα κατά περίπτωση

¹² Ως ανωτέρα βία νοείται κάθε απρόβλεπτη, έκτακτη κατάσταση ή συμβάν, πέραν του ελέγχου του δικαιούχου που τον εμποδίζει ρητώς και βεβαιωμένα να ολοκληρώσει μία ή περισσότερες από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την απόφαση χρηματοδότησης και δεν μπορούσε, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να αποτραπεί ούτε με ενέργειες άκρας επιμέλειας και σύνεσης.

απαραίτητα έγγραφα ή δικαιολογητικά με τα οποία τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους. Τα αιτήματα τροποποιήσεων δεν θα εξετάζονται έως ότου υποβληθούν όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά στοιχεία και δικαιολογητικά που προβλέπονται από την παρούσα ενότητα ή την απόφαση χρηματοδότησης.

Εφόσον υποβληθούν όλα τα απαραίτητα στοιχεία, η Επιτροπή επεξεργάζεται τα αιτήματα τροποποιήσεων και γνωμοδοτεί επ' αυτών και στη συνέχεια η Υπηρεσία αποστέλλει ηλεκτρονικά τις σχετικές απαντητικές επιστολές ή/και τροποποιητικές αποφάσεις χρηματοδότησης, όπου απαιτείται.

10.3.2 Κατηγορίες Τροποποιήσεων

Α. Τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου, επιτρέπονται χωρίς αριθμητικό περιορισμό τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας ως ακολούθως:

- 1) Αντικατάσταση μέλους της ομάδας έργου από ένα ή περισσότερα μέλη με ισότιμα προσόντα
- 2) Τροποποίηση του οικονομικού αντικειμένου που επηρεάζει επιμέρους στοιχεία του προϋπολογισμού δικαιούχου του έργου σε ποσοστό μικρότερο του 25% [π.χ. μεταφορά δαπάνης μεταξύ κατηγοριών δαπανών ή ενοτήτων εργασίας (με ίση ή μικρότερη ένταση ενίσχυσης) του δικαιούχου, μεταφορά κονδυλίων σε μη εγκεκριμένη -με μηδενικό προϋπολογισμό κατά την ένταξη- αλλά επιλέξιμη κατηγορία δαπάνης, ποσού μέχρι 5% του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου].

Οι τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας μπορούν να πραγματοποιηθούν με ευθύνη των δικαιούχων σε όλη την διάρκεια του έργου **χωρίς προηγούμενη έγκριση**. Ενσωματώνονται στο επερχόμενο αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης, και αποτυπώνονται με ευδιάκριτο τρόπο οι προτεινόμενες αλλαγές σε σχέση με τα εκάστοτε ισχύοντα στοιχεία της απόφασης ένταξης. **Η αποδοχή τους τελεί υπό την αίρεση έγκρισης του οργάνου** που διενεργεί την επαλήθευση-πιστοποίηση, και το οποίο εξετάζει την πλήρωση των προϋποθέσεων που αναφέρονται ανωτέρω για το χαρακτηρισμό κάποιας τροποποίησης ως ήσσονος σημασίας και τη συμμόρφωσή τους με τους υπόλοιπους όρους της παρούσας Πρόσκλησης.

Β. Τροποποιήσεις μείζονος σημασίας

Ως τροποποιήσεις μείζονος σημασίας, που εξετάζονται από την Επιτροπή Ελέγχου Αιτημάτων Τροποποιήσεων, είναι οι εξής:

1. Παράταση της χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου.

Εάν υπάρχουν λόγοι, εκτός του άμεσου ελέγχου του δικαιούχου, για τους οποίους η υλοποίηση του έργου υστερεί του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, είναι δυνατή η παράταση της υλοποίησης του έργου, χωρίς αντίστοιχη αύξηση του προϋπολογισμού του. Η σχετική αίτηση θα πρέπει να τεκμηριώνει ικανοποιητικά τους λόγους για τους οποίους ζητείται η χρονική παράταση και να συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Συντονιστή του διακρατικού έργου.

Χρονική παράταση μπορεί να δοθεί μόνο μια (1) φορά και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος.

2. **Αντικατάσταση υπεργολάβου** παροχής υπηρεσιών/έρευνας επί συμβάσει που έχει αξιολογηθεί στο πλαίσιο της αξιολόγησης της πρότασης.
3. Αντικατάσταση **Επιστημονικού Υπεύθυνου** του έργου.
4. Αντικατάσταση εξοπλισμού που ενισχύεται στο πλαίσιο του έργου.
5. Τροποποίηση στοιχείων που επηρεάζουν σημαντικά την έκταση και τον τρόπο υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου (π.χ. εφαρμογή τεχνικών/μεθοδολογίας εκτέλεσης χαμηλότερης τεχνολογικής στάθμησης, περιορισμός των προβλεπόμενων παραδοτέων, συρρίκνωση των εξεταζόμενων από την έρευνα παραμέτρων).

Όπως και στην περίπτωση της παράτασης το αίτημα τροποποίησης θα πρέπει να συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Συντονιστή του διακρατικού έργου και σε περίπτωση έγκρισης να τροποποιείται αναλόγως το συμφωνητικό κοινοπραξίας.

Αλλαγές στις τεχνικές μεθοδολογίες υλοποίησης του ερευνητικού αντικειμένου που προκαλούνται από τις συνθήκες τεχνολογικές ή άλλες εξελίξεις στο αντίστοιχο επιστημονικό πεδίο δε συνιστούν

τροποποίηση του φυσικού αντικειμένου, εφόσον η τεχνολογική στάθμιση είναι υψηλότερη των υπαρχόντων.

6. **Τροποποίηση του οικονομικού αντικειμένου** που επηρεάζει επιμέρους στοιχεία του προϋπολογισμού σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% (π.χ. μεταφορά δαπάνης μεταξύ κατηγοριών δαπανών ή ενοτήτων εργασίας) ή μεταφορά κονδυλίων σε μη εγκεκριμένη -με μηδενικό προϋπολογισμό κατά την ένταξη- αλλά επιλέξιμη κατηγορία δαπάνης, ποσού μεγαλύτερου του 5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου).

Οι τροποποιήσεις ενσωματώνονται στην απόφαση χρηματοδότησης του έργου με ανάλογη τροποποίηση αυτής.

Γ. Τροποποιήσεις που αφορούν σε στοιχεία του δικαιούχου

Αφορούν μεταβολές στοιχείων, όπως:

- 1) Μεταβολή επωνυμίας ή/και νομικής μορφής
- 2) Αλλαγή Νόμιμου Εκπροσώπου
- 3) Μεταβολή εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης
- 4) Μεταβολή της έδρας ή/και μετεγκατάσταση της ενισχυθείσας δραστηριότητας,

Οι ανωτέρω τροποποιήσεις εξετάζονται από την Υπηρεσία, και εφόσον απαιτείται, τροποποιούνται τα στοιχεία της απόφασης χρηματοδότησης και ενημερώνεται σχετικά ο δικαιούχος. Κάθε άλλο θέμα ή τροποποίηση που δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μείζονος ή ήσσονος σημασίας εξετάζεται από την Υπηρεσία.

Πέραν των ανωτέρω τροποποιήσεων που πραγματοποιούνται μετά από αίτημα του δικαιούχου, είναι δυνατή η τροποποίηση της απόφασης χρηματοδότησης μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας (π.χ. οριζόντια τροποποίηση που αφορά στην παράταση της χρονικής διάρκειας υλοποίησης των έργων).

10.3.3 Περιορισμοί Τροποποιήσεων

Δεν επιτρέπονται οι παρακάτω τροποποιήσεις:

- τροποποίηση της ημερομηνίας έναρξης του έργου,
- αύξηση της ενίσχυσης (δημόσιας δαπάνης)
- αντικατάσταση αναδόχου
- μεταφορά κονδυλίων μεταξύ Ελλήνων εταίρων που συμμετέχουν στο ίδιο διακρατικό συνεργατικό έργο (PRIMA)

11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Η Δημόσια Δαπάνη (Εθνική επιχορήγηση) κάθε εγκεκριμένου έργου ανέρχεται κατά μέγιστο στο ποσό, το οποίο αναφέρεται στην απόφαση χρηματοδότησης. Η δημόσια χρηματοδότηση που αναλογεί στους δικαιούχους καταβάλλεται από την ΓΓΕΤ μέσω του Ειδικού Λογαριασμού της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη διενέργεια των πληρωμών του. Ο χρόνος καταβολής της δημόσιας χρηματοδότησης εξαρτάται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στους δικαιούχους και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους.

Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για την παροχή δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του έργου. Η εκχώρηση είναι δυνατή υπό την προϋπόθεση ότι γνωστοποιείται η πρόθεσή του στη ΓΓΕΤ πριν από την πραγματοποίηση της εκχώρησης και το περιεχόμενο της πράξης εκχώρησης, ότι η ανάδοχος Τράπεζα ή άλλος φορέας αποδέχεται ότι η εκχώρηση ενεργείται με το ρητό όρο ότι η ΓΓΕΤ δεν οφείλει να καταβάλει οποιοδήποτε

ποσό στον τρίτο παρά μόνο σύμφωνα με τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης και ότι θα τηρηθούν οι κείμενες διατάξεις και διατυπώσεις περί εκχώρησης.

Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με το οποίο έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στην ΓΓΕΤ.

Η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται σε στάδια (προκαταβολή/ενδιάμεση) κατά τη διάρκεια του έργου. Η τελευταία δόση (αποπληρωμή) καταβάλλεται μετά τη λήξη και οριστική παραλαβή του έργου και το ύψος της δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά εξαρτάται από τις συνολικές πιστοποιημένες δαπάνες.

Για την καταβολή της επιχορήγησης απαιτείται η υποβολή από το δικαιούχο του αντίστοιχου αιτήματος.

Για την καταβολή των δόσεων της επιχορήγησης απαιτούνται τα δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα VI.

Επιτρέπονται οι ακόλουθες καταβολές δημόσιας χρηματοδότησης:

Α. Επιχειρήσεις και λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις

Ι. Προκαταβολή (δυνητική) με ισόποση εγγυητική επιστολή

Μετά την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, **σε ποσοστό μέχρι 40%** της δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον ο δικαιούχος προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα, η οποία εκδίδεται υπέρ της ΓΓΕΤ, με διάρκεια ισχύος ορισμένου χρόνου και λήξη 12 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Σε περίπτωση παράτασης της χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου θα πρέπει η διάρκεια ισχύος της εγγυητικής επιστολής σε κάθε χρονικό διάστημα να καλύπτει χρονικό διάστημα έως και 12 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Αποτελεί ευθύνη της ΓΓΕΤ να παρακολουθεί και να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ για το χρονικό διάστημα που απαιτείται.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται να απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με αναλογούσα σε πραγματοποιηθείσες και πιστοποιηθείσες δαπάνες του έργου δημόσια χρηματοδότηση και επιστρέφεται στον δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της ως ανωτέρω.

Παρέχεται η δυνατότητα/επιλογή σε δικαιούχο που έλαβε προκαταβολή έναντι εγγυητικής επιστολής, όταν ελεγχθούν και πιστοποιηθούν δαπάνες του έργου του, να ζητήσει τη διατήρηση της υπάρχουσας εγγυητικής επιστολής από την ΓΓΕΤ με σκοπό τη χορήγηση πρόσθετης δημόσιας χρηματοδότησης.

Σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, η συνολική προκαταβολικά ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν επιθυμεί να καταθέσει εγγυητική επιστολή, δεν θα καταβάλλεται προκαταβολή ενίσχυσης και η ροή χρηματοδότησης θα γίνεται στη βάση πιστοποιημένων δαπανών που υποβάλλονται στο πλαίσιο της ενδιάμεσης και τελικής έκθεσης.

ΙΙ. Ενδιάμεση δόση

Καταβάλλεται έπειτα από υποβολή αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης από το δικαιούχο και έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης ενδιάμεσης επαλήθευσης, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του αιτήματος και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

ΙΙΙ. Τελική Δόση - Αποπληρωμή

Το υπόλοιπο της εγκεκριμένης ενίσχυσης καταβάλλεται κατόπιν υποβολής του αιτήματος τελικής επαλήθευσης από το δικαιούχο και μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης τελικής επαλήθευσης. Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση και εκδίδεται η Απόφαση Ολοκλήρωσης του έργου.

Σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής και προκειμένου να μην υπάρξει υπέρβαση της έντασης της ενίσχυσης, οι καταβολές των ενισχύσεων και οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (με βάση το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης). Ο υπολογισμός αυτός πραγματοποιείται πριν την τελική δόση – αποπληρωμή του έργου.

Β. Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων και λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως

Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων Ι. Προχρηματοδοτήσεις

Οι εκταμιεύσεις της δημόσιας δαπάνης στους ως άνω δικαιούχους (των οποίων η χρηματοδότηση χαρακτηρίζεται ως μη κρατική ενίσχυση), γίνεται με τη μορφή προχρηματοδοτήσεων, δηλαδή προκαταβάλλονται χωρίς να απαιτείται αντιστοίχιση με δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί, δηλωθεί και επαληθευθεί. Σε κάθε σημείο της χρονικής περιόδου υλοποίησης ενός έργου, η διαφορά ανάμεσα στο άθροισμα των εκταμιεύσεων προς τους ως άνω δικαιούχους και στην Πιστοποιηθείσα Δημόσια Δαπάνη (Π.Δ.Δ.) δεν μπορεί να ξεπερνά σε ποσοστό το 40% της εγκεκριμένης Δημόσιας χρηματοδότησης του έργου για τον συγκεκριμένο δικαιούχο. Ο ανωτέρω περιορισμός εφαρμόζεται και για τον προσδιορισμό του μέγιστου ύψους της αρχικής δόσης της χρηματοδότησης προς τους ως άνω δικαιούχους (μέγιστη αρχική δόση 40%).

ΙΙ. Αποπληρωμή

Η τελευταία δόση της δημόσιας χρηματοδότησης προς τους ως άνω δικαιούχους, καταβάλλεται μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης τελικής επαλήθευσης. Το ύψος της αποπληρωμής δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά εξαρτάται από τις συνολικές πιστοποιημένες δαπάνες του κάθε δικαιούχου για το σύνολο του έργου

Για όλες τις κατηγορίες δικαιούχων επισημαίνονται τα εξής:

Το άθροισμα των εκταμιεύσεων της δημόσιας χρηματοδότησης, πλην της αποπληρωμής, για κάθε δικαιούχο (επιχείρηση ή Οργανισμό Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων) δεν μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης για τον συγκεκριμένο δικαιούχο.

Εάν κατά την ολοκλήρωση του έργου διαπιστωθεί ότι η συνολική ενίσχυση/δημόσια χρηματοδότηση που έχει ήδη καταβληθεί από την ΓΓΕΤ, σε κάποιο δικαιούχο είναι μεγαλύτερη από αυτή που δικαιούται βάσει των συνολικών πιστοποιημένων δαπανών του, όπως αυτές προκύπτουν από τη διαδικασία επαλήθευσης, τότε ο δικαιούχος επιστρέφει εντόκως τη διαφορά σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και είσπραξης δημοσίων εσόδων για την περίπτωση έργων εθνικής και κοινοτικής χρηματοδότησης.

12. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ – ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ

Οι δικαιούχοι, των οποίων τα έργα θα υπαχθούν στην παρούσα Δράση, αναλαμβάνουν τις ακόλουθες ειδικότερες υποχρεώσεις:

12.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι, των οποίων τα έργα θα υπαχθούν στην παρούσα Δράση, θα πρέπει να τηρούν τις παρακάτω ειδικότερες υποχρεώσεις:

Α. Υποχρεώσεις που αφορούν στο χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται:

- i. να τηρούν τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης, το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση της Δράσης, τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις της ΓΓΕΤ, τους κανόνες της επιστήμης και τις θεμελιώδεις δεοντολογικές αρχές της έρευνας. Στο πλαίσιο αυτό, η έρευνα θα πρέπει να συμμορφώνεται με όλες τις συναφείς εθνικές και διεθνείς νομοθετικές διατάξεις,

- συμβάσεις και κώδικες δεοντολογίας και κατά περίπτωση να έχει τη ρητή έγκριση των τοπικών ή εθνικών επιτροπών που εξετάζουν θέματα δεοντολογίας,
- ii. να τηρούν την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, και ιδίως τις διατάξεις που αφορούν στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, κρατικών ενισχύσεων, την αειφόρο ανάπτυξη, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και τη μη διάκριση,
 - iii. να μη μεταβάλουν την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους χωρίς να προηγείται επίσημη ενημέρωση και έγκριση της ΓΓΕΤ,
 - iv. να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για το έργο ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση, από την οποία να προκύπτει η καταχώρηση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται,
 - v. να μη λαμβάνουν ενίσχυση από άλλο εθνικό ή κοινοτικό πρόγραμμα για την υλοποίηση του ίδιου έργου ή τμήματος αυτής,
 - vi. να μην εκμισθώνουν, μεταβιβάζουν ή αντικαθιστούν πάγια περιουσιακά στοιχεία που ενισχύονται, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση του έργου. Στη περίπτωση αυτή οφείλουν πριν από οποιαδήποτε ενέργεια να υποβάλουν αίτημα τροποποίησης στη ΓΓΕΤ και εφόσον εγκριθεί να προβούν στην αντικατάσταση με τήρηση όλων των παραστατικών που αφορούν τόσο στο νέο, όσο και στον παλαιό εξοπλισμό,
 - vii. να τηρούν τις απαιτήσεις δημοσιότητας αναφορικά με τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος PRIMA από πόρους της Ε. Ένωσης χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και τα σχετικά λογότυπα που θα τους υποδειχθούν από την ΓΓΕΤ σε κάθε είδους ενέργεια δημοσιότητας που αφορά στο έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες και συνέδρια, επιστημονικές εργασίες σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, εκδηλώσεις),
 - viii. να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στα στοιχεία που δημοσιοποιεί η ΓΓΕΤ για κάθε εγκρινόμενο έργο ΕΤΑΚ, αναφέροντας την ημερομηνία χορήγησης, το όνομα ή την επωνυμία του χρηματοδοτούμενου, το είδος της επιχείρησης, τον τίτλο του έργου, το είδος της ενίσχυσης, το ύψος της χρηματοδότησης, την Περιφέρεια εγκατάστασης και τον τομέα δραστηριότητας κατά NACE (651/2014, αρ.9 παρ.1 περ. γ ΠΑΡΑΡΤ III).
 - ix. να παρέχουν τα δεδομένα φυσικού αντικείμενου, τα οποία είναι απαραίτητα για τη συμπλήρωση των δεικτών του Παραρτήματος II και των δεικτών επιπτώσεων του PRIMA, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που θα τους δοθούν από την ΓΓΕΤ. Μη ανταπόκριση σε αίτημα λήψης στοιχείων, που απαιτούνται για τον υπολογισμό των ανωτέρω θα οδηγεί σε ανάκληση της απόφασης Χρηματοδότησης.

B. Υποχρεώσεις μετά τη λήξη του έργου

- i. Όλοι οι δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν στοιχεία για την αποτίμηση της επίτευξης των γενικών και ειδικών στόχων του PRIMA (Key Performance Indicators), καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί από τη ΓΓΕΤ σχετικά με το έργο τους, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων. Επίσης, οι δικαιούχοι ενδέχεται να συμπεριληφθούν σε δείγμα διενέργειας έρευνας για την αξιολόγηση της Δράσης.
- ii. Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν στην εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου, όσο και μετά από αυτή για χρόνο τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών μετά την τελευταία καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης, και πάντως όχι μικρότερο από το χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Τα σχετικά δικαιολογητικά τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Δημοσίου, ή των αρμοδίων οργάνων του PRIMA και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον ζητηθούν στο πλαίσιο ελέγχου και τούτο ανεξαρτήτως αν από άλλες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των

ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

Οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων που είναι δικαιούχοι έργων της παρούσας Δράσης και η χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο του έργου έχει χαρακτηριστεί ως μη κρατική ενίσχυση, θα πρέπει να παρέχουν τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της προβλεπόμενης κατανομής μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων (βλ. Παράρτημα XI). Η ΓΓΕΤ ελέγχει ιδιαίτερα την πλήρωση των προϋποθέσεων, με τις οποίες θεωρήθηκε ότι ο Οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), στο πλαίσιο ολοκλήρωσης των πράξεων.

12.2 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Η ΓΓΕΤ τηρεί λεπτομερείς φακέλους των έργων για **μία δεκαετία** μετά την ολοκλήρωση των έργων και είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της Δράσης σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού θέτει στη διάθεση των δικαιούχων πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των υποχρεώσεών τους και την υλοποίηση των έργων.

Μετά την σύνταξη της Τελικής Έκθεσης Επαλήθευσης, και με βάση τα αποτελέσματά της, η ΓΓΕΤ προβαίνει στη έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης, την οποία κοινοποιεί ηλεκτρονικά στο Δικαιούχο.

Με την Απόφαση Ολοκλήρωσης πράξης:

- βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου του έργου (παραδοτέα και στόχοι),
- βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου και αποτυπώνεται το τελικό αποτέλεσμα της επαλήθευσης δαπανών (συνολική δαπάνη και αντιστοιχούσα δημόσια δαπάνη),
- ορίζεται το τελικό καταβλητέο ποσό της δημόσιας συνεισφοράς και αποτυπώνονται ποσά που ενδεχομένως έχουν ήδη καταβληθεί καθώς και το υπολειπόμενο προς καταβολή ποσό,
- καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα του έργου,
- διαπιστώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του δικαιούχου,
- διαπιστώνεται η συμμόρφωση των δικαιούχων με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στο έργο.

12.3 ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

Σε περίπτωση μη-τήρησης των υποχρεώσεων που αναφέρονται στις Ενότητες 12.1 και 12.2, καθυστέρησης πλέον των δύο μηνών υποβολής της ενδιάμεσης έκθεσης προόδου/τελικής έκθεσης από το τέλος της περιόδου στην οποία αφορά, διαπίστωσης προβλημάτων/σοβαρών παραβάσεων των όρων της απόφασης χρηματοδότησης, ή έλλειψη ορατής προόδου στην υλοποίηση του έργου από τους δικαιούχους, λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα και εφαρμόζονται οι προβλεπόμενες από τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης και την παρούσα απόφαση κυρώσεις.

Τα διορθωτικά μέτρα μπορεί να κλιμακώνονται από τη διατύπωση απλών συστάσεων συμμόρφωσης εντός συγκεκριμένων προθεσμιών μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης της απόφασης χρηματοδότησης και έντοκης επιστροφής της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

Τα ανωτέρω μέτρα δεν γεννούν κανένα δικαίωμα έναντι του Δημοσίου οποιασδήποτε φύσης για τον χρηματοδοτούμενο και το προσωπικό που απασχολεί. Σε κάθε περίπτωση ο χρηματοδοτούμενος καλείται εγγράφως να παράσχει εξηγήσεις για τις παραβάσεις του.

Επίσης τονίζεται ότι οι όροι υλοποίησης του έργου, όπως ορίζονται στην απόφαση χρηματοδότησης, είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από το δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από τη ΓΓΕΤ συνιστά βάσιμη αιτία διακοπής χρηματοδότησης. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται ως συνέπεια αυτής της αλλαγής δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την ΓΓΕΤ. Υποτροπή του δικαιούχου συνιστά βάσιμη αιτία ανάκλησης της απόφασης χρηματοδότησης του έργου και επιβολής των δημοσιονομικών επιπτώσεων.

13. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Η ΓΓΕΤ έχει δικαίωμα να αξιοποιήσει τα ερευνητικά αποτελέσματα, που έχουν προκύψει από χρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα, εφόσον τρία χρόνια μετά από την ολοκλήρωση του έργου ο δικαιούχος της επιχορήγησης δεν προέβη σε πράξη κατοχύρωσης ή αξιοποίησης του αντίστοιχου ερευνητικού αποτελέσματος. Με κοινή απόφαση της παρ.4 του άρθρου 24 του ν.4310/2014 καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα για την αξιοποίηση των ερευνητικών ή τεχνολογικών αποτελεσμάτων.

14. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Η παρούσα απόφαση θα αναρτηθεί στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ (www.gsrt.gr).

Για περαιτέρω πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στη Γενική Γραμματεία Έ&Τ (ΓΓΕΤ), Διεύθυνση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας, Τμήμα Α' Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα στα ακόλουθα στελέχη της ΓΓΕΤ:

-Δρ. Κόνιαρης Μάριος, τηλ: 213 1300094, e-mail: [m.koniaris\[at\]gsrt.gr](mailto:m.koniaris[at]gsrt.gr)

-κα Σταθοπούλου Αναστασία, τηλ: 2131300101, e-mail: [a.stathopoulou\[at\]gsrt.gr](mailto:a.stathopoulou[at]gsrt.gr)

**Η Γενική Γραμματέας Έρευνας και
Τεχνολογίας**

Δρ. Μ. Κυπριανίδου

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	ΟΡΙΣΜΟΙ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΜΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX	ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X	ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΑΠΟ ΟΡΚΩΤΟΥΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ & ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΕΥΚΕ «ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ»
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII	ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝ. ΕΕ 651/2014 ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, οι χρησιμοποιούμενοι όροι και συντμήσεις έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης Δαπανών	Αίτημα του δικαιούχου που αποστέλλεται στην ΓΓΕΤ για την επαλήθευση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου του.
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από το λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.
Απόσπαση	Η προσωρινή απασχόληση προσωπικού από δικαιούχο ενίσχυσης με δικαίωμα του προσωπικού να επιστρέψει στον προηγούμενο εργοδότη του.
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία.
Αχρεωστήτως Καταβληθέν Ποσό	Κάθε δαπάνη, στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής Απόφασης χρηματοδότησης-ένταξης, με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης
Βασική Έρευνα	Η πειραματική ή θεωρητική εργασία που αναλαμβάνεται κυρίως για την απόκτηση νέων γνώσεων σχετικά με τα βασικά αίτια φαινομένων και παρατηρήσιμων γεγονότων, χωρίς να προβλέπεται άμεση εμπορική εφαρμογή ή χρήση.
Βιομηχανική Έρευνα	Η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων και μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων σε εργαστηριακό περιβάλλον ή σε περιβάλλον προσομοίωσης διεπαφών με υφιστάμενα συστήματα, καθώς και δοκιμαστικές γραμμές παραγωγής, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο για τη βιομηχανική έρευνα, ιδιαίτερα, δε, για την κατοχύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών.
Δημόσια Δαπάνη	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη. Κάθε συμμετοχή στη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό πράξεων φορέων ή ενώσεων του δημόσιου τομέα, ενός ή περισσότερων περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή φορέων του δημόσιου τομέα που ενεργούν σύμφωνα με την οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, νοείται ως παρεμφερής δαπάνη.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας αρμόδιος για την υλοποίηση έργου. Στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 107 της Συνθήκης οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.
Ετήσια Μονάδα Εργασίας (Ε.Μ.Ε.)	Η μία (1) ετήσια μονάδα εργασίας αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση ή για λογαριασμό της επιχείρησης, με καθεστώς πλήρους απασχόλησης

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
	κατά τη διάρκεια ολόκληρου του εξεταζόμενου έτους. Η εργασία των προσώπων που δεν έχουν εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκαν με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσματα Ε.Μ.Ε.
Ένταση ενίσχυσης	Το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.
Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου	Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής πλευράς.
Επιχείρηση	Κάθε μονάδα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή
Ευρεσιτεχνία διεθνώς αναγνωρισμένη	Η ευρεσιτεχνία για την οποία έχει απονεμηθεί σχετικό δίπλωμα, το οποίο είναι σε ισχύ και έχει πιστοποιηθεί από τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ) ότι εμπίπτει σε μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας που χορηγείται από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Office «ΕΡΟ») και έχει κατοχυρωθεί στην Ελλάδα, β) Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας κατοχυρωμένο στην Ελλάδα (Αποκλεισμένων των Πιστοποιητικών Υποδείγματος Χρησιμότητας (Π.Υ.Χ.)), και σε ένα ακόμη κράτος (ενδεικτικά ΗΠΑ, Γερμανία, Κίνα, Ιαπωνία, Γαλλία, Ελβετία), που: αα) έχει προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΡΕ) ή συνεργάζεται στο πλαίσιο αυτής ή ββ) είναι μέλος του ΟΟΣΑ ή σε καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη χώρας (accession candidate country) ή σε καθεστώς ενισχυμένης δέσμευσης (enhanced engagement country).
Ιδιωτική Συμμετοχή	Κάθε συμμετοχή από ιδιωτικά κεφάλαια για την υλοποίηση έργου.
Μελέτη Σκοπιμότητας	Η αξιολόγηση και ανάλυση του δυναμικού ενός σχεδίου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του.
Μεταφορά γνώσης	Κάθε διαδικασία με στόχο την απόκτηση, συγκέντρωση και ανταλλαγή ρητής και σιωπηρής γνώσης, καθώς και δεξιοτήτων και προσόντων, σε οικονομικές και μη-οικονομικές δραστηριότητες, όπως είναι η ερευνητική συνεργασία, η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, η αδειοδότηση, η δημιουργία τεχνοβλαστών, οι δημοσιεύσεις και η κινητικότητα των ερευνητών και λοιπού προσωπικού που συμμετέχει στις εν λόγω δραστηριότητες. Πέραν της επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης, περιλαμβάνει και άλλα είδη γνώσης, όπως γνώση χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα περιλαμβάνουν και γνώση περιβαλλόντων πραγματικών συνθηκών λειτουργίας και μεθόδων οργανωτικής καινοτομίας, καθώς και διαχείριση γνώσεων σχετικά με τον καθορισμό, την απόκτηση, την προστασία, την προάσπιση και την εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων.
Μικρομεσαία επιχείρηση (Μ.Μ.Ε.)	Μικρομεσαία επιχείρηση, σύμφωνα με το ορισμό του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.
Οικονομική δραστηριότητα	Κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά.

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων	Οντότητα (όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, ενδιάμεσοι φορείς καινοτομίας, ερευνητικοί συνεργαζόμενοι φορείς με φυσική ή εικονική παρουσία), ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων. Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν αποφασιστικά μια οντότητα του είδους αυτού, π.χ. με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν επιτρέπεται να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα ερευνητικά της αποτελέσματα.
Πειραματική Ανάπτυξη	Η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφιστάμενων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων συναφών γνώσεων και δεξιοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών. Μπορούν να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, το σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών. Η πειραματική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων, την επίδειξη, την πιλοτική λειτουργία, τη δοκιμή και έγκριση νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας, στα οποία ο πρωταρχικός στόχος συνίσταται στην υλοποίηση περαιτέρω τεχνικών βελτιώσεων σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που δεν έχουν διαμορφωθεί ουσιαστικά. Εν προκειμένω μπορεί να περιλαμβάνεται η ανάπτυξη πρωτοτύπων ή πιλοτικών έργων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και έγκρισης. Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις ή περιοδικές τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις.
Πραγματική συνεργασία	Η συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μερών για την ανταλλαγή γνώσεων ή τεχνολογίας ή για την επίτευξη κοινού στόχου βάσει του καταμερισμού της εργασίας, στην περίπτωση που τα μέρη καθορίζουν από κοινού το αντικείμενο του συνεργατικού έργου, συμβάλλουν στην υλοποίησή του και αναλαμβάνουν από κοινού τους κινδύνους, καθώς και τα αποτελέσματά του. Ένα ή περισσότερα μέρη μπορεί να επιβαρύνονται με το πλήρες κόστος του έργου και άρα να απαλλάσσουν τα λοιπά μέλη από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του. Η έρευνα επί συμβάσει και η παροχή ερευνητικών υπηρεσιών δεν θεωρούνται μορφές συνεργασίας.
Σύμβαση ορισμένου χρόνου	Η σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, η οποία συνάπτεται απευθείας μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου, η λήξη της οποίας καθορίζεται από αντικειμενικούς όρους, όπως η παρέλευση συγκεκριμένης ημερομηνίας ή η εκτέλεση συγκεκριμένου έργου ή η πραγματοποίηση συγκεκριμένου γεγονότος.
Συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας	Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η συνδρομή και η επαγγελματική εκπαίδευση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν.

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Τήρηση ίσων αποστάσεων	Συναλλαγή υπό συνθήκες, στις οποίες οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν διαφέρουν από εκείνους που θα είχαν οριστεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και δεν περιέχουν κανένα στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Κάθε συναλλαγή που προκύπτει από ανοιχτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία θεωρείται ότι πληροί την αρχή της τήρησης ίσων αποστάσεων.
Υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας	Η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΗΣ		
Κωδικός	Δείκτης	Ορισμοί δεικτών
01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός επιχειρήσεων που χρηματοδοτούνται Επιχείρηση: Οργανισμός που παράγει αγαθά ή υπηρεσίες για την ικανοποίηση των αναγκών της αγοράς προκειμένου να αποκτήσει κέρδος. (Βάσει του Κανονισμού 651/2014 ως επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα). Ο ΑΦΜ της επιχείρησης αποτελεί το στοιχείο αναφοράς με βάση το οποίο γίνεται η αποφυγή της πολλαπλής μέτρησης των επιχειρήσεων που επιχορηγούνται.
02	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που ενισχύονται	Υποσύνολο του Δείκτη 01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται». Μία επιχείρηση δεν θεωρείται νέα, εάν αλλάξει μόνο η νομική της μορφή. Στην παρούσα δράση, ως νέα εκλαμβάνεται η επιχείρηση που δεν υπήρχε πέντε χρόνια πριν από την έναρξη του έργου. Ο ΑΦΜ της επιχείρησης αποτελεί το στοιχείο αναφοράς με βάση το οποίο γίνεται η αποφυγή της πολλαπλής μέτρησης των επιχειρήσεων που επιχορηγούνται
03	Αριθμός νέων ερευνητών σε οντότητες που ενισχύονται (σε Ισοδύναμα Πλήρους Απασχόλησης)	Μεικτές νέες θέσεις εργασίας (που δεν προϋπήρχαν) για την άμεση ενασχόληση με δραστηριότητες Ε&Α, σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης. Κάθε θέση εργασίας θα πρέπει να αποτελεί συνέπεια της υλοποίησης ή ολοκλήρωσης των έργων, θα πρέπει να καλυφθεί (υφιστάμενες κενές θέσεις εργασίας δεν προσμετρούνται) και θα πρέπει να αυξάνει το συνολικό αριθμό των ερευνητικών θέσεων εργασίας στον οργανισμό. <u>Προσωπικό υποστήριξης για Ε&Α (δηλ. θέσεις εργασίας που δεν σχετίζονται άμεσα με δραστηριότητες Ε&Α) δεν συνυπολογίζεται.</u> Ο δείκτης εστιάζει στο απασχολούμενο προσωπικό, ενώ η υποστηριζόμενη οντότητα μπορεί να είναι νέα ή υφιστάμενη. Μεικτές θέσεις εργασίας: Μεικτές θεωρούνται όλες οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται ανεξαρτήτως του αν ο εργαζόμενος προέρχεται από το εσωτερικό της οργανισμού (π.χ. εσωτερική μετακίνηση) ή έξω από τον οργανισμό, αρκεί να συνεισφέρει άμεσα στην αύξηση των συνολικών ερευνητικών θέσεων εργασίας. Στην περίπτωση εσωτερικής μετακίνησης απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί η θέση που καλύφθηκε με τη μετακίνηση ως νέα θέση εργασίας, είναι να καλυφθεί και εκείνη η θέση από όπου μετακινήθηκε ο εργαζόμενος. Ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης: η εργασία μπορεί να είναι πλήρης ή μερικής απασχόλησης ή εποχική. Οι εποχικές και οι μερικής απασχόλησης θέσεις εργασίας θα πρέπει να μετατρέπονται σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης χρησιμοποιώντας πρότυπα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας ή στατιστικά ή άλλα πρότυπα. Στο πεδίο της Ε&Α η διάρκεια της εργασίας τείνει να είναι μικρότερη ("διάρκεια σχεδίου"). Οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται για διαφορετικά έργα θα πρέπει να προστίθενται (υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα έργα λαμβάνουν στήριξη), και αυτό δεν θεωρείται ότι αποτελεί πολλαπλό υπολογισμό.
04	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με	Τουλάχιστον μία επιχείρηση και ένα ερευνητικό ινστιτούτο συμμετέχουν στο έργο. Η συνεργασία μπορεί να είναι νέα ή υφιστάμενη. Η συνεργασία

ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΗΣ		
Κωδικός	Δείκτης	Ορισμοί δεικτών
	ερευνητικά ινστιτούτα σε έργα Ε&Α	Θα πρέπει να διαρκέσει τουλάχιστον καθ' όλη τη διάρκεια του έργου. Επιχείρηση: οργανισμός που παράγει αγαθά ή υπηρεσίες για την ικανοποίηση των αναγκών της αγοράς προκειμένου να επιτύχει κέρδος. Ο τόπος προέλευσης της επιχείρησης (εντός ή εκτός της ΕΕ) δεν έχει σημασία. Σε περίπτωση που μία επιχείρηση είναι επικεφαλής και άλλες είναι υπεργολάβοι που ωστόσο συνεργάζονται με το ερευνητικό ινστιτούτο, τότε όλες οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσμετρούνται. Όλες οι επιχειρήσεις που συνεργάζονται σε διαφορετικά έργα θα πρέπει να προσμετρούνται (υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα έργα λαμβάνουν στήριξη) και αυτό δεν θεωρείται ότι αποτελεί πολλαπλό υπολογισμό. Ερευνητικό ινστιτούτο: Οργανισμός στον οποίο η Ε&Α αποτελεί πρωταρχική δραστηριότητα. Η συνεργασία μπορεί να μετρηθεί βάσει είτε των δράσεων είτε των συμμετεχόντων. Ο συγκεκριμένος δείκτης εστιάζει στις επιχειρήσεις ως συμμετέχουσες. Ο ΑΦΜ της επιχείρησης αποτελεί το στοιχείο αναφοράς με βάση το οποίο γίνεται η αποφυγή της πολλαπλής μέτρησης των επιχειρήσεων που επιχορηγούνται.
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΗΣ		
Κωδικός	Δείκτης	
05	Αριθμός διακρατικών έργων PRIMA στα οποία συμμετέχουν ελληνικοί φορείς	
06	Αριθμός οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσης που συμμετέχουν σε διακρατικά συνεργατικά έργα του PRIMA	
07	Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψήφιων διδασκόντων, μεταδιδασκόντων που συμμετέχουν σε δραστηριότητες κινητικότητας στο πλαίσιο του PRIMA	
08	Αριθμός μελών ΔΕΠ/ΕΠ, ερευνητών που συμμετέχουν σε δραστηριότητες κινητικότητας στο πλαίσιο του PRIMA	
09	Επιστημονικές δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά με αξιολόγηση ή σε διεθνή συνέδρια με αξιολόγηση (peer reviewed)	
10	Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο της δράσης	
11	Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο στο πλαίσιο της Δράσης	
12	Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας PCT στο πλαίσιο της δράσης	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ**[Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι]****ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ***Άρθρο 1***Επιχείρηση**

Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυταπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

*Άρθρο 2***Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζονται τις κατηγορίες επιχειρήσεων**

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

*Άρθρο 3***Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών Ποσών**

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, μόνη ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρησης).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την εν λόγω επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις (business angels), εφόσον το σύνολο της επένδυσης αυτής σε μία επιχείρηση δεν υπερβαίνει τα 1 250 000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

- γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·
- δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατ. ευρώ και με λιγότερους από 5.000 κατοίκους.
3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:
- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
- β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
- γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρων του καταστατικού της τελευταίας·
- δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυριαρχική επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που έχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή μέσω οποιουδήποτε από τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις, εφόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως «όμορη αγορά» νοείται η αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει δήλωση σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί επακριβώς ποιος το κατέχει, οπότε η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή ενωσιακές διατάξεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους φόρους.
2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την

απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από καλόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί·
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά οφέλη από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, **πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.**
2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή — εφόσον υπάρχουν — τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Σε αυτά προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτές τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή επίσης της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*[Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014]***Άρθρο 2 - Ορισμοί, παράγραφος 18:**

«**προβληματική επιχείρηση**»: Η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜμΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜμΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο·

β) Εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜμΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜμΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·

γ) Εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της·

δ) Εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης·

ε) Εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜμΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:

- Ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και
- Ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.

¹ Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

Β) Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται προκειμένου να αξιολογηθεί εάν μία επιχείρηση είναι προβληματική σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014 και πρέπει να προσκομισθούν ανάλογα με την ιδιότητα της επιχείρησης και τα έτη λειτουργίας της είναι τα ακόλουθα:

1. Υφιστάμενη ΜΜΕ κάτω της τριετίας:

α. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

β. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

γ. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία.

2. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ανεξαρτήτως χρόνου λειτουργίας με βιβλία Γ κατηγορίας:

α. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

β. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

γ. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

δ. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου ισολογισμούς τελευταίων τριών διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν. Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένο Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάση Κ.Α.Χ.

3. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ανεξαρτήτως χρόνου λειτουργίας με βιβλία όχι Γ κατηγορίας:

α. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

β. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

γ. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προ-πρωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

δ. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου το πιο πρόσφατο κωδικοποιημένο καταστατικό και οι τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις αυτού, μαζί με τα αντίστοιχα ΦΕΚ

δημοσίευσης όπου αυτή προβλέπεται και Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος Ε3 των τριών (3) τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν.

4. Το σύνολο των επιχειρήσεων θα δηλώνουν υπευθύνως ότι: «Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Οι επιλέξιμες δαπάνες για τα έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης υπολογίζονται **στη βάση του πραγματικού κόστους**, δηλαδή αντιστοιχούν σε πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί από τους δικαιούχους, δικαιολογούνται από τους όρους και τους στόχους των εγκεκριμένων έργων, προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης και στον Οδηγό Εφαρμογής και τεκμηριώνονται από εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά στοιχεία ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας¹.

Επιπρόσθετα οι δαπάνες θα πρέπει

α) να συμμορφώνονται προς την εφαρμοστέα εθνική και κοινοτική νομοθεσία ανά τύπο δικαιούχου και κατηγορία δαπάνης, συμπεριλαμβανομένης της φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας,

β) να είναι εύλογες, δικαιολογημένες και να συμμορφώνονται προς την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως όσον αφορά την οικονομία και την αποδοτικότητα.

Για την επαλήθευση των δαπανών του έργου απαιτείται τεκμηρίωση με τα ακόλουθα έγγραφα:

α) Φωτοαντίγραφα των παραστατικών δαπανών ανά δικαιούχο και κατηγορία δαπάνης

- Τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.
- Αποδεικτικά εξόφλησης (επισυνάπτονται μαζί με κάθε υποβαλλόμενο τιμολόγιο)
- Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα). (Βλ. επεξήγηση στο τέλος του παρόντος Παραρτήματος (Λογιστική απεικόνιση δαπανών και εξοφλήσεων)

β) Υπεύθυνη Δήλωση του δικαιούχου, υπογεγραμμένη αρμοδίως, στην οποία θα αναφέρεται ότι:

- Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών
- Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΓΓΕΤ
- Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα
- Οι δαπάνες του έργου παρακολουθούνται λογιστικά σε ξεχωριστό λογαριασμό και είναι εις γνώση του υπογράφοντα ότι όσες από αυτές δεν έχουν καταχωρηθεί στον λογαριασμό αυτόν θα κριθούν ως μη επιλέξιμες
- Στην περίπτωση που ο δικαιούχος κάνει χρήση υπηρεσιών Ορκωτού Λογιστή, επισυνάπτεται η βεβαίωση του

Ειδικότερα, για κάθε μία από τις Κατηγορίες Δαπανών ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Δαπάνες προσωπικού

Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν οι δαπάνες για αμοιβές των φυσικών προσώπων τα οποία απασχολούνται για την υλοποίηση του έργου και πιστοποιούνται από το δικαιούχο βάσει κατάλληλων δικαιολογητικών εγγράφων, τα οποία καθιστούν εφικτή την εξακρίβωση του χρόνου απασχόλησης του προσωπικού στο έργο και του κόστους του δικαιούχου για το χρόνο αυτό, αντιστοιχούν σε παραδοτέα της πράξης και προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης,

¹Ως «λογιστικό έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας» νοείται κάθε έγγραφο το οποίο υποβάλλει ο δικαιούχος και το οποίο αιτιολογεί ότι η λογιστική εγγραφή αποτελεί πιστή και ανόθευτη εικόνα των εργασιών που εκτελέστηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4093/2012 «Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (ΚΦΑΣ)» και του ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 251/24.11.2014) και των αποφάσεων της Φορολογικής Διοίκησης που εξειδικεύουν τις διατάξεις του, καθώς και τις αποδεκτές λογιστικές πρακτικές.

Το προσωπικό που συμμετέχει στο έργο καθώς και ο χρόνος απασχόλησής του σε αυτό καθορίζεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του δικαιούχου. Επίσης θα πρέπει να διασφαλίζεται τεκμηριωμένα η μη διπλή χρηματοδότηση των δαπανών από κάθε άλλη πηγή χρηματοδότησης.

α) Διευκρινίσεις για το έκτακτο προσωπικό

Φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται στο έργο στη βάση συμβάσεων μίσθωσης έργου θεωρούνται έκτακτο προσωπικό του δικαιούχου για το χρονικό διάστημα της υλοποίησης της σύμβασης, υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις:

i) Το φυσικό πρόσωπο εργάζεται κάτω από τις οδηγίες του δικαιούχου και, εάν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά, στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου. Ο τόπος εργασίας του φυσικού προσώπου, όπως και οι λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις, προσδιορίζεται στη σύμβαση.

ii) Το αποτέλεσμα της εργασίας ανήκει στον δικαιούχο.

iii) Το κόστος για την αμοιβή του φυσικού προσώπου, συμβατικό τίμημα, καθορίζεται με βάση τις προσφερόμενες ώρες εργασίας και δεν είναι σημαντικά διαφορετικό από αυτό που έχει ο δικαιούχος για προσωπικό του το οποίο εκτελεί παρόμοια καθήκοντα ή αν δεν έχει τέτοιο προσωπικό, από αυτό που απαντάται στην αγορά για παρόμοια θέση και εμπειρία.

iv) **Το αντικείμενο της σύμβασης δεν καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες του δικαιούχου.**

Στη σχετική σύμβαση θα προσδιορίζεται η αποκλειστική απασχόληση στο έργο, το αντικείμενο που θα εκτελεσθεί σε σχέση με τις ενέργειες και τα παραδοτέα του έργου και η αμοιβή.

Φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στην υλοποίηση της πράξης ως υπεργολάβοι (συμβάσεις παροχής υπηρεσιών) δεν θεωρούνται προσωπικό του δικαιούχου. Το προσωπικό του δικαιούχου δεν επιτρέπεται να απασχολείται στην πράξη στη βάση σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολάβος) ή σύμβασης μίσθωσης έργου.

Η επιλογή τυχόν έκτακτου προσωπικού για τις ανάγκες του έργου με οποιαδήποτε σχέση, γίνεται τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ και ειδικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας.

Το ακαδημαϊκό/ερευνητικό προσωπικό του δικαιούχου ή τρίτων που η συμμετοχή του στο έργο θεωρείται ουσιώδης και αξιολογείται στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής για την χρηματοδότηση του έργου, συμμετέχει χωρίς άλλη διαδικασία επιλογής.

β) Υπολογισμός επιλέξιμης αμοιβής

Η συνολική επιλέξιμη αμοιβή ανά εργαζόμενο προσδιορίζεται με βάση τον πραγματικό χρόνο που αυτός απασχολείται με άμεση παροχή εργασίας στο πλαίσιο του έργου και το μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης του προσωπικού αυτού για το δικαιούχο.

Το μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης υπολογίζεται ως το ηλικίο του τελευταίου τεκμηριωμένου ετήσιου μικτού κόστους απασχόλησης, όπως αυτό ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, και του αριθμού των 1720 παραγωγικών ωρών.

Το ετήσιο μικτό κόστος απασχόλησης περιλαμβάνει τις μεικτές αμοιβές του εργαζομένου, τις εργοδοτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, τον φόρο εισοδήματος, δώρα εορτών, επίδομα αδείας και επιδόματα, που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου όταν αυτός είναι δημόσιος φορέας τα οποία χορηγούνται σε τακτική βάση και δεν συνδέονται με την απόδοση του απασχολούμενου

Έκτακτες αποδοχές που δεν προβλέπονται στο θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου ή στη σύμβαση εργασίας και καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc) δεν είναι επιλέξιμες. Οι δαπάνες για υπερωριακή αποζημίωση του προσωπικού είναι επιλέξιμες εφόσον καταβάλλονται για εργασία που παρασχέθηκε πέραν του κανονικού ωραρίου εργασίας. Οι δαπάνες αυτές θα πρέπει να τεκμηριώνονται με μισθολογικές καταστάσεις του φορέα.

Στις περιπτώσεις που το προσωπικό απασχολείται στο έργο για το σύνολο του συμβατικού του χρόνου ή για σταθερό ποσοστό του συμβατικού χρόνου απασχόλησης, οι δαπάνες για αμοιβές προσωπικού

δύνανται να υπολογίζονται όχι με βάση το ωριαίο κόστος απασχόλησης αλλά ως το γινόμενο του σταθερού ποσοστού του συμβατικού χρόνου με το μικτό μηνιαίο κόστος απασχόλησης.

Ο μέγιστος χρόνος απασχόλησης προσωπικού δεν μπορεί να ξεπερνά το άθροισμα του συνήθους συμβατικού χρόνου πλήρους απασχόλησης των 8 ωρών ημερησίως και του μέγιστου υπερωριακού χρόνου που προβλέπεται από την κάθε φορά κείμενη νομοθεσία. Η ανάθεση υπερωριακής απασχόλησης γίνεται σύμφωνα με τις κάθε φορά ισχύουσες διατάξεις.

Οι δαπάνες για απασχόληση του προσωπικού πέραν του συμβατικού του χρόνου είναι επιλέξιμες και καταβάλλονται είτε ως αποζημίωση υπερωριακής απασχόλησης με βάση το εφαρμοζόμενο θεσμικό πλαίσιο, είτε ως πρόσθετη αμοιβή, με βάση το μικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης.

Οι αποζημιώσεις προσωπικού για απασχόληση πέραν του συμβατικού χρόνου υπόκεινται στα κάθε φορά ισχύοντα ανώτατα όρια αμοιβών.

Συγκεκριμένα:

- Οι αμοιβές μελών ΔΕΠ/ΕΠ και ερευνητών των ερευνητικών κέντρων/ινστιτούτων έχουν ως ανώτατο όριο μηνιαίων αποδοχών τις μηνιαίες αποδοχές του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ν. 3833/2010 (ΦΕΚ 40/Α/15.3.2010) «Προστασία της εθνικής οικονομίας – Επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης», όπως τροποποιήθηκε από το ν. 3848/2010 (ΦΕΚ 71/Α/19.5.2010) «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού – καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις», άρθρο 36.
- Στην περίπτωση Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4310/2014 οι μεταδιδακτορικοί συνεργάτες που συμμετέχουν στην εκτέλεση του ερευνητικού έργου απασχολούνται δυνάμει σχέσης ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή δυνάμει σύμβασης μίσθωσης έργου. Οι αμοιβές που λαμβάνουν βαρύνουν υποχρεωτικά πόρους εκτός τακτικού προϋπολογισμού και αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο στο 90% των αντίστοιχων αμοιβών που λαμβάνουν ερευνητές Γ' βαθμίδας (άρθρο 18, παρ. ν. 4310/2014).
- Οι αποδοχές ή μέρος των αποδοχών του τακτικού προσωπικού των ΑΕΙ, Ερευνητικών Φορέων και λοιπών δημοσίων υπηρεσιών και Οργανισμών είναι επιλέξιμες, εφόσον αποδεδειγμένα δεν καλύπτονται από τον τακτικό προϋπολογισμό και αφορούν στην εκτέλεση δραστηριοτήτων τις οποίες ο δικαιούχος δεν θα εκτελούσε εάν δεν είχε αναληφθεί η υλοποίηση του έργου.

Δαπάνες για υποτροφίες είναι επιλέξιμες σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 4310/2014 (αρ.28) και τις ακόλουθες επιπρόσθετες προϋποθέσεις:

Φυσικά πρόσωπα (ερευνητές, προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες) που συμμετέχουν στην υλοποίηση του έργου στη βάση σύμβασης που προβλέπει τη χορήγηση υποτροφίας ως αντάλλαγμα για την αποκλειστική απασχόληση του φυσικού προσώπου στο έργο, μπορούν να θεωρηθούν ως έκτακτο προσωπικό του δικαιούχου, εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις με αυτές των συμβάσεων μίσθωσης έργου και η χορήγηση της υποτροφίας γίνεται σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου. Σπουδαστές που λαμβάνουν υποτροφία, από οποιοδήποτε πηγή, με σκοπό την οικονομική ενίσχυση τους για τη συνέχιση/ολοκλήρωση των σπουδών τους ή τη βράβευσή τους λόγω εξαιρετικών επιδόσεων δεν θεωρούνται προσωπικό του δικαιούχου.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών της Κατηγορίας 1. Δαπάνες προσωπικού είναι:

Α. Για το τακτικό προσωπικό του δικαιούχου

Α.1 Απόφαση της διοίκησης του δικαιούχου με την οποία καθορίζεται το προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο, τα καθήκοντα του σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο του έργου, ο χρόνος απασχόλησής και ο τρόπος απασχόλησής (εντός ωραρίου, υπερωριακή απασχόληση, πρόσθετη απασχόληση).

Α.2 Μηνιαία συνολικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης (global timesheets), στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησής του ανά ημέρα και για κάθε έργο ή άλλη δραστηριότητα στο δικαιούχο, υπογεγραμμένα από τον απασχολούμενο και τον

υπεύθυνο της διοίκησης του δικαιούχου. Για τις περιπτώσεις που το φυσικό πρόσωπο απασχολείται στο έργο για το σύνολο του συμβατικού του χρόνου δεν απαιτείται η συμπλήρωση φύλλων χρονοχρέωσης αλλά βεβαίωση του υπευθύνου της διοίκησης του δικαιούχου για την απασχόληση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική απόφαση της διοίκησης του δικαιούχου.

A.3 Μισθολογικές καταστάσεις του δικαιούχου στις οποίες εμφανίζονται, οι μικτές ετήσιες αποδοχές, οι αντίστοιχες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και τα τυχόν επιδόματα που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου για το τελευταίο έτος οικονομικής χρήσης. Στις μισθολογικές καταστάσεις θα πρέπει να εμφανίζονται διακριτά οι αποζημιώσεις για την υπερωριακή και την πρόσθετη απασχόληση του προσωπικού.

A.4 Αποδεικτικά καταβολής των αμοιβών στους εργαζόμενους, απόδοσης των ασφαλιστικών εισφορών (όπου απαιτείται) και απόδοσης του φόρου εισοδήματος.

A.5 Εκθέσεις για το παραχθέν έργο την αντίστοιχη περίοδο.

B. Για το έκτακτο προσωπικό που συμμετέχει στο έργο με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή σύμβαση μίσθωσης έργου

B.1 Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή σύμβαση μίσθωσης έργου²

Για τους φορείς, που υπάγονται στον δημόσιο τομέα απαιτείται **ανοικτή διαδικασία³** στην οποία θα αναφέρονται, πέραν των συμβαλλομένων, το αντικείμενο της σύμβασης προσδιοριζόμενο και σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο του έργου, η χρονική διάρκεια, ο τόπος εργασίας του αντισυμβαλλόμενου, ο τρόπος παραλαβής του έργου, το τίμημα.

B.2 Εκθέσεις για το παραχθέν έργο την αντίστοιχη περίοδο.

B.3 Βεβαίωση παραλαβής του έργου, για τις περιπτώσεις συμβάσεων μίσθωσης έργου. Στην περίπτωση που η σύμβαση προσδιορίζει ωριαία αμοιβή, μηνιαία αναλυτικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης, σύμφωνα με το εδάφιο A.2 ανωτέρω.

B.4 Άδεια του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου, για τις περιπτώσεις προσωπικού του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα που απασχολείται στην πράξη με σύμβαση έργου.

B.5 Μισθοδοτική κατάσταση του φορέα για το προσωπικό που συμμετέχει στην πράξη με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου.

B.6 Για την περίπτωση συμβάσεων μίσθωσης έργου απόδειξη παροχής υπηρεσιών ή τίτλο κτήσης (πρώην απόδειξη επαγγελματικής δαπάνης) όταν ο αντισυμβαλλόμενος δεν είναι επιτηδευματίας από καμία αιτία, ασκεί ευκαιριακό επάγγελμα και η αμοιβή του είναι μικρή, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

B7. Υλικό τεκμηρίωσης της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας, δηλαδή ανοικτής διαδικασίας επιλογής για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς και φορείς του δημόσιου τομέα. Δεν ισχύει για το ακαδημαϊκό/ερευνητικό προσωπικό του δικαιούχου ή τρίτων που αξιολογείται στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής για την χρηματοδότηση του έργου.

Για τη διασταύρωση των στοιχείων μισθοδοσίας, που αναφέρονται στις μηνιαίες μισθολογικές καταστάσεις των ετών που αφορούν στην υλοποίηση του έργου, θα πρέπει να προσκομίζονται οι αντίστοιχες ΑΠΔ.

² Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 8 του ν.4325/2015 (ΦΕΚ Α' 47) **οι συμβάσεις μίσθωσης έργου** που συνάπτουν οι φορείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3861/2010 στο πλαίσιο επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ ή στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων, **αναρτώνται υποχρεωτικά στο πρόγραμμα «Διαύγεια».**

³Το ακαδημαϊκό προσωπικό του δικαιούχου ή τρίτων που η συμμετοχή του στο έργο θεωρείται ουσιώδης και αξιολογείται στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής για την χρηματοδότηση του έργου, συμμετέχει χωρίς άλλη διαδικασία επιλογής.

Στις περιπτώσεις μη-απόδοσης ασφαλιστικών εισφορών αλλά υπαγωγής σε ρύθμιση, πρέπει να προσκομίζεται το έγγραφο του ασφαλιστικού φορέα περί υπαγωγής σε ρύθμιση καταβολής εισφορών, στο οποίο αναγράφονται: το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση, το συνολικό ποσό, το ποσό της κάθε δόσης και ο αριθμός των δόσεων. Ελέγχεται: η συμβατότητα ανάμεσα στο χρονικό διάστημα που αναφέρεται στο έγγραφο και στην ελεγχόμενη περίοδο, καθώς και αν οι δόσεις εξυπηρετούνται κανονικά μέχρι την ημερομηνία ελέγχου. Η δαπάνη πιστοποιείται εάν πληρούνται τα δύο αυτά κριτήρια και εφόσον το καταβληθέν ποσό των εισφορών καλύπτει το ποσό που αντιστοιχεί στις ασφαλιστικές εισφορές της ελεγχόμενης περιόδου. Σε περίπτωση ρύθμισης του φόρου εισοδήματος ισχύουν τα αναφερόμενα για τη ρύθμιση των ασφαλιστικών εισφορών.

2. Δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού

Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν πάγια στοιχεία τα οποία με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχουν ωφέλιμη ζωή μεγαλύτερη του ενός έτους, διατηρούν το αρχικό τους σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνουν την ταυτότητά τους με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζονται, κατά περίπτωση, στο μητρώο παγίων.

Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης και εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα πάγια στοιχεία χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση του έργου,
- β) δεν έχουν χρησιμοποιηθεί για την αγορά τους δημόσιες επιχορηγήσεις, κοινοτικές ή εθνικές,
- γ) υπολογίζονται με τους κατάλληλους λογιστικούς κανόνες και αποτυπώνονται στο λογιστικό σύστημα που τηρεί ο δικαιούχος,
- δ) το ποσό της δαπάνης δικαιολογείται με δικαιολογητικά έγγραφα που έχουν ισοδύναμη αποδεικτική αξία με τιμολόγια,
- ε) οι δαπάνες απόσβεσης αφορούν αποκλειστικά την περίοδο υλοποίησης του έργου και ειδικότερα την χρονική περίοδο που τα πάγια χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του έργου.

Η δαπάνη συντήρησης/επισκευής εξοπλισμού που ανήκει στο δικαιούχο και χρησιμοποιείται στο έργο είναι επιλέξιμη εφόσον αυξάνει την αξία του παγίου στοιχείου σύμφωνα τα προβλεπόμενα στην εθνική νομοθεσία και η δαπάνη απόσβεσης του παγίου δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη στο πλαίσιο του έργου.

Η δαπάνη προληπτικής συντήρησης του εξοπλισμού και αγοράς αναλωσίμων για την ορθή λειτουργία του κατά τη διάρκεια χρήσης του εξοπλισμού στην πράξη δεν είναι επιλέξιμη.

Ανταλλακτικά ως πάγιος εξοπλισμός

Οι δαπάνες προμήθειας ανταλλακτικών είναι επιλέξιμες εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων εξαρτημάτων του εξοπλισμού που προμηθεύεται ο δικαιούχος, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα τους για την ομαλή λειτουργία τους σύμφωνα με τους όρους προμήθειας του εξοπλισμού που προσφέρει ο προμηθευτής και δεν υπερβαίνουν, σε ποσοστό, το 10% της δαπάνης απόκτησης τού υπό προμήθεια εξοπλισμού.

Ιδιοπαραγωγές και αυτοπαραδόσεις

Στις περιπτώσεις που στο φυσικό αντικείμενο του έργου προβλέπεται ιδιοπαραγωγή παγίων, οι σχετικές δαπάνες είναι επιλέξιμες εφόσον τηρούνται τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα φορολογική νομοθεσία. Ως επιλέξιμες δαπάνες ορίζονται οι πραγματικές δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται ο δικαιούχος. Σε περίπτωση που η λογιστική απεικόνιση των δαπανών είναι χαμηλότερου ύψους των πραγματικών δαπανών, ως επιλέξιμες δαπάνες ορίζονται οι δαπάνες που προσδιορίζονται με βάση τη λογιστική τους απεικόνιση.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών είναι παραστατικά λογιστηρίου τα οποία πιστοποιούν το ποσοστό απόσβεσης του παγίου εξοπλισμού και ειδικότερα:

- Κατάλογος με τους σειριακούς αριθμούς (serial numbers) των παγίων στοιχείων

- Αντίγραφο από το **προβλεπόμενο στον ΚΦΑΣ βιβλίο** (π.χ. Μητρώο Παγίων), όπου έχει καταχωρηθεί το αποκτούμενο στοιχείο παγίου
- Παραστατικά λογιστηρίου τα οποία πιστοποιούν το **ποσοστό απόσβεσης**
- Βεβαίωση προμηθευτή για το καινούργες του οργάνου/εξοπλισμού
- Σε περίπτωση εισαγωγής από το εξωτερικό, όλα τα κατά νόμο παραστατικά.

Στην περίπτωση επιλεξιμότητας της αγοράς⁴ υποβάλλονται επιπρόσθετα:

- Τα τιμολόγια πώλησης του προμηθευτή προς τον φορέα και οι αντίστοιχες εξοφλήσεις τους. Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία του προμηθευτή και να περιγράφεται αναλυτικά ο εξοπλισμός ή το λογισμικό καθώς και ο σειριακός αριθμός του.

Εφόσον ο δικαιούχος ανήκει στον δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα οι δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, είναι επιλέξιμες εφόσον ο δικαιούχος αναθέσει τη σύμβαση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό του πλαίσιο και τη νομοθεσία για τις “Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών” [ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει].

3. Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα

Όσον αφορά στα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Για τις δαπάνες για κτίρια και γήπεδα ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται ανωτέρω για τις αποσβέσεις και οι εξής πρόσθετες προϋποθέσεις:

A. Εδαφικές Εκτάσεις

1. Οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για το έργο εδαφικών εκτάσεων είναι επιλέξιμες εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(α) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εμπειρογνώμονα ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα που βεβαιώνει ότι η τιμή αγοράς δεν υπερβαίνει την εμπορική αξία της εδαφικής έκτασης και την αντικειμενική αξία για τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

(β) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(γ) η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών του έργου. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το όριο μπορεί να αυξηθεί υπερβαίνοντας τα αντίστοιχα προαναφερθέντα ποσοστά για πράξεις που αφορούν διατήρηση του περιβάλλοντος.

2. Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, εφαρμόζονται οι όροι που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους (α),(β) και (γ). Ως δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

B. Ακίνητα

1. Το κόστος για την αγορά κτιριακών εγκαταστάσεων και εκτάσεων στις οποίες βρίσκονται τα εν λόγω κτίρια, δύναται να είναι επιλέξιμο μόνο στην περίπτωση που πρόκειται για ήδη υπάρχοντα κτίρια, προσαρμοσμένα στις ειδικές λειτουργικές ανάγκες ενός έργου και πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

⁴ **Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων** που θα χρηματοδοτηθούν με βάση το άρθρο 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01).

(α) Η αξία της εδαφικής έκτασης ή των ακινήτων πιστοποιείται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εμπειρογνώμονα ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα που βεβαιώνει ότι η τιμή αγοράς δεν υπερβαίνει την εμπορική αξία του ακινήτου και την αντικειμενική αξία για τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

(β) Το ακίνητο δεν θα πρέπει να έχει αποτελέσει τα προηγούμενα δέκα έτη αντικείμενο εθνικής ή κοινοτικής επιχορήγησης.

(γ) Το ακίνητο οφείλει να χρησιμοποιείται για το σκοπό και την περίοδο που αναφέρεται στην απόφαση χρηματοδότησης του έργου

(δ) Η χρήση του ακινήτου είναι σύμφωνη με τους στόχους του έργου

(ε) Το ακίνητο δεν χρησιμοποιείται για κατοικία.

(στ) Η αγορά ακινήτου από φορέα ο οποίος δεν εμπίπτει στο δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη, με εξαίρεση τις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων.

(ζ) Το ακίνητο δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

2. Οι ειδικές επιβαρύνσεις που αφορούν στην απαλλοτρίωση και στην αγορά κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως είναι η εκτίμηση του εμπειρογνώμονα, η νομική βοήθεια και η προσωρινή μίσθωση της έκτασης, είναι επιλέξιμες.

Γ. Λοιπές δαπάνες

Οι δαπάνες για τη χορήγηση δουλείας διόδου στον τόπο του έργου, κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του, οι αποζημιώσεις απώλειας της συγκομιδής και η αποκατάσταση των ζημιών, είναι επιλέξιμες εφόσον κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίηση της πράξης.

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών για κτίρια και γήπεδα είναι **(ανάλογα με το είδος της υποβληθείσας δαπάνης)**:

- **Τίτλοι κτήσης** (συμβόλαια) του οικοπέδου της εγκατάστασης
- **Άδεια Δόμησης**
- **Συμβάσεις με εργολάβους** κτιριακών εγκαταστάσεων και τεχνικών έργων, θεωρημένες από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- **Παραστατικά λογιστηρίου** τα οποία πιστοποιούν το ποσοστό απόσβεσης κτιριακών εγκαταστάσεων
- **Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων** (εφόσον απαιτείται για την κατηγορία του συγκεκριμένου έργου, Οδηγία 2011/92/ΕΕ)

4. Δαπάνες για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει κλπ

Η κατηγορία αφορά σε υπηρεσίες ή αγαθά που προμηθεύονται οι δικαιούχοι από εξωτερικούς παρόχους/αναδόχους, και οι οποίοι μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Η προμήθεια πραγματοποιείται μέσω της σύναψης σύμβασης μεταξύ των δύο μερών, το αντικείμενο της οποίας πρέπει να εμπίπτει σε μία από τις ακόλουθες υποκατηγορίες:

- Παροχή υπηρεσιών έρευνας (εκτέλεση τμήματος του ερευνητικού έργου)⁵
- Προμήθεια γνώσεων ή/και διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών

Η συναφθείσα σύμβαση αποτελεί το βασικό δικαιολογητικό για την πιστοποίηση της σχετικής δαπάνης. Οι συμβάσεις θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς στο συγκεκριμένο έργο (τίτλος/ακρωνύμιο) και όχι σε γενικότερη παροχή υπηρεσιών, να ορίζουν με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο

⁵Ο προϋπολογισμός αυτής της υποκατηγορίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 30% του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου

πλαίσιο της σύμβασης, το ποσό της αμοιβής για το συγκεκριμένο έργο, καθώς και τα τελικά ελέγξιμα παραδοτέα του.

Σε περίπτωση που η σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερα του ενός αντικείμενα ή έργα, θα πρέπει να διευκρινίζονται σαφώς το φυσικό αντικείμενο, η αμοιβή και τα παραδοτέα που αφορούν στο συγκεκριμένο έργο. Οι συμβάσεις πρέπει να έχουν κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια ΔΟΥ, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Επιπρόσθετα στη περίπτωση δικαιούχου που ανήκει στον δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα οι δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, είναι επιλέξιμες εφόσον ο δικαιούχος αναθέσει τη σύμβαση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό του πλαίσιο και τη νομοθεσία για τις “Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών” [Ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει].

Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών της υποκατηγορίας αυτής είναι:

- Αντίγραφο Τίτλου προστασίας
- Αντίγραφο Αποσπάσματος Βιβλίου Παγίων , εφόσον έχουν παγιοποιηθεί.
- Συμβάσεις μεταφοράς τεχνολογίας σύμφωνα με την οποία ο εκχωρητής εκχωρεί στον εκδοχέα το δικαίωμα αποκλειστικής ή μη εκμετάλλευσης, για μία ορισμένη χρονική περίοδο ή απεριόριστα. Από τη σύμβαση θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι το φυσικό αντικείμενο προσδιορίζεται με σαφήνεια, δεν αφορά σε γενικότερη παροχή υπηρεσιών και σχετίζεται με το συγκεκριμένο έργο.
- Αποδεικτικά καταβολής φόρου εισοδήματος (όπου απαιτείται)

5. Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες

i. Δαπάνες ταξιδιών

Στην υποκατηγορία περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δαπάνες των μελών της ομάδας έργου:

- α) έξοδα κίνησης και ειδικότερα το αντίτιμο των εισιτηρίων των μέσων μαζικής μεταφοράς (ή συγκοινωνιακών μέσων), η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης λόγω χρήσης ιδιόκτητου ή μισθωμένου μεταφορικού μέσου στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η χρήση του, η δαπάνη διοδίων, ο ναύλος οχήματος σε μετακινήσεις με θαλάσσιο μέσο μεταφοράς, η μίσθωση οχήματος ή η δαπάνη λόγω χρήσης επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης (ταξί) στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η χρήση τους,
- β) τα έξοδα διανυκτέρευσης για το αναγνωριζόμενο ποσό για κάθε τύπο ξενοδοχειακής μονάδας ή ενοικιαζόμενου καταλύματος και
- γ) την ημερήσια αποζημίωση, η οποία καταβάλλεται στον μετακινούμενο για την κάλυψη των εξόδων, τα οποία προκαλούνται λόγω μετακίνησης και παραμονής του εκτός έδρας
- δ) το κόστος συμμετοχής σε συνέδρια, ημερίδες κλπ.

Οι ανωτέρω δαπάνες είναι επιλέξιμες, εφόσον οι μετακινήσεις είναι απαραίτητες για την υλοποίηση του έργου, προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης και πραγματοποιούνται σύμφωνα με το σχετικό θεσμικό πλαίσιο που εφαρμόζει ο δικαιούχος.

Επιπρόσθετα είναι επιλέξιμες μέχρι τα ανώτατα όρια που ορίζονται στις διατάξεις της υποπαραγράφου Δ9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94/Α') «Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας», όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, εκτός εάν ορίζονται χαμηλότερα όρια από το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των δικαιούχων.

Οι δαπάνες του δικαιούχου για τη μετακίνηση φυσικών προσώπων που συμμετέχουν στην υλοποίηση του έργου βάσει σύμβασης μίσθωσης έργου είναι επιλέξιμες, εφόσον οι μετακινήσεις

δικαιολογούνται, προσδιορίζονται στη σχετική σύμβαση και αποζημιώνονται από τον δικαιούχο σύμφωνα με τα εφαρμοζόμενα για το προσωπικό του δικαιούχου που συμμετέχει στο έργο.

Σημειώνεται ότι στην υποκατηγορία αυτή εμπίπτει το σύνολο των δαπανών των ταξιδιών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του έργου (π.χ. συμμετοχή σε εμπορική έκθεση, συνέδριο, συναντήσεις εργασίας κλπ).

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών της **Κατηγορίας 5.ι.** είναι:

- **Εξοδολόγιο/Έντυπο μετακίνησης** για τη μετακίνηση, όπου αναγράφεται το ονοματεπώνυμο των μετακινούμενων μελών, ο σκοπός, ο τόπος προορισμού και οι δαπάνες (αναλυτικά) της μετακίνησης
- **Παραστατικά** για τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στο σχετικό Έντυπο μετακίνησης/Εξοδολόγιο (π.χ. εισιτήρια, τιμολόγιο ξενοδοχείου κλπ)
- **Παραστατικά εξοφλήσεων** των ανωτέρω τιμολογίων/αποδείξεων, (π.χ. εξοφλητικές αποδείξεις προμηθευτή, αποδεικτικά καταβολής του οφειλόμενου ποσού, καρτέλα προμηθευτή, κίνηση ταμείου)
- **Υλικό** που τεκμηριώνει την ανάγκη μετακίνησης, τη σύνδεσή της με το έργο ΕΤΑΚ και την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας (όπως πρόσκληση συμμετοχής, ημερήσια διάταξη συνεδρίου/συνάντησης, ιστότοπος συνεδρίου κ.α.)

ii. Δαπάνες δημοσιότητας προβολής του έργου και διάχυσης των αποτελεσμάτων του

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητά τους είναι **η τήρηση των κανόνων δημοσιότητας**. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει και για πιθανές ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια, περιοδικά κλπ.

iii. Αναλώσιμα

Η υποκατηγορία περιλαμβάνει τις δαπάνες για υλικά, εφόδια και συναφή προϊόντα που αποκτώνται για να καλύψουν ανάγκες που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση του έργου.

Στην περίπτωση δικαιούχου που ανήκει στον δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα οι δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, είναι επιλέξιμες εφόσον ο δικαιούχος αναθέσει τη σύμβαση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό του πλαίσιο και τη νομοθεσία για τις “Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών” (ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει).

iv. Δαπάνες που αφορούν στην αμοιβή ορκωτού λογιστή/ελεγκτή, εγγεγραμμένου στο Μητρώο Ελεγκτών της ΕΛΤΕ για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικείμενου (δαπανών) του έργου.

Τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που τυχόν θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, θα είναι επιλέξιμα μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε έργου.

v. Λοιπές λειτουργικές δαπάνες

Η συγκεκριμένη υποκατηγορία είναι επιλέξιμη **μόνο για επιχειρήσεις** και περιλαμβάνει άλλα γενικά έξοδα και λειτουργικές δαπάνες που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες/υποκατηγορίες **και είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου**. Η συγκεκριμένη υποκατηγορία **δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του προϋπολογισμού του δικαιούχου**.

6. Δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας

Η συναφθείσα σύμβαση αποτελεί το βασικό δικαιολογητικό για την πιστοποίηση της σχετικής δαπάνης. Η σύμβαση θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς στο χρηματοδοτούμενο έργο, να ορίζει με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης και το ποσό της αμοιβής. Η σύμβαση πρέπει να έχει κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια ΔΟΥ, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Στην περίπτωση δικαιούχου που ανήκει στον δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα οι δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, είναι επιλέξιμες εφόσον ο δικαιούχος αναθέσει τη σύμβαση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό του πλαίσιο και τη νομοθεσία για τις “Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών” (ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει).

7. Δαπάνες καινοτομίας

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής δεν αφορούν σε δικαιούχους – μεγάλες επιχειρήσεις και εμπίπτουν σε μία από τις ακόλουθες τρεις κατηγορίες:

i. Δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού

Οι σχετιζόμενες δαπάνες που αφορούν σε αμοιβές συμβούλων εμπίπτουν στην υποκατηγορία 7.iii. Οι δαπάνες για την αγορά άυλων στοιχείων ενεργητικού από εξωτερικές πηγές εμπίπτει στην κατηγορία 4. Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών της παρούσας υποκατηγορίας είναι τα αναφερόμενα δικαιολογητικά στην **κατηγορία 4.ii. «Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας»**.

ii. Δαπάνες απόσπασης προσωπικού υψηλής ειδίκευσης

Σύμφωνα με το **άρθρο 37 του ν. 4310/2014 (ΦΕΚ 258/Α/ 8.12.2014)**:

Ερευνητικοί οργανισμοί, τεχνολογικοί φορείς, επιχειρήσεις και λοιποί φορείς μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις με τις οποίες το μόνιμο ερευνητικό προσωπικό τους ή ερευνητικό προσωπικό που απασχολείται με συμβάσεις ορισμένου ή αορίστου χρόνου, διατίθεται σε άλλους ερευνητικούς οργανισμούς ή επιχειρήσεις ή λοιπούς φορείς για την παροχή υπηρεσιών ΕΤΑΚ. Η σύμβαση συνάπτεται μετά από αίτηση οποιουδήποτε των ενδιαφερομένων μερών και απόφαση των οικείων οργάνων διοίκησής τους με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που προσδιορίζονται στη σχετική απόφαση και τη σύμβαση. Αν η πρόταση δεν υποβάλλεται από πρόσωπο που προέρχεται από το ερευνητικό προσωπικό απαιτείται η συναίνεσή του. Η ισχύς της σύμβασης επιτρέπεται να διαρκεί έως τρία συνεχόμενα έτη με δυνατότητα παράτασης έως τρία ακόμη έτη. Κατά το διάστημα αυτό το ως άνω προσωπικό αμείβεται από τους πόρους του οργανισμού στον οποίο μεταφέρεται και διατηρεί το ασφαλιστικό του καθεστώς. Μετά από το πέρας της περιόδου αυτής, το διατεθειμένο προσωπικό επανέρχεται στην προηγούμενή του θέση. Η ερευνητική προϋπηρεσία του στην επιχείρηση αναγνωρίζεται για την υπηρεσιακή του εξέλιξη.

iii. Δαπάνες για υπηρεσίες καινοτομίας

Ως προς την επιλεξιμότητα των δαπανών της παρούσας υποκατηγορίας ισχύουν τα προβλεπόμενα στην Κατηγορία δαπανών 4.

8. Δαπάνες συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις

Αφορά στις δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μιας επιχείρησης σε εμπορική έκθεση. Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση δικαιούχων που χαρακτηρίζονται ως ΜμΕ, και υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή στην έκθεση σχετίζεται άμεσα με το φυσικό αντικείμενο του επιχορηγούμενου έργου.

Δεν περιλαμβάνεται καμία άλλη σχετική δαπάνη, όπως η δαπάνη μετακίνησης προσωπικού για την παρουσία στη συγκεκριμένη έκθεση που καλύπτεται από την κατηγορία δαπανών ταξιδίων.

9. Δαπάνες κινητικότητας

Απαραίτητα παραστατικά:

α) Η απόφαση του αρμόδιου οργάνου του δικαιούχου για την **έγκριση της μετακίνησης**.

Η απόφαση εκδίδεται πριν από την ημερομηνία αναχώρησης και περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία του μετακινούμενου, την ημερομηνία αναχώρησης και επιστροφής, τον αριθμό των ημερών και των διανυκτερεύσεων, την πλήρη και σαφή αιτιολογία της μετακίνησης, τον τόπο και το μέσο αυτής και το ποσό της εκτιμώμενης δαπάνης

β) Έντυπο μετακίνησης, παραστατικά για τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στο έντυπο μετακίνησης (εισιτήρια, τιμολόγια κλπ) και παραστατικά εξοφλήσεων των ανωτέρω τιμολογίων/αποδείξεων

γ) Έκθεση πεπραγμένων και λοιπό υποστηρικτικό υλικό

10. Έμμεσες λειτουργικές δαπάνες

Ισχύουν όσα αναφέρονται στη σχετική ενότητα του Οδηγού Εφαρμογής

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες οι παρακάτω:

- Χρεωστικοί τόκοι, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου
- **Ο φόρος προστιθέμενης αξίας**, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ. Ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου. Ο ΦΠΑ, που μπορεί να ανακτηθεί με οποιονδήποτε τρόπο, δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη, ακόμη και εάν δεν ανακτάται από το δικαιούχο. Ο ΦΠΑ, που βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση δραστηριοτήτων που υπάγονται στα ειδικά καθεστώτα κατά αποκοπή καταβολής του φόρου, δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες, οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό, που δεν μπορεί να ανακτηθεί.
- Οποιαδήποτε παραστατικό δαπάνης που εκδόθηκε πριν από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ή μετά την ημερομηνία λήξης του έργου. Εξαίρεση αποτελούν τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που τυχόν θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, τα οποία θα είναι επιλέξιμα μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε έργου.
- Δαπάνες που αφορούν σε παραστατικά, που δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την σύνταξη της τελικής έκθεσης επαλήθευσης-πιστοποίησης από το αρμόδιο όργανο ελέγχου
- Δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών
- Δαπάνες που δεν προκύπτουν ως άμεση ανάγκη του συγκεκριμένου έργου αλλά σχετίζονται με άλλες δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης των δικαιούχων ή με τις συνήθεις δραστηριότητές τους, εμπορικές, ερευνητικές ή άλλες
- Οποιοσδήποτε προβλέψεις για πιθανές μελλοντικές ζημίες ή υποχρεώσεις
- Κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις, που επιστρέφουν στο δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο
- Δαπάνες διαφήμισης, διανομής και προώθησης προϊόντων και εμπορικών δραστηριοτήτων
- Δαπάνες ψυχαγωγίας

Απώλεια παραστατικού

Στις περιπτώσεις απώλειας παραστατικών δαπάνης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει:

α) Αντίγραφο των απολεσθέντων παραστατικών με εμφανή τη σφραγίδα του προμηθευτή στο παραστατικό και την ένδειξη "ακριβές φωτοαντίγραφο εκ του πρωτοτύπου" και

β) Υ.Δ. ν. 1599/86 με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του Νόμιμου Εκπροσώπου του δικαιούχου, στην οποία να αναφέρεται: ...

"Το παραστατικό (περιγραφή στοιχείων παραστατικού αριθμός / ημερομηνία έκδοσης/ προμηθευτής/ περιγραφή δαπάνης) έχει απολεσθεί και προσκομίζεται ακριβές φωτοαντίγραφο εκ του πρωτοτύπου από τον προμηθευτή. Το εν λόγω παραστατικό δεν έχει ενισχυθεί (επιδοτηθεί) ούτε θα χρησιμοποιηθεί στο μέλλον για επιδότηση από Εθνικό ή Κοινοτικό Πρόγραμμα.

Οδηγός Εφαρμογής PRIMA

Έκδοση 2.0 Ιανουάριος 2019

Παράρτημα V

Λογιστική απεικόνιση δαπανών και εξοφλήσεων

Σχετικά με τις λογιστικές εγγραφές των παραστατικών τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανάλογα με την κατηγορία των λογιστικών βιβλίων είναι:

Στην περίπτωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων:

- Αντίγραφα των Αναλυτικών Καθολικών (καρτέλες) των λογαριασμών λογιστικής απεικόνισης των δαπανών του έργου
- Αντίγραφα των λογιστικών άρθρων της καταχώρησης των δαπανών του έργου και των εξοφλήσεων τους
- Αντίγραφα των λογιστικών άρθρων καταχώρησης της τυχόν λήψης προκαταβολής ή ενδιάμεσης πληρωμής (το αργότερο κατά την τελική πιστοποίηση του έργου).

Στην περίπτωση τήρησης απλογραφικών βιβλίων:

- Αντίγραφα των σελίδων του βιβλίου εσόδων-εξόδων (και των αναλυτικών καταστάσεων των εξόδων όπου αυτό απαιτείται κατά περίπτωση), στα οποία έχουν καταχωρηθεί τα παραστατικά των δαπανών του έργου
- Αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων στο Βιβλίο εσόδων – εξόδων της τυχόν λήψης προκαταβολής ή ενδιάμεσης πληρωμής (το αργότερο κατά την τελική πιστοποίηση του έργου).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

1. Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων από το Δημόσιο ή Αποδεικτικό ενημερότητας για χρέη προς το Δημόσιο.
 2. Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο ή Βεβαίωση παρακράτησης (απόδοσης) ασφαλιστικών εισφορών.
 3. Απόδειξη είσπραξης επιχορήγησης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας
 3. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) Πιστοποιητικό μη πτώχευσης και μη αίτησης για πτώχευση, μη θέσης σε εκκαθάριση, μη θέσης σε αναγκαστική διαχείριση. Το πιστοποιητικό απαιτείται μόνο στην πρώτη καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης και στην τελική δόση (αποπληρωμή).
 4. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) Για λήψη προκαταβολής, ισόποση εγγυητική επιστολή σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα παρακάτω.
 5. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) Υπεύθυνη Δήλωση νόμιμου εκπροσώπου με γνώσιο υπογραφής στην οποία θα δηλώνεται ότι (α) δεν έχει εκχωρηθεί η επιχορήγηση και ότι (β) δεν υπάρχει τροποποίηση του καταστατικού σύστασης και της νόμιμης εκπροσώπησης της εταιρίας.
- Εφόσον κάποιο από τα ανωτέρω (α) και (β), ή/και τα δύο, δεν ισχύουν υποβάλλονται (α) Τροποποιήσεις σύστασης/νόμιμης εκπροσώπησης ή/και (β) Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης έναντι δανείου και βεβαίωση εκταμίευσης αυτού αντίστοιχα.

Η καταβολή της κάθε δόσης της επιχορήγησης από την ΓΓΕΤ γίνεται με την κατάθεση του αντιστοίχου ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό που ο δικαιούχος έχει δηλώσει στην ΓΓΕΤ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Δικαιολογητικά για την έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης

Κάθε δυνητικός δικαιούχος που περιλαμβάνεται στον προσωρινό κατάλογο δικαιούχων που θα εκδώσει η ΓΓΕΤ μετά το πέρας της αξιολόγησης σε επίπεδο PRIMA θα κληθεί να υποβάλει στην ελληνική γλώσσα τα ακόλουθα δικαιολογητικά και στοιχεία:

1. Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (άρθρο 8) υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπό του φορέα, στην οποία θα δηλώνεται ότι:

α. όλα τα αναφερόμενα στοιχεία στην πρόταση με τίτλο «.....» είναι αληθή και ακριβή.

β. η πρόταση έργου με τίτλο «.....», που υποβλήθηκε προς χρηματοδότηση, δεν έχει χρηματοδοτηθεί, ούτε θα χρηματοδοτηθεί από άλλους φορείς για μέρος ή ολόκληρο το αντικείμενό της, εφόσον χρηματοδοτηθεί. Επίσης, (διαγράφεται κατά περίπτωση): i) το προτεινόμενο έργο ΕΤΑΚ δεν έχει υποβληθεί για ένταξη και δεν θα υποβληθεί σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους πριν την έκδοση της απόφασης έγκρισης/απόρριψης της Αίτησης Χρηματοδότησης. ii) το έργο υποβλήθηκε σε άλλο πρόγραμμα αλλά α) απορρίφθηκε σύμφωνα με την «.....» απόφαση (σημειώνεται η σχετική εκδοθείσα απόφαση) ή β) ενώ εγκρίθηκε αρχικά, έχει οριστικοποιηθεί και τεκμηριώνεται η μη χρηματοδότησή τους σύμφωνα με το «.....» έγγραφο (σημειώνεται η σχετική απόφαση είτε της αρμόδιας αρχής ή η έγγραφη δήλωση προς την αρμόδια αρχή περί της ματαίωσης συμμετοχής του ενδιαφερόμενου στο πρόγραμμα).

γ. δεν εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης εις βάρος του δικαιούχου «.....», κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

δ. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) ο δικαιούχος «.....» δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση.

ε. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) ο δικαιούχος «.....» δεν χαρακτηρίζεται ως προβληματική (κατά την έννοια του σημείου 18 του άρθρου 2 του Κανονισμού αριθ. 651/2014). Για κάθε επιχείρηση καταγράφονται και υπολογίζονται (στην υπεύθυνη δήλωση ή σε συνημμένο σε αυτήν έγγραφο) οι δείκτες (ΤΥΠΟΣ 1, ΤΥΠΟΣ 2, ΤΥΠΟΣ 3) που δίνονται στο στάδιο 4 «Αξιολόγηση μιας επιχείρησης ως ΜΗ προβληματικής βάσει δεικτών» του με Α.Π. 42649/ΕΥΚΕ 5351/10-04-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής» (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII) της παρούσας Πρόσκλησης), όπου οι δείκτες αυτοί εφαρμόζονται.

στ. (ισχύει μόνο για ΜμΕ) σε συμφωνία με τον ΕΕ 651/2014 η επιχείρηση είναι ΜμΕ και συγκεκριμένα «πολύ μικρή ή μικρή» ή «μεσαία».

ζ. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) «Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί.»

η. «Αποδέχομαι ότι τα μηνύματα που θα παραλαμβάνω μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη (ις) διεύθυνση (εις) email που έχω δηλώσει στο Έντυπο Υποβολής προς την ΓΓΕΤ επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών».

θ. σε περίπτωση έγκρισης της χρηματοδότησης τους ο φορέας συμφωνεί στη δημοσίευση της επωνυμίας του, του τίτλου του έργου και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης στον κατάλογο των δικαιούχων που θα δημοσιευθεί ηλεκτρονικά, τουλάχιστον στην ιστοσελίδα της Γ.Γ.Ε.Τ.(www.gsrt.gr) ή με άλλο τρόπο,

ι. ο φορέας αποδέχεται οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων από τις αρμόδιες αρχές, καθώς και τη διασταύρωση των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση με τα στοιχεία

που παρέχονται από το πληροφοριακό σύστημα TAXIS και από τα συστήματα των ασφαλιστικών οργανισμών

ια. (ισχύει για τους Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων)

i) «η χρηματοδότηση του Οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων από την Δράση αυτή αφορά την κύρια δραστηριότητά του» είτε/και δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης και «το σύνολο των κερδών από τις δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης (ερευνητική συνεργασία) θα επανεπενδυθεί στις κύριες δραστηριότητες του ερευνητικού οργανισμού», προκειμένου η χρηματοδότηση του Οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων να θεωρηθεί ως μη κρατική ενίσχυση βάσει του άρθρου 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), και να λάβει χρηματοδότηση 100%.

ii) Θα τηρείται ξεχωριστή λογιστική παρακολούθηση στην περίπτωση που ο Φορέας ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης.

iii) «Δεν χορηγείται έμμεση κρατική ενίσχυση στις συμμετέχουσες στο συγκεκριμένο συνεργατικό σχήμα επιχειρήσεις λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας».

ιβ. (ισχύει μόνο για τους «Λοιπούς φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων»)

«Δηλώνω ότι ο φορέας εμπίπτει στην εξής κατηγορία (επιλέξτε κατά περίπτωση):

i) Δημόσιες Υπηρεσίες, που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση κατά την έννοια της παρ. 1στ του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143),

ii) Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (όπως Μουσεία με ανεξάρτητη νομική οντότητα, Δημόσια Νοσοκομεία, Ακαδημία Αθηνών, Εθνική Βιβλιοθήκη, Εθνική Πινακοθήκη, κ.α.),

iii) Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, που έχουν ιδρυθεί με Νόμο ή ΠΔ και επιχορηγούνται από το Κράτος και

iv) Κοινοφελή Ιδρύματα που διέπονται από το ν. 4182/2013»

«Δηλώνω ότι ο φορέας πληροί αθροιστικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

i. Ο Φορέας εμπίπτει στην ανωτέρω κατηγορία και οι κύριες δραστηριότητές του δεν είναι οικονομικές, σύμφωνα με τον ορισμό του κοινοτικού δικαίου.

ii. Υπάρχει στο Καταστατικό του Φορέα πρόβλεψη για δραστηριότητα έρευνας.

iii. Η συμμετοχή του Φορέα στο ερευνητικό έργο αφορά σε μη-οικονομική δραστηριότητα του Φορέα και:

α) Τα αποτελέσματα της έρευνας θα διαχέονται ευρέως σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης και

β) τυχόν κέρδη που προκύπτουν από το έργο θα επανεπενδύονται στις μη οικονομικές δραστηριότητες του Φορέα.»

iv. Θα τηρείται ξεχωριστή λογιστική παρακολούθηση στην περίπτωση που ο Φορέας ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης.

v. Δεν χορηγείται έμμεση κρατική ενίσχυση στις συμμετέχουσες στο συγκεκριμένο συνεργατικό σχήμα επιχειρήσεις λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας.

2. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) **Πράξεις σύστασης και εκπροσώπησης (νομίμως δημοσιευμένα)**

Α.Ε.: Πράξη σύστασης, συγκρότησης Δ.Σ. και Ορισμού Νομίμου Εκπροσώπου σε ισχύ, νομίμως δημοσιευμένα.

ΕΠΕ: Πράξη σύστασης και εκπροσώπησης σε ισχύ, νομίμως δημοσιευμένα.

Ο.Ε./Ε.Ε./ΙΚΕ: Πλέον πρόσφατο καταστατικό επικυρωμένο από την αρμόδια Υπηρεσία (Πρωτοδικείο ή ΓΕΜΗ), στο οποίο θα αποτυπώνεται η Διαχείριση-Εκπροσώπηση.

Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του Ν. 4019/2011 όπως ισχύει: Πράξη σύστασης και εκπροσώπησης σε ισχύ, νομίμως δημοσιευμένα και βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.

Συνεταιριστικές επιχειρήσεις: Τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης που προβλέπονται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο

3. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) Οικονομικά στοιχεία

Ισολογισμοί των τριών τελευταίων ετών (ή ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία). Για επιχειρήσεις με λιγότερα από τρία έτη λειτουργίας οι ισολογισμοί των αντίστοιχων ετών (ή ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία).

Βιβλία Β' κατηγορίας: Αντίγραφα Ε3 με ηλεκτρονική υποβολή ή παραλαβή από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις. Για αυτές που έχουν κλείσει λιγότερες διαχειριστικές χρήσεις η υποχρέωση υποβολής προσαρμόζεται αντίστοιχα.

Βιβλία Γ' κατηγορίας: Ισολογισμοί-αποτελέσματα χρήσης, φορολογικές δηλώσεις και αναλυτικά στοιχεία φορολογίας (Ε3) για τα τρία τελευταία ημερολογιακά έτη (χρήση). Για αυτές που έχουν κλείσει λιγότερες διαχειριστικές χρήσεις η υποχρέωση υποβολής προσαρμόζεται αντίστοιχα.

4. (ισχύει μόνο για ΜΜΕ) Δήλωση Στοιχείων Επιχείρησης σχετικά με την ιδιότητά της ως Μικρομεσαία Επιχείρηση (ΜΜΕ) – σύμφωνα με υπόδειγμα της Επιτροπής, που περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII της παρούσας πρόσκλησης. Η δήλωση συνοδεύεται από:

- έντυπο 4. ΠΙΝΑΚΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (Σ.Ε.Π.Ε.) και

- μετοχική σύνθεση, των τελευταίων δύο (2) ετών που προηγούνται του έτους υποβολής της πρότασης.

Στις περιπτώσεις συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων σύμφωνα τον ορισμό των ΜΜΕ του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, θα προσκομίζονται τα φορολογικά στοιχεία (Ε1, Ε3, Ε5, Ε7, ισολογισμοί) και τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά σχετικά με την εταιρική/ μετοχική σύνθεση, νόμιμη εκπροσώπηση και διαχείριση και το σύνολο των εργαζομένων για το σύνολο των επιχειρήσεων που είναι συνεργαζόμενες ή/και συνδεδεμένες με την επιχείρηση που συμμετέχει στην πρόταση για χρηματοδότηση στο παρόν πρόγραμμα.

5. Πιστοποιητικό από τη Δ/ση Προγραμματισμού & Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, από το οποίο να προκύπτουν τυχόν πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος της επιχείρησης σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής.

6. Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας (πίνακας προσωπικού), Ε4 και ΑΠΔ (αποδεικτικό κατάθεσης και ανάλυση) / Ε7 για τα τρία τελευταία έτη ή για όσα έτη υφίσταται η επιχείρηση.

7. Φορολογική ενημερότητα ή βεβαίωση οφειλών για καθένα από τους εταίρους του έργου, από την οποία να προκύπτει ότι δεν είναι υπόχρεοι σε ανάκτηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής.

8. (ισχύει μόνο για ερευνητικούς οργανισμούς και λοιπούς φορείς που αντιμετωπίζονται ως ερευνητικοί οργανισμοί) ΦΕΚ ίδρυσης ή/ και απόφαση των αρμοδίων οργάνων του ερευνητικού οργανισμού ή/ και σχετικό απόσπασμα από τον Κανονισμό Λειτουργίας του οργανισμού περί της ίδρυσης και λειτουργίας του τμήματος/ ινστιτούτου /εργαστηρίου που συμμετέχει στην πρόταση. Διευκρινίζεται ότι δεν αφορά την ίδρυση του Ειδικού Λογαριασμού του Οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων, αλλά την οντότητα που εκτελεί το έργο. Επιπλέον, σε περίπτωση που το έργο εκτελείται όχι στην έδρα του Οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων αλλά σε παράρτημά του, τότε: ΦΕΚ ίδρυσης παραρτήματος στην περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια για τη χρηματοδότηση του έργου (όπως η περιφέρεια δηλώθηκε στην αίτηση χρηματοδότησης).

9. (ισχύει μόνο για επιχειρήσεις) Δικαιολογητικά που απαιτούνται προκειμένου να αξιολογηθεί εάν μία επιχείρηση είναι **προβληματική** σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ) και πρέπει να προσκομισθούν, ανάλογα με την ιδιότητα της επιχείρησης και τα έτη λειτουργίας της, ως ακολούθως (εφόσον δεν έχουν ήδη προσκομισθεί σύμφωνα με τα προαναφερθέντα δικαιολογητικά):

Υφιστάμενη ΜμΕ κάτω της τριετίας:

Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του άρθρου 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014

- i. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελεί υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
- ii. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελεί υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
- iii. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελεί υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία.

Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ανεξαρτήτως του χρόνου λειτουργίας με βιβλία Γ κατηγορίας:

α. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του άρθρου 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014

- i. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελεί υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
- ii. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελεί υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
- iii. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελεί υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

β. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του άρθρου 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014 Ισολογισμοί τελευταίων τριών διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν. Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένο Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάσει Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης (Κ.Α.Χ.).

Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ανεξαρτήτως χρόνου λειτουργίας με βιβλία όχι Γ κατηγορίας:

α. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του άρθρου 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014

- i. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελεί υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
- ii. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελεί υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή
- iii. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελεί υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

β. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του άρθρου 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014

Το πιο πρόσφατο κωδικοποιημένο καταστατικό και οι τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις αυτού, μαζί με τα αντίστοιχα ΦΕΚ δημοσίευσης όπου αυτή προβλέπεται και Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος Ε3 των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν.

10. *(ισχύει μόνο για Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων και Λοιπούς φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων)*

Τεκμηρίωση της δυνατότητας διαχωρισμού οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων.

Ειδικότερα, για τους ερευνητικούς οργανισμούς, η ανωτέρω τεκμηρίωση δύναται να περιλαμβάνει: Αντίγραφο του εγγράφου με το οποίο υποβλήθηκαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ο απολογισμός του τελευταίου οικονομικού έτους, ο απολογισμός χρηματοδοτήσεων, ο προϋπολογισμός και οι οικονομικές καταστάσεις του Ειδικού Λογαριασμού (Ισολογισμός), σύμφωνα με ισχύουσες διατάξεις (παρ. 3 του άρθρου 82 του ν. 4055/2012 και άρθρο 41 του ν. 4129/2013 (ΦΕΚ Α 52) όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 29 του ν4223/2013 (ΦΕΚ Α 287)), καθώς και αντίγραφα των σχετικών στοιχείων.

11. Συμφωνητικό συνεργασίας (consortium agreement).

Υπογεγραμμένο συμφωνητικό συνεργασίας των φορέων που συμμετέχουν στο διακρατικό έργο για την από κοινού υλοποίηση του έργου και τους όρους της μεταξύ τους συνεργασίας. Στο συμφωνητικό θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνονται οπωσδήποτε ρυθμίσεις για δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και ειδικότερα να διευκρινίζεται εάν οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων διατηρούν την κυριότητα των αποτελεσμάτων της έρευνας που διεξάγουν και το δικαίωμα να τα δημοσιεύουν ελεύθερα και χωρίς περιορισμούς. Σε περίπτωση που αυτό δεν ισχύει για κάποιους (ή όλους τους) Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, θα πρέπει εντός του Συμφωνητικού να αποσαφηνίζεται σε ποιο φορέα/φορείς της σύμπραξης παρέχεται η κυριότητα των αποτελεσμάτων και με ποιους όρους και προϋποθέσεις.

Στην περίπτωση που το συμφωνητικό δεν έχει υπογραφεί κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης θα πρέπει να υποβληθεί στη ΓΓΕΤ το αργότερο πριν από την καταβολή της προκαταβολής.

12. Τεχνικό Παράρτημα έργου (σύμφωνα με σχετικό υπόδειγμα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΜΕ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΩΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ (ΜΜΕ)

(Δήλωση σύμφωνα με το υπόδειγμα 2003/C118/03 της Επιτροπής)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ				
ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ				
Α.Φ.Μ.				
Διεύθυνση εταιρικής έδρας	ΟΔΟΣ - ΑΡΙΘΜΟΣ			
	TAX. ΚΩΔΙΚΑΣ			
	ΠΟΛΗ			
	ΝΟΜΟΣ			
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ			
	ΤΗΛΕΦΩΝΟ			
	FAX			
	E-mail			
Διεύθυνση Διαδικτύου (Web-site address)				
Ονοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (Πρόεδρος, Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση)	Τίτλος	Ονοματεπώνυμο		
	Τίτλος	Ονοματεπώνυμο		
ΤΥΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (σε περίπτωση μη ανεξάρτητης επιχείρησης συμπληρώστε το Παράρτημα του παρόντος)	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ	ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ	ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ	
	Περίοδος αναφοράς ¹			
	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)	
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ (*) σε χιλιάδες ευρώ				
Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση υπάρχει μεταβολή των στοιχείων που ενδεχομένως να επιφέρει αλλαγή της κατηγορίας της αιτούσας επιχείρησης ;	ΝΑΙ ²		ΟΧΙ	

¹ Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια του οικονομικού έτους.

² Στην περίπτωση αυτή να συμπληρωθεί και επισυναφθεί δήλωση σχετικά με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΙΜΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΓΡΑΦΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΔΗΛΩΣΗ		
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ		
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ		
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΟΔΟΣ - ΑΡΙΘΜΟΣ	
	ΠΟΛΗ	
	ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ	
ΤΗΛΕΦΩΝΟ		
FAX		
Κινητό		
e-mail		
Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία της παρούσας δήλωσης και των ενδεχόμενων παραρτημάτων της είναι ακριβή		
Τόπος		
Ημερομηνία		
Υπογραφή νόμιμου εκπροσώπου		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

(συμπληρώνεται μόνο για συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις)

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ Η ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Περίοδος αναφοράς ¹ :			
	Αριθμός Εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος Εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο Ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
1.Στοιχεία ¹ της αιτούσας επιχείρησης ή των ενοποιημένων λογαριασμών (μεταφορά από τον πίνακα Β (1) του παραρτήματος Β ³)			
2.Κατ' αναλογία, συγκεντρωτικά στοιχεία ¹ όλων των (ενδεχομένων) συνεργαζόμενων επιχειρήσεων (μεταφορά από τον πίνακα Α του παραρτήματος Α)			
3.Άθροισμα στοιχείων ¹ όλων των (ενδεχομένων) συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης στη γραμμή [μεταφορά από τον πίνακα Β (2) του παραρτήματος Β]			
Σύνολο			

³ Τα στοιχεία της επιχείρησης συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων, υπολογίζονται με βάση τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της επιχείρησης, ή –εφόσον υπάρχουν– τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται η επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Για κάθε επιχείρηση για την οποία συμπληρώνεται «δελτίο εταιρικής σχέσης» [ένα δελτίο για κάθε επιχείρηση συνεργαζόμενη με την αιτούσα επιχείρηση και για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις των ενδεχόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, των οποίων τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται ακόμη στους ενοποιημένους λογαριασμούς¹], τα στοιχεία του σχετικού «πίνακα εταιρικής σχέσης» πρέπει να μεταφέρονται στον ακόλουθο συγκεφαλαιωτικό πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ Α²

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ακριβή στοιχεία)	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο Ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
ΣΥΝΟΛΟ			

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στην γραμμή 2 (σχετικά με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης

ΔΕΛΤΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

1. Ακριβή στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης		
ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ		
ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ		
Α.Φ.Μ.		
Διεύθυνση εταιρικής έδρας	ΟΔΟΣ - ΑΡΙΘΜΟΣ	
	ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ	
	ΠΟΛΗ	
	ΝΟΜΟΣ	
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	
	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	
	FAX	
E-mail		

¹ Ακόμη και αν τα στοιχεία σχετικά με μια επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 του ορισμού των ΜμΕ, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο

² Εφόσον χρειάζεται, να προστεθούν σελίδες ή να μεγαλώσει ο πίνακας

	Διεύθυνση Διαδικτύου (Web- siteaddress)		
Ονοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (Πρόεδρος, Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση)	Τίτλος	Ονοματεπώνυμο	
	Τίτλος	Ονοματεπώνυμο	
2. Ακαθάριστα στοιχεία της εν λόγω συνεργαζόμενης επιχείρησης (*) σε χιλιάδες ευρώ	Περίοδος αναφοράς		
	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
3. Υπολογισμός κατ' αναλογία			
α)			
Ακριβής αναφορά του ποσοστού συμμετοχής που κατέχει η επιχείρηση που συμπληρώνει την δήλωση (ή από την συνδεδεμένη επιχείρηση μέσω της οποίας δημιουργείται η σχέση με την συνεργαζόμενη επιχείρηση) στην συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου			
Αναφορά και του ποσοστού συμμετοχής ⁴ που κατέχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου στην επιχείρηση που καταρτίζει την δήλωση (ή στην συνδεδεμένη επιχείρηση)			
β)			
Πρέπει να επιλεγεί το υψηλότερο ποσοστό από τα δύο προηγούμενα ποσοστά και να συμπεριληφθεί στα ακαθάριστα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο πλαίσιο. Τα αποτελέσματα του κατ' αναλογία υπολογισμού θα μεταφέρονται στον παρακάτω πίνακα			
Πίνακας εταιρικής σχέσης			
Αποτελέσματα κατ' αναλογία (*) σε χιλιάδες ευρώ	Ποσοστό		
	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον Πίνακα Α του Παραρτήματος Α

⁴ Όσον αφορά στη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β
ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Α. Προσδιορισμός της περίπτωσης στην οποία υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση			
Περίπτωση 1. Η αιτούσα επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης ⁵ [πίνακας Β(1)]			
Περίπτωση 2. Η αιτούσα επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης [πίνακας Β(2)]			
Β. Μέθοδοι υπολογισμού ανάλογα με την περίπτωση			
Περίπτωση 1			
Πίνακας Β(1)			
	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Σύνολο (*) σε χιλιάδες ευρώ			
Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στην γραμμή 1 του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης			
Προσδιορισμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης			
Συνδεδεμένη επιχείρηση (επωνυμία/ακριβή στοιχεία)	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	ΑΦΜ	Ονοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών
A.			
B.			
Γ.			
Δ.			
Ε.			
Περίπτωση 2			
Πίνακας Β(2)			
Επιχείρηση αριθ. ⁶ :	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1.			
2.			
3.			

⁵Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μιας παρόμοιας συνδεδεμένης επιχείρησης, που δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α

⁶ Να προστίθεται ένα «δελτίο σύνδεσης» ανά επιχείρηση

4.			
5.			
Σύνολο			
Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στην γραμμή 3 (σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης			

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

(μόνο για την συνδεδεμένη επιχείρηση που δεν περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στον πίνακα Β)

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης			
ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ			
ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ			
Α.Φ.Μ.			
Διεύθυνση εταιρικής έδρας	ΟΔΟΣ - ΑΡΙΘΜΟΣ		
	TAX. ΚΩΔΙΚΑΣ		
	ΠΟΛΗ		
	ΝΟΜΟΣ		
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		
	ΤΗΛΕΦΩΝΟ		
	FAX		
	E-mail		
	Διεύθυνση Διαδικτύου (Web-siteaddress)		
Ονοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (Πρόεδρος, Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση)	Τίτλος	Ονοματεπώνυμο	
	Τίτλος	Ονοματεπώνυμο	
2. Στοιχεία της εν λόγω επιχείρησης	Περίοδος αναφοράς		
	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
	Σύνολο (*) σε χιλιάδες ευρώ		

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβών ανάντη ή κατάντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.⁷

Παρόμοιες συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

⁷ Ακόμη και αν τα στοιχεία σχετικά με μια επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 του ορισμού των ΜμΕ, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΚΤΙΜΩΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ

Ι. ΤΥΠΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ο ορισμός των ΜμΕ¹ κάνει διάκριση μεταξύ τριών τύπων επιχειρήσεων ανάλογα με τον τύπο των σχέσεων που διατηρούν με άλλες επιχειρήσεις σε επίπεδο συμμετοχής στο κεφάλαιο, στα δικαιώματα ψήφου ή δικαιώματος άσκησης κυριαρχικής επιρροής².

Τύπος 1: ανεξάρτητη επιχείρηση

Αποτελεί τη συνηθέστερη περίπτωση. Πρόκειται για όλες τις επιχειρήσεις που δεν υπάγονται στους άλλους δύο τύπους επιχειρήσεων, δηλαδή στις συνεργαζόμενες ή στις συνδεδεμένες.

Η αιτούσα επιχείρηση είναι ανεξάρτητη εάν:

- δεν έχει συμμετοχή 25 %³ ή περισσότερο σε άλλη επιχείρηση,
- το 25 %³ ή περισσότερο του κεφαλαίου της δεν ανήκει σε μία άλλη επιχείρηση ή σε δημόσιο Οργανισμό ή από κοινού σε πολλές συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή σε δημόσιους Οργανισμούς, πλην ορισμένων εξαιρέσεων⁴,
- δεν καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ούτε περιλαμβάνεται στους λογαριασμούς επιχείρησης που καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς και συνεπώς δεν είναι συνδεδεμένη επιχείρηση⁵.

¹ Στη συνέχεια του κειμένου, ο όρος «ορισμός» αναφέρεται στο παράρτημα της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής που αφορά τον ορισμό των ΜμΕ.

² Ορισμός, άρθρο 3.

³ Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε κάθε επιχείρηση που είναι συνδεδεμένη με τη μετέχουσα επιχείρηση (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2).

⁴ Μία επιχείρηση μπορεί ωστόσο να εξακολουθήσει να είναι ανεξάρτητη εάν το κατώτατο όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, στην περίπτωση των παρακάτω κατηγοριών επενδυτών (εφόσον αυτοί δεν είναι συνδεδεμένοι με την αιτούσα επιχείρηση):

- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που δραστηριοποιούνται συστηματικά σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου («άγγελοι επιχειρήσεων») και που επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον οι συνολικές επενδύσεις των εν λόγω επιχειρήσεων στην ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνουν το ποσό των 1 250 000 ευρώ,
- β) πανεπιστήμια ή ιδιωτικά ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού,
- γ) θεσμικοί επενδυτές συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης (Ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2, εδάφιο 2).

⁵ — Εάν η εταιρική έδρα της επιχείρησης βρίσκεται σε κράτος μέλος που προβλέπει απαλλαγή από την υποχρέωση κατάρτισης παρομοίων λογαριασμών κατά την έννοια της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, η επιχείρηση οφείλει ωστόσο να διευκρινίζει ότι δεν πληροί κάποιον από τους ορους που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του ορισμού.

— Υπάρχουν ορισμένες πολύ σπάνιες περιπτώσεις όπου μία επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί ως συνδεδεμένη με μία άλλη μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 3).

—Από την άλλη πλευρά, υπάρχει η σχετικά σπάνια περίπτωση μία επιχείρηση να καταρτίζει με δική της πρωτοβουλία ενοποιημένους λογαριασμούς χωρίς να της επιβάλλεται παρόμοια υποχρέωση από την προαναφερόμενη έβδομη οδηγία. Στην περίπτωση αυτή, η επιχείρηση δεν είναι υποχρεωτικά συνδεδεμένη και μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι μονό συνεργαζόμενη.

Για να προσδιοριστεί εάν μία επιχείρηση είναι συνδεδεμένη ή όχι, πρέπει να εξακριβώνεται σε κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις εάν η επιχείρηση πληροί ή όχι κάποιον από τους ορους που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του ορισμού, ενδεχομένως μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού.

Τύπος 2: συνεργαζόμενη επιχείρηση

Στον τύπο αυτό εμπίπτουν επιχειρήσεις που διατηρούν σημαντικές χρηματοοικονομικές εταιρικές σχέσεις, χωρίς όμως η μία να ασκεί σημαντικό άμεσο ή έμμεσο έλεγχο στην άλλη. Συνεργαζόμενες είναι οι επιχειρήσεις που δεν είναι ανεξάρτητες αλλά ούτε και συνδεδεμένες μεταξύ τους.

Η αιτούσα επιχείρηση είναι συνεργαζόμενη με μία άλλη εάν:

- κατέχει ποσοστό συμμετοχής μεταξύ 25%³ και 50%³ σ' αυτήν,
- ή εάν η άλλη επιχείρηση κατέχει ποσοστό συμμετοχής μεταξύ 25%³ και 50%³ στην αιτούσα επιχείρηση,
- και η αιτούσα επιχείρηση δεν καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους να περιλαμβάνεται η άλλη επιχείρηση βάσει ενοποίησης ούτε περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους λογαριασμούς αυτής της άλλης επιχείρησης ή μίας επιχείρησης που είναι συνδεδεμένη με την τελευταία αυτή⁵.

Τύπος 3: συνδεδεμένη επιχείρηση

Αυτός ο τύπος αντιστοιχεί στην οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε έναν όμιλο, μέσω του άμεσου ή έμμεσου ελέγχου της πλειοψηφίας του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου (ακόμη και μέσω συμφωνιών ή σε ορισμένες περιπτώσεις μέσω φυσικών προσώπων που είναι μέτοχοι), ή μέσω της ικανότητας άσκησης κυριαρχικής επιρροής σε μία επιχείρηση. Πρόκειται λοιπόν για πιο σπάνιες περιπτώσεις που διακρίνονται κατά κανόνα σαφέστατα από τους δύο προαναφερόμενους τύπους.

Προκειμένου να μη συναντήσουν οι επιχειρήσεις δυσκολίες ερμηνείας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όρισε αυτόν τον τύπο επιχειρήσεων συμπεριλαμβάνοντας, εφόσον αυτές ανταποκρίνονται στο αντικείμενο του ορισμού, τους όρους που προβλέπονται στο πρώτο άρθρο της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1983, σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς⁶, η οποία εφαρμόζεται εδώ και αρκετά χρόνια.

Συνεπώς, μία επιχείρηση γνωρίζει κατά κανόνα αμέσως εάν είναι συνδεδεμένη, εφόσον υποχρεούται κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας να καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους λογαριασμούς μιας επιχείρησης που υποχρεούται να καταρτίζει παρόμοιους ενοποιημένους λογαριασμούς.

Οι δύο μοναδικές και σπάνιες περιπτώσεις κατά τις οποίες μία επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί συνδεδεμένη ενώ δεν υποχρεούται να καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς περιγράφονται στις δύο πρώτες παραγράφους της υποσημείωσης 5 στο τέλος το παρόντος επεξηγηματικού σημειώματος. Στην περίπτωση αυτή η επιχείρηση πρέπει να διευκρινίζει εάν πληροί κάποιον από τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του ορισμού.

II. Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ⁷

Ο αριθμός των εργαζομένων μιας επιχείρησης αντιστοιχεί στον αριθμό των ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ).

Ποιοι λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων;

- Οι μισθωτοί της εξεταζόμενης επιχείρησης,
- τα πρόσωπα που εργάζονται για την επιχείρηση, που έχουν σχέση εξάρτησης με αυτή και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο,

⁶ Έβδομη οδηγία 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου βασισμένη στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης για τους ενοποιημένους λογαριασμούς (ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ. 28).

⁷ Ορισμός, άρθρο 5.

- οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες,
- οι μέτοχοι που απασχολούνται συστηματικά στην επιχείρηση και έχουν οικονομικά οφέλη από αυτή.

Οι ασκούμενοι ή οι φοιτητές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης άσκησης ή επαγγελματικής εκπαίδευσης δεν υπολογίζονται στον αριθμό των εργαζομένων.

Πώς υπολογίζεται ο αριθμός των εργαζομένων;

Μία ΕΜΕ αντιστοιχεί σε ένα πρόσωπο που έχει εργαστεί στην επιχείρηση ή για λογαριασμό της επιχείρησης με πλήρη απασχόληση καθ' όλη τη διάρκεια του εξεταζόμενου έτους. Ο αριθμός εκφράζεται σε ΕΜΕ.

Η εργασία προσώπων που δεν έχουν εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ή που έχουν εργαστεί με καθεστώς μερικής απασχόλησης, ανεξαρτήτως διάρκειας, ή η εποχιακή εργασία, υπολογίζονται σε κλάσματα ΕΜΕ.

Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή γονικών αδειών δεν υπολογίζεται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ: ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Α. Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής

Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, νοείται:

- **κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή**, είτε με μετρητά είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών (έμβασμα, ηλεκτρονικό ή μη)
- **καταβολή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή**, που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010 (ήτοι Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Πληρωμών ή Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος), είτε με μετρητά, είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών πληρωμών (μεταφορά εντός του ίδιου Ιδρύματος ή έμβασμα).
- **χρήση χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών του δικαιούχου** που πραγματοποιεί την πληρωμή ή/και όποιας άλλης κάρτας συνδέεται με ονομαστικό ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010 (ήτοι Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών)
- **έκδοση επιταγής του δικαιούχου** από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα
- **χρήση ταχυδρομικής επιταγής – ταχυπληρωμής.**

Σε περίπτωση που καταβάλλονται προκαταβολές έναντι της αξίας του προς αγορά αγαθού ή υπηρεσίας ή όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν παραστατικό καθαρής αξίας άνω των 500€, απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής.

Σημειώνεται ότι για τις εξοφλήσεις των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενός έργου, θα λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές. Οι ανωτέρω περιορισμοί αποτυπώνουν το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο το οποίο διέπει την πραγματοποίηση συναλλαγών κατά τη δημοσίευση της παρούσας Πρόσκλησης.

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης **δεν είναι αποδεκτές εξοφλήσεις μέσω επιταγών τρίτων ή συναλλαγματικών**, ανεξάρτητα από ενδεχόμενες μελλοντικές μεταβολές στο εθνικό πλαίσιο με το οποίο ρυθμίζεται η πραγματοποίηση οικονομικών συναλλαγών.

Σε σχέση με τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για συναλλαγές που εξοφλούνται μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Μεταφορά Ποσού από τον Λογαριασμό του Έργου σε λογαριασμό του προμηθευτή (εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή σε επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας ή του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών για μεταφορά χρημάτων από το οποίο θα προκύπτουν τα στοιχεία των λογαριασμών δικαιούχου και προμηθευτή.

2. Κατάθεση Μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό ή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό ή στον λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών από το οποίο θα προκύπτει ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) και ο καταθέτης – δικαιούχος.

3. Ηλεκτρονική Συναλλαγή (κίνηση web-banking ή κίνηση μεταφοράς μέσω web από και προς ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα προκύπτει ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο πληρωτής/καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της ενίσχυσης.

4. Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον δικαιούχο προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που

εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του Λογαριασμού του Έργου. Θα πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται αντίγραφο του σώματος της επιταγής.

5. Εξόφληση μέσω Κάρτας Πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η κάρτα να έχει εκδοθεί στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης, είτε να συνδέεται απαραίτητως με λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του Δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή). Για την πιστοποίηση απαιτείται αντίγραφο κίνησης κάρτας όπου αποτυπώνονται οι σχετικές κινήσεις και στο οποίο εμφανίζονται οι δόσεις ή η εφάπαξ καταβολή για τη συναλλαγή.

6. Έκδοση Ταχυδρομικής Επιταγής – Ταχυπληρωμής. Πραγματοποιείται με κατάθεση μετρητών του δικαιούχου στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται αποδεικτικό έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου και του προμηθευτή.

Για την επιβεβαίωση της εξόφλησης των ανωτέρω συναλλαγών ο δικαιούχος θα πρέπει να προσκομίζει υποχρεωτικά

- **τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αξίας** για κάθε μία από τις υποβαλλόμενες δαπάνες **αντίγραφο κίνησης (extrait) του Λογαριασμού του Έργου** για το σύνολο της ελεγχόμενης χρονικής περιόδου
- **αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50)** για το σύνολο των προμηθευτών που σχετίζονται με τις δηλωθείσες δαπάνες

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν εμφανώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου (π.χ. εξοφλήσεις ενοικίων) δύναται να ζητείται επιπλέον απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Β. Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης με μετρητά

Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών (καθαρές αξίας έως και 500 €) τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά είναι (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Απλογραφικά ή Διπλογραφικά), λογιστικές καταχωρήσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ν. 4308/2014 (Α251), όπως εκάστοτε ισχύει).

Στην περίπτωση τήρησης απλογραφικών λογιστικών βιβλίων (χειρόγραφα ή μηχανογραφική τήρηση) πρέπει να είναι διαθέσιμα αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών/στοιχείων του έργου (π.χ. τιμολογίων, τιμολογίων παροχής υπηρεσιών, κλπ.) στο βιβλίο εσόδων-εξόδων της επιχείρησης.

Στην περίπτωση τήρησης διπλογραφικών λογιστικών βιβλίων πρέπει να είναι διαθέσιμα αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών, στα αναλυτικά καθολικά των οικείων λογαριασμών (π.χ. εξόδων, παγίων, προμηθευτών, ταμείου, κλπ.), στα αντίστοιχα ισοζύγια καθώς και στο γενικό ημερολόγιο.

Γ. Γενικοί όροι και επισημάνσεις

- α) Οι δαπάνες του έργου είναι επιλέξιμες εφόσον, μεταξύ άλλων, συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.
- β) Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για την πράξη στην οποία θα καταχωρίζονται όλες οι σχετικές δαπάνες του έργου. Σε περίπτωση μη τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας θα πρέπει να είναι διακριτό το σύνολο των δαπανών του έργου.
- γ) Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται έκδοση μεγαλύτερου αριθμού τιμολογίων με σκοπό την μετάπτωση σε κατηγορία για την οποία η εξόφληση των δαπανών αυτών προβλέπεται να γίνεται με μετρητά).
- δ) Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταιρών/μετόχων της δικαιούχου επιχείρησης.
- ε) Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με χρήση επιταγών τρίτων ή συναλλαγματικών.
- στ) Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού θα πρέπει τα επιχορηγούμενα πάγια (υλικά και άυλα) να έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο παγίων του δικαιούχου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και οι αποσβέσεις να διενεργούνται με βάση την εθνική φορολογική νομοθεσία (Κ.Φ.Ε.).
- ζ) Ο δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει και να εκδίδει ηλεκτρονικά τιμολόγια¹. Για τους σκοπούς πιστοποίησης των δαπανών του έργου, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εκτυπώνονται.
- η) Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό, για τα τιμολόγια που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) μπορεί να ζητηθεί η μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα από επίσημο φορέα, ώστε να καταστεί δυνατή η πιστοποίηση της επιλεξιμότητας της δαπάνης. Επίσης, θα πρέπει να προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια, τη διακίνηση και την παράδοση των προϊόντων και την εξόφληση του προμηθευτή.
- θ) Η ΓΓΕΤ έχει το δικαίωμα περικοπής δαπανών κατά την πιστοποίηση τους, αν αυτές κριθούν ότι δεν αφορούν στο έργο ή κριθούν υπερβολικές ως προς το κόστος τους.

Δαπάνες προσωπικού

Στο μισθολογικό κόστος υφιστάμενου ή νέου προσωπικού περιλαμβάνονται όλες οι νόμιμες αποδοχές & ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, καθώς και οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τους φορείς του Δημοσίου, εξαιρουμένης της αποζημίωσης απόλυσης. Οι δαπάνες που αφορούν σε αμοιβές προσωπικού ειδικά, **εξοφλούνται αποκλειστικά με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.**

Σημειώνεται τέλος ότι τα αναφερόμενα στο παρόν Παράρτημα δικαιολογητικά αφορούν στην επιβεβαίωση της εξόφλησης των υποβαλλόμενων δαπανών και δεν συνθέτουν το σύνολο των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την πιστοποίηση της επιλεξιμότητάς τους

¹ Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΑΠΟ ΟΡΚΩΤΟΥΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ & ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ

Α. Οδηγίες για τον έλεγχο των δαπανών από Ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές

1. Είναι επιλέξιμη η δαπάνη για αμοιβή ορκωτού λογιστή ή εταιρείας Ορκωτών Λογιστών για τη διενέργεια ελέγχου των δαπανών χρηματοδοτούμενου έργου.
2. Για την υλοποίηση της κάθε εργασίας θα υπογράφεται υποχρεωτικά σύμβαση μεταξύ του δικαιούχου και του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας. Τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών είναι επιλέξιμα μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε έργου.
3. Ο έλεγχος θα πραγματοποιείται με βάση το XXX Πρότυπο και η έκθεση ελέγχου θα υπογράφεται από ορκωτό ελεγκτή-λογιστή, ο οποίος θα είναι εγγεγραμμένος στο Δημόσιο Μητρώο της ΕΛΤΕ.
4. Το έργο του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή συνίσταται στον έλεγχο των παρακάτω πεδίων:
 - i. Έλεγχος (σύμφωνα με τον ΚΦΑΣ, τον ΚΦΕ και τον Κώδικα του ΦΠΑ) της νομιμότητας και κανονικότητας της έκδοσης και εξόφλησης κάθε τιμολογίου/παραστατικού, το οποίο περιλαμβάνεται στην έκθεση προόδου και έλεγχος της ορθής λογιστικής καταχώρησης αυτών. Η έκθεση προόδου συντάσσεται από τον δικαιούχο της δημόσιας χρηματοδότησης στην προκαθορισμένη ηλεκτρονική φόρμα και στο αντίστοιχο προκαθορισμένο έντυπο, που έχουν ορισθεί από τη ΓΓΕΤ. Τα παραστατικά των δαπανών, που τίθενται υπόψη του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή, θα πρέπει να είναι πρωτότυπα, να φέρουν σφραγίδα με τον κωδικό του έργου και, αφού ελεγχθούν, να σφραγίζονται και να μονογράφονται από τον ορκωτό ελεγκτή-λογιστή.
 - ii. Έλεγχος για κάθε δαπάνη ότι αφορά το εγκεκριμένο έργο, ότι πραγματοποιήθηκε εντός της επιλέξιμης χρονικής περιόδου και ότι είναι στα όρια του προϋπολογισμού της κατηγορίας δαπάνης, που εντάσσεται.
 - iii. Έλεγχος της τήρησης των κανόνων επιλεξιμότητας, που τίθενται από τον Οδηγό Εφαρμογής και τους Εθνικούς Κανόνες Συμμετοχής. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ο έλεγχος της τήρησης των ανώτατων ορίων της εκτός έδρας αποζημίωσης, των εξόδων μετακίνησης και διανυκτέρευσης, καθώς και ο έλεγχος των μηνιαίων αναλυτικών απολογιστικών φύλων χρονοχρέωσης για τις δαπάνες προσωπικού του δικαιούχου με εξηρητημένη σχέση εργασίας.
5. Προκειμένου να ανταποκριθεί ο ορκωτός ελεγκτής-λογιστής στο ανωτέρω έργο θα πρέπει να του τίθενται υπόψη του τα παρακάτω δημόσια έγγραφα:
 - i. Η απόφαση χρηματοδότησης του αντίστοιχου έργου, το εγκεκριμένο Τεχνικό Παράρτημα Έργου και οι τροποποιήσεις αυτών, εφόσον υπάρχουν,
 - ii. Ο Οδηγός Εφαρμογής της Δράσης και οι Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής
6. Ο ορκωτός ελεγκτής-λογιστής θα αναπαραγάγει τις σελίδες της έκθεσης προόδου, που αναφέρονται στα οικονομικά στοιχεία του έργου και θα προσθέτει δύο στήλες: στην πρώτη θα αναγράφεται το αποδεχόμενο ύψος ποσού κάθε παραστατικού και στην δεύτερη θα αποτυπώνονται σχόλια/παρατηρήσεις για τις περιπτώσεις, που απορρίπτεται ένα παραστατικό ή μειώνεται το επιλέξιμο ύψος αυτού. Σε περίπτωση αποδοχής του παραστατικού και του ύψους αυτού δεν απαιτείται να διατυπώνεται κάποιο σχόλιο στη στήλη των παρατηρήσεων, αλλά απλώς θα επαναλαμβάνεται στην πρώτη στήλη το ποσό του παραστατικού, ενώ στην περίπτωση απόρριψης ή μείωσης του ύψους αυτού θα πρέπει να διατυπώνεται στην δεύτερη στήλη σχετικό σχόλιο. Κάθε σελίδα της έκθεσης προόδου, που ελέγχθηκε, θα εκτυπώνεται και θα μονογράφεται από τον ορκωτό ελεγκτή-λογιστή και θα τίθεται η σφραγίδα του. Με την ολοκλήρωση του ελέγχου ο ορκωτός ελεγκτής-λογιστής συντάσσει σχετική έκθεση/βεβαίωση ελέγχου, την οποία υποβάλλει προς το δικαιούχο εις διπλούν με συνημμένες σε αυτήν τις σελίδες, που ήλεγξε. Η έκθεση/βεβαίωση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή θα περιλαμβάνει εδάφιο, στο οποίο θα αναφέρεται ότι του ετέθησαν και έλαβε υπ' όψιν του τα έγγραφα

του σημείου 5 του παρόντος και ότι πραγματοποίησε τον έλεγχο, που ορίζεται στο σημείο 4 του παρόντος.

7. Στη συνέχεια ο δικαιούχος της χρηματοδότησης διαμορφώνει την έκθεση προόδου προσαρμοσμένη στις παρατηρήσεις του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή και μονογράφει την κάθε σελίδα αυτής, ενώ οι σελίδες της έκθεσης, που αναφέρονται στα οικονομικά στοιχεία του έργου και ελέγχθηκαν από τον ορκωτό ελεγκτή-λογιστή, μονογράφονται και από τον ορκωτό ελεγκτή-λογιστή και τίθεται η σφραγίδα του. Η ως ανωτέρω διαμορφωθείσα έκθεση προόδου του έργου υποβάλλεται από τον δικαιούχο προς τη ΓΓΕΤ μαζί με ένα αντίγραφο της υποβληθείσας σε αυτόν έκθεσης/βεβαίωσης ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή (με τις συνημμένες και υπογεγραμμένες σελίδες, που ήλεγξε). Η έκθεση προόδου του έργου υποβάλλεται ταυτόχρονα και σε ηλεκτρονική μορφή στον αρμόδιο χειριστή της δράσης για την περαιτέρω προώθηση και ολοκλήρωση της πιστοποίησης του έργου.

Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα προβλέπονται στην Οδηγό Εφαρμογής της Δράσης σχετικά με τα συνυποβαλλόμενα παραδοτέα και παραστατικά των εκθέσεων προόδου, καθώς και τη διαδικασία διενέργειας των επαληθεύσεων/πιστοποιήσεων.

Β. Υπόδειγμα Έκθεσης/Βεβαίωσης ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή –Λογιστή Προσυμφωνημένων Διαδικασιών**ΕΚΘΕΣΗ/ ΒΕΒΑΙΩΣΗ**

Ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή-Λογιστή Προσυμφωνημένων Διαδικασιών (υπόδειγμα)

Προς την “..... επωνυμία δικαιούχου",

για τον έλεγχο των αιτούμενων δαπανών του έργου με τίτλο

«.....» στο πλαίσιο της Δράσης

«.....»

1. Διενεργήσαμε τις διαδικασίες, που συμφωνήθηκαν με βάση την από .../.../.... σύμβαση ανάθεσης, σε σχέση με τον συνημμένο «Πίνακα Δαπανών», της περιόδου από .../...../..... μέχρι .../...../..... συνολικού ποσού €, ο οποίος καταρτίστηκε με ευθύνη της «..... επωνυμία δικαιούχου» (εφεξής αναφερόμενος και ως ‘δικαιούχος’).

2. Η εργασία μας έγινε με βάση το XXXX Πρότυπο

3. Ο έλεγχος αφορά τις δαπάνες, που περιέχονται στο συνημμένο «Πίνακα Δαπανών» και διενεργήθηκε με βάση:

- Τη Γενική Πρόσκληση της Δράσης (Οδηγό Εφαρμογής),
- την απόφαση χρηματοδότησης και εγκεκριμένο Τεχνικό Παράρτημα Έργου (και τις τροποποιήσεις αυτών, εφόσον υπάρχουν) και
- τους εκάστοτε ισχύοντες Εθνικούς Κανόνες Συμμετοχής.

4. Συνοπτικά σκοπός του ελέγχου ήταν να διαπιστωθούν τα ακόλουθα:

i. Η νομιμότητα και κανονικότητα της έκδοσης και εξόφλησης (σύμφωνα με τον ΚΦΑΣ, τον ΚΦΕ και τον Κώδικα ΦΠΑ) κάθε τιμολογίου/παραστατικού, το οποίο περιλαμβάνεται στον «Πίνακα Δαπανών» και η ορθή λογιστική καταχώρησης αυτών.

ii. Ότι κάθε δαπάνη αφορά το εγκεκριμένο έργο και πραγματοποιήθηκε εντός της επιλέξιμης χρονικής περιόδου.

iii. Η τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας, που τίθενται από τον Οδηγό Εφαρμογής της Δράσης και τους Εθνικούς Κανόνες Συμμετοχής.

5. Από τη διενέργεια των προαναφερόμενων διαδικασιών ελέγχου δεν προέκυψαν διαφορές στο ύψος των δηλωθεισών δαπανών (ή: προέκυψαν διαφορές ύψους € και η σχετική αιτιολόγηση αποτυπώνεται στις συνημμένες και υπογεγραμμένες σελίδες του Πίνακα Δαπανών).

6. Επειδή οι ανωτέρω διαδικασίες ελέγχου δεν συνιστούν έλεγχο ή επισκόπηση Οικονομικών Καταστάσεων, σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα ή τα Διεθνή Πρότυπα Αναθέσεων Επισκόπησης, δεν εκφράζουμε γνώμη με βάση τα πρότυπα αυτά. Η έκθεση ελέγχου μας καταρτίστηκε αποκλειστικά για το σκοπό που αναφέρουμε στη εισαγωγή της έκθεσης και όχι για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή για διανομή σε άλλα μέρη. Αυτή η έκθεση ελέγχου αφορά μόνο τις δαπάνες που περιλήφθηκαν στον «Πίνακα Δαπανών» και δεν επεκτάθηκε στις Οικονομικές Καταστάσεις της «..... επωνυμία δικαιούχου» ως σύνολο.

Ο Ορκωτός Ελεγκτής-Λογιστής

(Υπογραφή + σφραγίδα)

Ονοματεπώνυμο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ:**ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΕΥΚΕ «ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ»****ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ - ΕΣΠΑ****ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Αθήνα, 13-5-2016

Αριθ. Πρωτ.:49939/ΕΥΚΕ1942

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10Αθήνα

Προς: Πίνακα Αποδεκτών

Ταχ. Κώδικας : 105 63

Πληροφορίες : Ε. Στουραϊτης,
Ζ. Γεωργοπούλου(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ)

Τηλ: 210 3742073, 210 3742085

Fax : 210 3742063

E-mail : stateaid_unit@mnec.gr**ΘΕΜΑ: ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

Στο πλαίσιο υλοποίησης των δράσεων της RIS3 στα Ε.Π. η υπηρεσία μας εξέδωσε και απέστειλε στις Ε.Υ.Δ. με το 115970/ΕΥΚΕ203/13-11-2015 έγγραφο Οδηγό «Κρατικές ενισχύσεις και RIS3». Σε συνέχεια του Οδηγού αυτού και λαμβάνοντας υπ' όψιν τα ερωτήματα Ε.Υ.Δ και τις διευκρινίσεις της Ε.Ε. σε σεμινάριο «StateAidin RDI projectsco-financedfromthe ESIF» στο παρόν έγγραφο αναλύονται οι δυνατότητες που υπάρχουν προκειμένου μία δημόσια χρηματοδότηση σε ερευνητικό οργανισμό (εφεξής Ε.Ο.) ή/και ερευνητική υποδομή (εφεξής Ε.Υ.) να μπορεί να θεωρηθεί ως μη-κρατική ενίσχυση. Τονίζεται ότι το παρόν έγγραφο δεν αφορά σε καμία περίπτωση στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων για δράσεις έρευνας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Ε.Ο./Ε.Υ. ΜΗ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ

Σύμφωνα με τη νομολογία προκειμένου μια ενίσχυση να χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, απαιτούνται σωρευτικά τα εξής: ύπαρξη μιας επιχείρησης, δυνατότητα καταλογισμού του μέτρου στο Δημόσιο, χορήγηση πλεονεκτήματος, επιλεκτικότητα του μέτρου και δυνητικές επιπτώσεις της στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές εντός της Ένωσης. Ως επιχειρήσεις ορίζονται, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ, οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει, τον τρόπο χρηματοδότησής τους και από το εάν έχουν, ή όχι, κερδοσκοπικό σκοπό. Το μόνο καθοριστικό κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη είναι εάν η οντότητα ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως οικονομική δραστηριότητα λογίζεται κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά.

Για τις δράσεις Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας (Ε.Α.Κ.) και για τους Οργανισμούς ερευνών και διάχυσης γνώσης και τις ερευνητικές υποδομές σύμφωνα με το σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/С 198/01) θεωρούνται ως μη-οικονομικής φύσης οι εξής δραστηριότητες:

α) κύριες δραστηριότητες ερευνητικών Οργανισμών και ερευνητικών υποδομών, και ιδιαίτερα:

- δραστηριότητες εκπαίδευσης για την εξασφάλιση περισσότερων και πιο ειδικευμένων ανθρώπινων πόρων
- ανεξάρτητη Ε&Α για περισσότερη γνώση και καλύτερη κατανόηση
- ευρεία διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε μη-αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση

β) δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης, όταν το σύνολο των κερδών από τις δραστηριότητες αυτές επανεπενδύεται στις κύριες δραστηριότητες του ερευνητικού Οργανισμού ή της ερευνητικής υποδομής.

Επίσης σύμφωνα με το σημείο 20 της Ανακοίνωσης Ε.Ε. (2014/C 198/01):

Σε περίπτωση που ένας ερευνητικός Οργανισμός ή μια ερευνητική υποδομή χρησιμοποιείται τόσο για οικονομικές, όσο και για μη-οικονομικές δραστηριότητες, η δημόσια χρηματοδότηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις μόνο στον βαθμό που καλύπτει δαπάνες που συνδέονται με τις οικονομικές δραστηριότητες. Εάν ο ερευνητικός Οργανισμός ή η ερευνητική υποδομή χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για μη-οικονομική δραστηριότητα, η χρηματοδότησή του/της μπορεί να μην εμπίπτει καθόλου στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα είναι αμιγώς επικουρική, δηλαδή συνδέεται άμεσα με τη δραστηριότητα του ερευνητικού Οργανισμού ή της ερευνητικής υποδομής και είναι απαραίτητη για αυτήν ή είναι συνυφασμένη με την κύρια μη-οικονομική χρήση του/της, και είναι περιορισμένου πεδίου εφαρμογής. Για τους σκοπούς του παρόντος πλαισίου, η Επιτροπή θα θεωρεί ότι όντως πρόκειται για την ως άνω περίπτωση όταν οι οικονομικές δραστηριότητες καταναλίσκουν ακριβώς τους ίδιους πόρους (όπως υλικό, εξοπλισμό, εργασία και σταθερό κεφάλαιο) με τις μη-οικονομικές δραστηριότητες και η δυναμικότητα που διατίθεται κάθε έτος για τέτοιου είδους οικονομικές δραστηριότητες δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας του φορέα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Α) Όσον αφορά στη δημόσια χρηματοδότηση για κατασκευή νέας ή επέκταση υφιστάμενης ερευνητικής υποδομής, εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις του σημείου 19 της Ανακοίνωσης της Ε.Ε. και η ερευνητική υποδομή χρησιμοποιείται μόνο για μη-οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότησή της θεωρείται ως μη-κρατική ενίσχυση.

Β) Όταν η Ε.Υ. ασκεί τόσο μη-οικονομικές όσο και οικονομικές δραστηριότητες αλλά:

i) η κύρια δραστηριότητα της Ε.Υ. εμπίπτει εντός των αναγραφομένων στο σημείο 19.α της Ανακοίνωσης Ε.Ε. (2014/C 198/01)

ii) οι οικονομικές δραστηριότητες είναι αμιγώς επικουρικές, συνδέονται άμεσα με τη δραστηριότητα της ερευνητικής υποδομής και είναι απαραίτητες για αυτήν,

iii) καταναλίσκουν τους ίδιους ακριβώς πόρους με τις μη-οικονομικές και

iv) είναι σε μικρό ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας του φορέα,

τότε η χρηματοδότησή της Ε.Υ. δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

Προκειμένου να γίνει χρήση της παραπάνω πρόνοιας εκτός των ανωτέρω προϋποθέσεων που θέτει το σημείο 20 της Ανακοίνωσης Ε.Ε. (2014/C 198/01) θα πρέπει να διευκρινιστούν τα ακόλουθα:

i) Η μέτρηση της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας, σύμφωνα με τις διευκρινίσεις της Ε.Ε., δεν γίνεται με οικονομικά στοιχεία αλλά με στοιχεία όπως αριθμός ωρών απασχόλησης εξειδικευμένου προσωπικού, ώρες χρήσης εξοπλισμού κτλ. Η Ε.Ε. δεν έχει προσδιορίσει ακριβώς συγκεκριμένους τρόπους μέτρησης της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας και είναι

στην ευχέρεια της Διαχειριστικής Αρχής να προσδιορίσει στο πλαίσιο της πρόσκλησης, με ποιον τρόπο και με βάση ποια στοιχεία θα γίνεται ο υπολογισμός.

ii) Ο φορέας χορήγησης της ενίσχυσης, στο πλαίσιο πρόσκλησης για δημόσια χρηματοδότηση για κατασκευή νέας ή επέκταση υφιστάμενης ερευνητικής υποδομής, πρέπει να λαμβάνει από τον δικαιούχο της ενίσχυσης επιχειρησιακό σχέδιο από το οποίο να προκύπτει η χρήση που θα έχει η υποδομή έπειτα από την κατασκευή/επέκτασή της και στο σχέδιο αυτό να αναφέρονται τα ποσοστά χρήσης της για μη-οικονομικές και οικονομικές δραστηριότητες σε ετήσια βάση από την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου έργου και μετά. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται, στη βάση των ετήσιων προβλέψεων του επιχειρησιακού σχεδίου, ότι υπάρχει ενδεχόμενο σε δεδομένη χρονική στιγμή οι οικονομικές δραστηριότητες να υπερβούν το 20 % της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας, τότε πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή, από τον φορέα χορήγησης της ενίσχυσης, μηχανισμός παρακολούθησης και ανάκτησης (claw-backmechanism) με τον οποίο θα μπορεί να ανακτάται το τμήμα της δημόσιας χρηματοδότησης το οποίο αφορά σε οικονομική δραστηριότητα, καθώς εφόσον η οικονομική δραστηριότητα υπερβαίνει το 20% τότε παύει να θεωρείται επικουρική και υπόκειται πλέον στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

Γ) Στην περίπτωση που ο ίδιος φορέας ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη-οικονομικής φύσης, προκειμένου η δημόσια χρηματοδότηση των μη-οικονομικών δραστηριοτήτων να μην θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση πρέπει τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες, η χρηματοδότηση και τα έσοδά τους, να διαχωρίζονται σαφώς και με λογιστική παρακολούθηση, ώστε να αποφεύγεται ουσιαστικά η επιδότηση της οικονομικής δραστηριότητας να καλύπτεται από την επιδότηση της μη-οικονομικής (σταυροειδής επιδότηση). Αποδεικτικά στοιχεία για την τήρηση της προβλεπόμενης κατανομής των δαπανών, της χρηματοδότησης και των εσόδων μπορεί να συνιστούν οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του οικείου φορέα. Επισημαίνεται ότι η έλλειψη σαφούς διαχωρισμού καθιστά το σύνολο των δραστηριοτήτων του φορέα εντός του πεδίου εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις σύμφωνα με το σημείο 18 της Ανακοίνωσης Ε.Ε. (2014/С 198/01).

Δ) Όταν μια ερευνητική υποδομή θα χρησιμοποιηθεί για δραστηριότητες και οικονομικής και μη-οικονομικής φύσης και οι δραστηριότητες οικονομικής φύσης δεν μπορούν να θεωρηθούν επικουρικές, τότε το τμήμα των μη οικονομικών δραστηριοτήτων θεωρείται μη-κρατική ενίσχυση, ενώ το τμήμα των οικονομικών δραστηριοτήτων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων κρατικών ενισχύσεων και μπορεί να ενισχυθεί με το άρθρο 26 του Καν. 651/2014 «Επενδυτικές Ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές» σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού και του Κανονισμού όπως έχουν αναλυτικά αναφερθεί στον Οδηγό «Κρατικές ενισχύσεις και RIS3».

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΩΣ ΜΗ-ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΕ Ερευνητικούς Οργανισμούς ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Ή ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΣΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η χρηματοδότηση διεξαγωγής έρευνας από Ερευνητικούς Οργανισμούς για λογαριασμό επιχειρήσεων, καθώς και η περίπτωση συνεργασίας του Ερευνητικού Οργανισμού με επιχειρήσεις, οι οποίες επηρεάζουν τους στόχους της έρευνας της εν λόγω συνεργασίας, θεωρούνται γενικά ότι υπόκεινται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

Ωστόσο όταν ένας Ερευνητικός Οργανισμός (Ε.Ο.) πληροί τα κριτήρια των σημείων 19 ή 20 του Πλαισίου ΕΑΚ, όπως προαναφέρθηκαν πριν, τότε μπορεί να θεωρηθεί ότι η χρηματοδότηση του Ερευνητικού Οργανισμού δεν υπόκειται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

Παραδείγματος χάριν για Ε.Ο. με κύρια δραστηριότητα που εμπίπτει στο σημείο 19.1 όταν το σύνολο των κερδών του Ε.Ο. από δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης επανεπενδύεται στις κύριες δραστηριότητες του οι οποίες είναι μη-οικονομικές ή όταν τα αποτελέσματα της έρευνας διαχέονται ευρέως σε μη-αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση.

Επίσης μπορεί να θεωρηθεί ότι η χρηματοδότηση του Ε.Ο. δεν υπόκειται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, όταν ένας Ε.Ο. μετακυλύει στους τελικούς αποδέκτες (επιχειρήσεις) το οποιοδήποτε πλεονέκτημα (βλ. Οδηγός Κρατικές Ενισχύσεις και RIS3 κεφ. 2) προκύπτει μέσω της χρηματοδότησης αυτής όπως π.χ. την μετακύλιση του (ποσοτικοποιημένου) πλεονεκτήματος στις επιχειρήσεις μέσω μειωμένων τιμών η οποία οφείλει να εξασφαλίζεται με την ύπαρξη κατάλληλου μηχανισμού.

Με βάση τα παραπάνω είναι απαραίτητο στο πλαίσιο έκδοσης προσκλήσεων να εξετάζεται κατά πόσον μπορούν να πληρούνται οι ως άνω προϋποθέσεις από τους Ε.Ο. προκειμένου να μην θεωρείται η χρηματοδότηση αυτή κρατική ενίσχυση και να μην αντιμετωπίζουν προβλήματα οι Ε.Ο./Ε.Υ με την πλήρωση των προϋποθέσεων του σημείου 20 της Ανακοίνωσης Ε.Ε. (2014/С 198/01) όταν αυτό απαιτείται.

Όταν δεν πληρούνται τα ανωτέρω τότε οι δραστηριότητες διεξαγωγής έρευνας από Ε.Ο. για λογαριασμό επιχειρήσεων ή συνεργασίας του Ε.Ο. με επιχειρήσεις υπόκεινται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και οι Ε.Ο. μπορούν να ενισχυθούν με άρθρα του Καν. 651/2014 σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του Κανονισμού όπως έχουν αναλυτικά αναφερθεί στον Οδηγό «Κρατικές ενισχύσεις και RIS3».

Επισημαίνεται ότι, όταν ένας Ε.Ο. συμμετέχει π.χ. σε μία συνεργασία με επιχείρηση, εξετάζεται αυτή καθαυτή η ενισχυόμενη δραστηριότητα. Εφόσον αυτή μπορεί να υπαχθεί στις μη-οικονομικές δραστηριότητες του Ε.Ο. (σύμφωνα με όλα τα προαναφερόμενα στοιχεία) τότε η χρηματοδότηση του Ε.Ο. μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, ανεξάρτητα από τα συνολικά ποσοστά δραστηριοποίησης του Ε.Ο. σε οικονομικές και μη-οικονομικές δραστηριότητες, τα οποία στην περίπτωση αυτή δεν εξετάζονται. Παραδείγματος χάριν, χρηματοδότηση για συνεργασία επιχείρησης με Ε.Ο. ο οποίος ασκεί συνολικά 70% μη οικονομικές (σύμφωνα με σημείο 19 της Ανακοίνωσης Ε.Ε. (2014/С 198/01)) και 30% οικονομικές δραστηριότητες, και όπου το σύνολο των κερδών του Ε.Ο. από την συγκεκριμένη δραστηριότητα συνεργασίας (π.χ. μεταφορά γνώσης) επανεπενδύεται στις κύριες δραστηριότητες του, οι οποίες είναι μη-οικονομικές, μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Τέλος υπενθυμίζουμε την δυνατότητα του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) να διαχειρίζεται τις Δράσεις είτε είναι κρατική ενίσχυση και προς τον Ε.Ο./Ε.Υ. και την επιχείρηση είτε είναι Δράση που αποτελεί κρατική ενίσχυση μόνο για την επιχείρηση και όχι για τον Ε.Ο./Ε.Υ. με πλήρη υλοποίηση των δράσεων μέσω αυτού και στις 2 περιπτώσεις.

Οι Ε.Υ.Δ. στις οποίες αποστέλλεται το παρόν παρακαλούνται όπως τον κοινοποιήσουν στους φορείς αρμοδιότητας τους οι οποίοι εμπλέκονται στην υλοποίηση των δράσεων RIS3.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ & ΕΣΠΑ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΡΚΟΛΗΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα, 10-04-2017

Αρ. Πρωτ. 42649 /ΕΥΚΕ 5351

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10
Ταχ. Κώδικας: 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες: Α.Βοζίκης
Τηλ.: 210 - 3742008
Fax: 210 - 3742057
E-mail: stateaid_unit@mnec.gr

Προς:
ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Κοιν.
ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Θέμα: Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής

Σε συνέχεια του με Αρ. Πρωτ.101270/ΕΥΚΕ3633/30.09.2016 εγγράφου και με σκοπό την διευκόλυνση στην ορθή εφαρμογή του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 (ΓΑΚ), και ειδικότερα αναφορικά στο άρθρο 2 σημείο 18 εδάφια α), β) και ε) αυτού, όπου ορίζονται οι προϋποθέσεις αξιολόγησης μιας επιχείρησης για το χαρακτηρισμό αυτής ως προβληματικής, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα προκειμένου να γίνει εφαρμογή της αξιολόγησης:

Στάδιο 1. Προσδιορισμός του μεγέθους της επιχείρησης :

Εξετάζεται το μέγεθος της επιχείρησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα Ι του ως άνω Κανονισμού. Το κριτήριο της προβληματικής εξετάζεται για:

Α. ΜΜΕ που όμως έχουν συμπληρώσει τρία (3) έτη λειτουργίας από τη σύστασή τους (ή επταετία από πρώτη εμπορική πώληση για κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου).

Β. Μεγάλες Επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως του χρόνου σύστασης και λειτουργίας τους. Υπενθυμίζεται ότι βάσει του προαναφερόμενου ορισμού σε μία επιχείρηση εφόσον το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού η εν λόγω επιχείρηση επίσης θεωρείται ως Μεγάλη Επιχείρηση,

Στάδιο 2. Προσδιορισμός του είδους της επιχείρησης βάσει της νομικής της μορφής:

Προσδιορίζεται το είδος της επιχείρησης βάσει της κατηγοριοποίησης του σημείου 18 του άρθρου 2 του εν λόγω Κανονισμού.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

A. Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (κεφαλαιουχικές), αναγνωρίζεται ως τέτοια, η εταιρεία στη οποία οι ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στο ύψος της εισφοράς τους στην επιχείρηση. Για τα Ελληνικά μέχρι σήμερα δεδομένα, αναφέρονται ενδεικτικά, η Ανώνυμη Εταιρεία, η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, η Ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία.

B. Εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας ήτοι οι προσωπικές εταιρίες. Αναγνωρίζονται ως τέτοιες, οι επιχειρήσεις που έχουν τη μορφή: Ομόρρυθμης Εταιρείας, Ετερόρρυθμης εταιρείας και οι Ατομικές Επιχειρήσεις.

Μετά τον προσδιορισμό του μεγέθους και του είδους της επιχείρησης γίνεται ο έλεγχος των κριτηρίων που θέτει ο Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 (ΓΑΚ) (άρθρο 2 σημείο 18), προκειμένου να καθορισθεί ότι η εξεταζόμενη επιχείρηση ΔΕΝ είναι προβληματική.

Στάδιο 3. Επαλήθευση περί μη υπαγωγής σε πτωχευτική διαδικασία / μη υπαγωγή σε ενίσχυση διάσωσης / αναδιάρθρωση

Για όλες τις επιχειρήσεις επιβεβαιώνεται:

A. δεν έχουν υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τις διέπει όσον αφορά στην υπαγωγή τους σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών τους.

B. δεν πρόκειται για επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχουν ακόμα αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβασης εγγύησης ή που έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκεινται ακόμα σε σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Στάδιο 4. Αξιολόγηση μιας επιχείρησης ως ΜΗ προβληματικής βάσει δεικτών.

Στο σημείο αυτό εξετάζονται:

Για όλες τις επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους και είδους, όπως αυτά προσδιορίστηκαν στα στάδια 1 και 2 ανωτέρω, εφαρμόζεται ο τύπος:

Τύπος 1

$\text{Ίδια κεφάλαια (ομάδα λογ/σμών 4)} / \text{Μετοχικό κεφάλαιο (λογ/σμοί 40 και 41)} \geq 0,5$

Εάν το αποτέλεσμα από την εφαρμογή του τύπου είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 0,5 και συνεπώς δεν έχει απολεστεί περισσότερο από το μισό του μετοχικού κεφαλαίου, τότε η επιχείρηση **δεν είναι προβληματική** εφόσον πρόκειται για ΜΜΕ. Πιο ειδικά:

- **A.** Η αξιολόγηση τερματίζεται, εφόσον η επιχείρηση είναι **ΜΜΕ** (που όμως έχουν συμπληρώσει τρία (3) έτη λειτουργίας από τη σύστασή τους ή επταετία από πρώτη εμπορική πώληση για κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου).
- **B.** Ωστόσο, για τις **μεγάλες** επιχειρήσεις ακόμα και αν το αποτέλεσμα του Τύπου 1 είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 0,5 ελέγχονται επιπλέον τα κάτωθι:

Τύπος 2

$(\text{μακροχρόνιες υποχρεώσεις} + \text{βραχυχρόνιες υποχρεώσεις}) (\text{ομάδα λογ/σμών 5}) / \text{Ίδια κεφάλαια (ομάδα λογ/σμών 4)} > 7,5$

Η

Τύπος 3

$\text{καθαρά κέρδη προ φόρων (Λογαριασμός 82.01)} + \text{χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Λογαριασμός 65 - χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα)} + \text{αποσβέσεις (Λογαριασμός 66)} / \text{χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Λογαριασμός 65-χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα)} < 1$

Εφόσον για την μεγάλη επιχείρηση πέραν του Τύπου 1, **ΚΑΙ** ο Τύπος 2 **ΚΑΙ** ο Τύπος 3 εξάγουν αποτέλεσμα επί τω χείρω, δηλαδή $>7,5$ και <1 αντιστοίχως για τα δύο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης
και Επένδυσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

προηγούμενα έτη, ΤΟΤΕ η συγκεκριμένη μεγάλη επιχείρηση καθίσταται Προβληματική.

Επισημαίνουμε:

- Η εφαρμογή των ανωτέρω τύπων ισχύει μόνο στην περίπτωση επιχειρήσεων με βιβλία Γ' κατηγορίας, βάσει των οποίων συντάσσονται οικονομικές καταστάσεις, από όπου προκύπτουν τα παραπάνω στοιχεία.
- Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας (που ανήκουν κατά κύριο λόγο στις περιπτώσεις επιχειρήσεων στις οποίες τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας δηλαδή προσωπικές εταιρίες και ατομικές επιχειρήσεις), προκειμένου να εφαρμοστεί ο τύπος 1, πρέπει η επιχείρηση να συντάξει λογιστικές καταστάσεις, οι οποίες να απεικονίζουν τα οικονομικά στοιχεία της σε αντιστοιχία με τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων με βιβλία Γ' κατηγορίας. Στην περίπτωση αυτή, οι συσσωρευμένες ζημιές που απεικονίζονται στις λογιστικές καταστάσεις, συνίσταται να ταυτίζονται με τα αναγραφόμενα στο φορολογικό έντυπο «Ν».
- Σχετικά με τις περιπτώσεις leasing, σημειώνουμε ότι οι τόκοι των δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (λογ/σμος 65 - Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα) σύμφωνα με τα ΕΛΠ/ΔΛΠ.
- Επισημαίνεται ότι για τις ΜΜΕ με χρόνο λειτουργίας μικρότερο της 3ετίας (βλέπε Στάδιο 1, Α.) ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ η έννοια της Προβληματικής Επιχείρησης.

Τα στελέχη της ΕΥΚΕ παραμένουν στη διάθεσή σας για περαιτέρω συνεργασία, με στόχο την εφαρμογή των ανωτέρω στο σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων κρατικών ενισχύσεων αρμοδιότητάς σας.

Η Προϊσταμένη της Ε.Υ.Κ.Ε.

Ζ. Γεωργοπούλου

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

Γεώργιος Μεσσάλας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

